

रूपतीन्द्रमन्त्र
पनातिया खहो क्वाठया धरोत
भूपतीन्द्र मल्ल
पनातिया खहो क्वाठया धरोत

11351

प्रा.डा.चुन्दा बज्राचार्य

श्री माधव लामिछाने
लामि ३५६१

७

भूपतीन्द्र मल्ल

पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत

संकलक एवं सम्पादक

प्रा.डा.चुन्दा बज्राचार्य

नसंचा पुचः

वलाछँ त्वाः, पलाँति

भूपतीन्द्र मल्ल

पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत

संकलक एवं सम्पादक : प्रा.डा.चुन्दा वज्राचार्य

विधा : धरोत

प्रकाशक : नर्सचा पुचः, वलाछें, पनाति ।

प्रथम : स्वसः (३००) गू

: ने.सं. ११४२ कछलाख्व म्हपूजा

: बु.सं. २५६५ / वि.सं. २०७८ / सन् २०२१

मूल्य : चार शय (४००।-)

पुस्तक सज्जा : विमल ताम्राकार

कभर फोटो : प्रशान्त श्रेष्ठ

Bhupatindra Malla Panata khwaho kwatha Dharot

prof. Dr. Chunda Bajracharya

प्रेस : न्यू विद्या प्रिण्टिङ्ग प्रेस, सुकुध्वाका, खप, नेपालमण्डल ।

प्रकाशकीय

नसंचा पुचः नेपालभाषा, कला संस्कृति, सम्पदा र पलाँति (पनाति)को ऐतिहासिकतामा चिन्ता गर्न ३५ वर्ष अघि नेपाल सम्वत् १९०७ म्हपुजाका दिन स्थापना भएको हो । पुचःले हालसम्म नसंचा, नसंचा दोस्रो अंक, पन्तिया अभिलेख र स्मृतिमा पानाहरूमा मानसागर श्रेष्ठ विशेषांक प्रकाशित गरिसकेको छ । यस पुस्तक पाँचौं प्रकाशनको रूपमा तपाईंको हातमा छ ।

पलाँतिको पूर्वमा नमोबुद्ध, पश्चिममा फुल्चोकी माई, उत्तरमा धनेश्वर महादेव र दक्षिणमा बेथानचोक नारायणले घेरिएको उपत्यका हो । यो भेग लिच्छविकालदेखि नै काठमाण्डौं उपत्यकाबाट पूर्व जाने मूलद्वारको रूपमा रहेको थियो । पुरानो ऐतिहासिक पौराणिक नाम पाञ्चाल देश/ अस्मनगर रहेको र सो कालमा पलाँतिको नाम पुनां थियो भने पूर्वमध्यकाल आउँदा पुन्नग, पुन्नती, प्वनन्ती, पूर्णमती र उत्तर मध्यकाल आउँदासम्म पनातिका नामले सुपरिचित हुन पुग्यो । स्थानिय भाषामा बोलिने नाम पलाँतिको नामाकरणका विषयमा थप अध्ययन जरुरी हुन आउँछ । यहाँ रहेको ऐतिहासिक सम्पदाको निर्माणमा भक्तपुरका मल्ल राजाहरूको योगदान अतुलनीय छ । ब्रम्हायणी मन्दिरको शिलालेखमा सिन्धु जात्राको लागि खेत छुट्याइएबाट पलाँतिको जात्रामा भूपतीन्द्र मल्लकी रानी विश्वलक्ष्मीको विशेष हात रहेको देखिन्छ । पूर्वको प्रमुख नाका भएको हुँदा पनातिमा बलियो क्वाठ (किल्ला)को आवश्यकता थियो । सोही कारण यो क्वाठ (किल्ला) राजा भूपतीन्द्र मल्लले बनाएको देखिन्छ ।

प्रा.डा.चुन्दा वज्राचार्यले मल्लकालीन सामाग्री सम्बन्धी अध्ययनका सिलसिलामा प्राप्त अभिलेख 'भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया खहो क्वाठया धरोत' लाई सम्पादन गर्नु भएको थियो । उहाँसंगको सल्लाह अनुसार यस संस्थाले यसलाई पुस्तकका रूपमा प्रकाशित गरेको हो ।

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया खहो क्वाठया धरोत :: क

यस अभिलेखको प्रकाशन संगै पलाँतिको ऐतिहासिकतामा एउटा खुत्किला थपेको छ। ख्वहो (त्रिवेणीघाट) क्वाठ निर्माण गरिएबाट क्वाठको स्थान निक्योल भएको छ। त्रिवेणीघाटमा कुन ठाउँमा हो भन्ने बारे अनुसन्धान हुनु जरुरी देखिन्छ। ख्वहें मशानलाई बाहिर पारी क्वाठ र किल्ला पर्खाल निर्माण गर्ने मल्लकालीन विशेषता भएबाट यो क्वाठ हाल श्री पुण्य मा.वि. भएको तिर हो कि भन्ने अनुमान लगाउन सकिन्छ। यो क्वाठ निर्माण भएको बेलाको खर्च विवरण, ज्याला, कामदारहरूका नाम र उनीहरूले पाउने ज्यालाको विवरणको लगत र हिसाब समेत भएकोले सो बेलाको आर्थिक र सामाजिक पक्षको अध्ययन गर्नेहरूका लागि यो राम्रो खुराक हुन सक्छ। यस क्वाठको महत्वलाई दर्शाउने गरी पलाँती क्वाठ पूजा सम्बन्धित एक अभिलेख राष्ट्रिय अभिलेखालयमा रहेको जानकारी पनि बाहिर आएको छ। सो सामग्रीको अध्ययन र सम्पादन गर्न सकिए थप जानकारी प्राप्त हुने देखिन्छ।

यस ऐतिहासिक सामाग्री प्रकाशनको अवसर दिनुहुने प्रा.डा. चुन्दा वज्राचार्य, टाइपिङ्ग र प्रेस व्यवस्थापन गर्नु हुने श्री विमल ताम्राकार, आवरण सज्जा र समन्वयको लागि फोटोग्राफर श्री प्रशान्त श्रेष्ठ, पुचःका पदाधिकारी, सदस्यहरू लगायत प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण शुभचिन्तक महानुभावहरूमा धन्यवाद व्यक्त गर्दै पुस्तकको बारेमा सल्लाह, सुझाव र सहयोगको अपेक्षा गर्दै यो पुस्तक पठनीय र संग्रहनीय हुने विश्वास गर्दछु।

नसंचा पुचः

पनाति, पनौती नगरपालिका,

काभ्रे पलाञ्चोक

ने.सं. ११४१ कौलागा षष्ठी

१० कार्तिक, २०७८

ख :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

सम्पादकीय भनाइ

- चुन्दा वज्राचार्य

पञ्चायतकालको अन्तिम दशकको सुरु सुरुतिर नेपाल र एशियाली अनुसन्धान केन्द्रले नेपालको बृहत् इतिहास निर्माण गर्न परियोजनाको थालनी गरेको थियो । उक्त परियोजना अन्तर्गत नेपालको ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, आर्थिक आदि विभिन्न पक्षको इतिहास लेखनको लागि विभिन्न व्यक्तिहरू संलग्न भएकोमा मेरो जिम्मा विभिन्न व्यक्तिहरूले इतिहास लेखनको लागि मध्यकालको इतिहास लेखन सामग्रीहरू जुटाई दिने अवसर प्राप्त भएको थियो । यसै सिलसिलामा नेपाल राष्ट्रिय अभिलेखालयस्थित हस्तलिखित सामग्रीहरू खोजेर त्यसमा भएका विषयहरूलाई ऐतिहासिक पक्ष लेखन गर्ने प्रा.धनवज्र वज्राचार्यलाई सामग्री तयार गरीदिने हो भने आर्थिक पक्ष लेखन गर्ने प्रा. ऐश्वर्यलाल प्रधानाङ्गलाई, धार्मिक र सांस्कृतिक पक्ष लेखन गर्ने प्रा.डा.तुल्सराम वैद्यलाई सामग्री उपलब्ध गराउने हो । उक्त कार्यमा संलग्न हुन पाइएको कारण नेपालभाषामा एम.ए. गरेको हैसियतले हो । मध्यकालको सबै जसो सामग्रीहरू नेपालभाषाको माध्यमबाट हुन्थ्यो । यसरी सामग्री संकलन गर्ने कार्यमा लाग्दा नेपाल राष्ट्रिय अभिलेखालयमा भूपतिन्द्र मल्लले पनौतीमा क्वाठ निर्माण गरेको एउटा धरःपौ प्राप्त भयो । जुन क्वाठको नाम ख्वहो क्वाठ थियो । उक्त धरःपौमा क्वाठ निर्माणमा भएको विवरण छ, तर उक्त क्वाठ हाल कहाँ छ भन्ने थाहा पाउन सकेको छैन । यस धरःपौको अध्ययनबाट क्वाठको खोजी गर्न टेवा पुग्दछ । मध्यकालको इतिहासलाई केही पक्ष यसले उजागर गर्दछ ।

पनौतीका जागरुक युवाहरूले पनौतीबारे उल्लेख भएको ऐतिहासिक सामग्री संकलन गर्ने उद्देश्यले यस क्वाठ निर्माण सामग्री भएको चाल पाएपछि मकहाँ आउनु भएको थियो । मैले नेपाल र एशियाली अनुसन्धान केन्द्रमा सामग्री रहेको बताएँ । उहाँहरू उक्त संस्थामा जानु भयो, तर धेरै मेहनत गरेर पनि सामग्री संस्थामा पाउन सकेन । मलाई धेरैचोटी उक्त सामग्री पाउन घघघच्याउन आउनु भयो । मेरो ध्यान त्यतातिर जाँदै गएन । बनेपाको सांस्कृतिक कर्मि

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ग

शिक्षाविद् श्री ज्ञानकाजी मानन्धरले पनि धेरैचोटी सामग्री लिन भन्नु भयो । यही वृहत् राष्ट्रिय इतिहास निर्माणको परियोजना कार्यमा संलग्न भएको बेलामा नै धनवज्र सरले भन्नु भएको थियो - यस संस्थामा बुझाइएको सामग्री आफुलाई चाहिएको बेलामा खोज्न गयो भने पाउन मुस्किल छ त्यसैले एकप्रति मलाई राख्न भन्नु भएको थियो । जितामित्र मल्लकालीन नेपाल एशियाली अनुसन्धानबाट प्रकाशन गर्न खोज्दा पनि सामग्री थिएन । मसंग भएको सामग्री नै प्रकाशनको लागि दिइएको थियो । उक्त धरःपौ प्रकाशित गर्दाखेरि पनि प्रा.डा. तुल्सिराम वैद्यज्यूले धरःपौ धेरै पक्षबाट महत्त्व छ । प्रकाशनमा ल्याउनुपर्छ भनेर उहाँ नै लाग्नु भएको थियो ।

२०७२-१-१२ महाभूकम्पले मेरो पुख्र्यौली घरलाई प्रभाव पार्यो । मेरो महत्त्वपूर्ण पुस्तकहरू एवं पत्रपत्रिकाहरू धेरै क्षति भयो । केही सम्हाल्न सकेको सामग्रीहरू मध्ये भूपतिन्द्र मल्लको पनौतीको क्वाठ निर्माण पनि एक हो । यस दस्तावेज खोज्न धेरै चोटि ताकिता गरिरहेको प्रशान्त श्रेष्ठ हुन । यस दस्तावेज संकलन र सम्पादन गरेको सामग्री मात्रै नभएर उक्त ग्रन्थको अभिलेखालयबाट खिचेर ल्याइएको फोटो पनि मसंगै छ । फोटो सहित सामग्री पाएपछि प्रशान्त श्रेष्ठलाई सामग्री दिने विचार गरें । उहाँले पनि प्रकाशन गर्नुपर्ने आवश्यकता ठानेर उहाँ संलग्न भएको संस्था मार्फत प्रकाशन गर्ने भयो ।

सम्पादन गरेको ३६ वर्ष पछि प्रकाशनमा ल्याउन पाएकोमा खुसी छु । प्रकाशनको लागि आवश्यक कार्य गर्नुहुने नसंचा पुचः, प्रशान्त र विमल ताम्राकारलाई धेरै धेरै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यस क्वाठ निर्माणको सम्पादन र संकलन गरेर त्यसबेला धनवज्र वज्राचार्यलाई देखाएर उहाँले एक एक अक्षर हेर्नु भई प्रकाशन योग्य बनाई दिनुभएकोले त्यसबेला जे जस्तो अवस्थामा प्रस्तुत गरेको हो हूबहू त्यस्तैमा छापन दिएको छु । धनवज्र वज्राचार्यसंग लामो समय काम गर्ने मौका पाएको चिन्हको रूपमा यो पुस्तक उहाँको स्मृतिको रूप हो ।

त्याङ्गला फाँट,

कीर्तिपुर वडा नं १

ने.सं. ११४१ कौलागाः नवमी

सम्पादन पद्धती

- चुन्दा वज्राचार्य

नेपाल राष्ट्रिय अभिलेखालयस्थित माइक्रोफिल्म रील नम्बर ए ६१०/२८ को धरःपौ वृहत नेपाल राष्ट्रिय इतिहास निर्माण योजना अन्तर्गत संचालित “मल्लकालीन ऐतिहासिक सामग्री संकलन भाग २” को योजना मैले आर्थिक वर्ष २०४१/०४२ को आधा आधातिर अर्थात् २०४१ पौष १५ गते देखि संचालन गरेको योजना अन्तर्गत संकलन गरेको सामग्री हो ।

यो धरःपौ मैले नेपाल र एशियाली अनुसन्धान संस्थानद्वारा संचालित ‘मल्लकालीन सामग्री’ संकलनको निमित्त नेपाल राष्ट्रिय अभिलेखालयमा ऐतिहासिक सामग्री धरःपौ अध्ययन गर्दागर्दै भेटाएको धरःपौ हुन् । यस ऐतिहासिक सामग्रीको अहिलेसम्म कसैले प्रकाशित गरेको छैन । मल्लकालको इतिहास तयार पार्नमा यस सामग्रीले ठूलो मद्दत पुऱ्याउने छन् भन्ने विश्वास गर्दछु ।

उक्त माइक्रोफिल्म रील नं ए ६१०/२८ को धरःपौ राष्ट्रिय अभिलेखालयको माइक्रोफिल्म शाखाबाट फोटोकपी लिएर नेपाल लिपिलाई देवनागरी लिपिमा परिवर्तन गरी बही वा लगतको आकार दिएर सम्पादन गरेको छु ।

धरःपौ भूपतीन्द्र मल्लले पनौतीको खोलाको दोभानमा क्वाठ (किल्ला) निर्माण गरेको हो । उक्त विषयवस्तु बुझ्नका निमित्त धरःपौमा देखिएका केही टिपोट गरेर भूमिका लेखिदिएकी छु । उक्त भूमिकाले केही भएपनि धरःपौ अध्ययन गर्ने र मल्लकालको विषयमा खोज गर्नेहरूलाई मद्दत पुऱ्याउँछ भन्ने आशा गर्दछु ।

भक्तपुर क्याम्पस, भक्तपुर

वि.सं. २०४२ जेष्ठ १८

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया खहो क्वाठया धरोत :: उ

समर्पण

गुरु धनवज्र वज्राचार्यज्यूमा

विषय सूची

विषय	पत्र संख्या
१. ग्रन्थ परिचय	१
२. क्वाठको साधारण परिचय	
२.१. क्वाठ शब्दको प्रयोग	२
२.२. क्वाठ निर्माण गर्नाका कारणहरू	३
२.३. क्वाठ निर्माण गर्ने कला	४
३. पनौती क्वाठ	
३.१. पनौती क्वाठ निर्माण	११
३.२. पनौती क्वाठ निर्माणमा लगाएको कर्म	१२
३.३. पनौती क्वाठ निर्माणमा आवाले	१४
३.४. ल्वहँ कर्म र कोपला कर्म	१५
३.५. सिँकर्म	१६
३.६. क्वाठ प्रतिस्थापनामा श्रमशक्तिको उपयोगिता	१६
४. क्वाठ निर्माण कार्यमा भोज	
४.१. पनौती क्वाठ निर्माणमा चिउराको वितरण	२७
४.२. पनौती क्वाठ निर्माणमा चामलको वितरण	२७
५. क्वाठ निर्माणमा पूजा	
५.१. खर्चको बाँडफाँट	२८
५.२. क्वाठ निर्माण कार्य अन्तर्गत गरेका पूजा	२९
५.३ क्वाठ निर्माण गर्दा गरेका विभिन्न पूजाका दिन	३०
६. सारांश	३१
७. सन्दर्भ सूची	३३
८. मूल पाठ	३३
९. धरोट (धलः) को पत्र	११३

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

रूपतीन्द्रमन्त्र
पनातिया ख्वहाका ० याधनात ॥

भूपतीन्द्र मल्ल
पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत

ग्रन्थ परिचय

नेपाल राष्ट्रिय अभिलेखालयस्थित हस्तलिखित नम्बर (ल.नं.) १६८९ को धरःपौ प्रचलित नेपाल लिपिले लेखेको “धर्म र विविध विषय” शीर्षक दिएर राखेको छ। उक्त ग्रन्थ नेपाल जर्मन हस्तलिखित संरक्षण परियोजना अन्तर्गत १७ अगस्त १९७३ मा ए ६१०/२८ नम्बरमा माइक्रो फिल्म भएको थियो। साथै वृहत संक्षिप्त सूची पत्रमा नम्बर १३१ को उक्त ग्रन्थ “धरःपौ” (बही) को आकारको ५१ पृष्ठ भएको पाको कागजमा लम्बाई २३.२ इन्च र चौडाई १५.३ को प्रत्येक पत्रमा ७/७ लाइनमा प्रत्येक लाइनमा सालाखाला ३१ वटा अक्षर कागजको दुवैतिर लेखेको ग्रन्थ श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्लले पनौतीमा ख्वहो क्वाठ निर्माण गर्दाको धरःपौ थियो।

उक्त ग्रन्थको शुरुमा “श्री श्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देवसन पनातिया ख्वहो क्वाठ दाडाव बिज्याडाया धरोट” भनेर उल्लेख भएको थियो भने अन्त्य पृ ५१मा ‘चेपकाव’ लेखेको थियो। यस ग्रन्थमा पत्र संख्या ३ बाहेक अरु सबै पत्र भएको पत्रको हैसियतले पूर्ण थियो। माइक्रोफिल्ममा मात्र पत्र नभएको कि भनेर मूल ग्रन्थ नै हेर्दा मूल ग्रन्थमा समेत उक्त पत्र संख्या ३ थिएन। पत्र संख्या ३ लेख्दाखेरि बिर्सेको नभई हराएको पत्र नै थियो। पत्र संख्या २ र पत्र संख्या, ३ को विषय सिलसिलावद्ध नभई बीचको पत्र हराएको संकेत प्राप्त भएको छ। यस ग्रन्थ ने.सं ८२८ कार्तिक महिनामा श्रीश्री जय भूपतीन्द्र मल्ले पनौतीमा ख्वहो क्वाठ बनाउन लगाउँदाको आवश्यक जनश्रम, क्वाठ निर्माण कार्यमा गर्नुपर्ने पूजा काम गरेका श्रमिकलाई खाउने, काम गरेको दिनका आदिको बही थियो। क्वाठ बनाउने कार्य भए अनुसार अपूर्ण थियो। यसमा क्वाठको नाप लिएको र क्वाठ स्थापना गरेको उल्लेख पाइन्थ्यो तर क्वाठ निर्माण कार्य पूर्ण भएको उल्लेख केही थिएन। क्वाठ बनाउनका निमित्त आवश्यक सामग्रीको कुनै उल्लेख भएको पाइँदैन।

क्वाठ शब्दको प्रयोग

‘क्वाठ’ शब्द नयाँ शब्द होइन । यो क्वाठ शब्द इतिहास अध्ययन गर्ने पुराना पुराना सामग्रीहरू गोपालवंशावली अभिलेख, ताडपत्र, धरःपौ, ठ्यासफू आदि सामग्रीमा उल्लेख भएको पाइन्छ । पुराना ऐतिहासिक सामग्रीहरू सबै हस्तलिखित सामग्री भएकोले एउटै शब्दको रूप पनि एक अर्कामा फरक देखापरेको छ । त्यसैले ‘क्वाठ’ शब्द कतै ‘क्वाथ’ छ भने कतै ‘क्वाट’, ‘क्वठ’ आदि पनि देखापर्दछ । क्वाठ शब्द संस्कृत कोट बाट आएको हो । संस्कृतको कोटको अर्थ किल्ला हो । किल्ला भन्नाले सुरक्षित गर्ने ठाउँ जनाउँथ्यो । जुन अर्थ मल्लकालको ‘क्वाठ’ शब्द पनि राज्य रक्षा गर्नका निमित्त ठाउँ ठाउँमा बनाइ राखेको हुन्थ्यो ।

मल्लकालको दरबारहरू कान्तिपुरको दरवारलाई हनुमानढोका, भक्तपुरको दरवारलाई थंथुदरवार र ललितपुरको दरवारलाई चौक्वाठ दरवार भनिन्थ्यो । ललितपुरको चौक्वाठ दरवार श्रीसिद्धिनरसिंह मल्ले शत्रुहरूबाट सुरक्षित होस् भन्नाका निमित्त चारवटा कोट अर्थात् चार किल्लाहरू राखेर दरबार बनाएकोले उक्त दरवारको नाउँ चौक्वाठ दरवार नाम रहन गएको थियो । त्यस्तै जितामित्र मल्लले पनि शत्रुहरूबाट सुरक्षित होस् भन्नाका निमित्त उकालोमा थंथुदरवार बनाएको थियो । यस्तै दरबारहरूको बनावटलाई हेर्ने हो भने कान्तिपुरको हनुमानढोका पनि त्यस्तै विचार गरेर बनाएको जस्तो देखापर्दथ्यो । अहिले पनि ललितपुरको दरवार हेर्ने हो भने तीन कुनामा ३ वटा बुर्जाहरू देखापर्दछ । स्थानीय बुढापाकाहरूको भनाई अनुसार दरबारको सुरक्षाका निमित्त सिपाहीहरू बस्नलाई बनाएको हो भन्दथे । बुर्जाहरूको बनावटलाई हेर्दा राजा महाराजाहरूका विलासी जीवनको निमित्त होइन भन्ने भान हुन्छ । त्यसैले धनवज्र वज्राचार्य भन्नु हुन्छ कि, “त्यस किसिमको व्यवस्था दरवार भित्रका राजपरिवारको विलासी कार्यको निमित्त राखेको नभइ सुरक्षाका निमित्त राखेका थिए ।” (पूर्णमा १ अङ्क ३ पृ ४२)

नालाक्वाठ, गारक्वाथ, थानकोट, राडाक्वाथ, कसानक्वाथ,

हितिगाल क्वाठ, थंक्वाठ आदि ऐतिहासिक सामग्रीहरूमा देखापरेको क्वाठ किल्लाको अर्थमा देखापरेको हो ।

क्वाठ निर्माण गर्नाका कारणहरू

नेपालको इतिहासमा मध्यकालको उत्तरार्द्धमा आएर नेपाल अनेक सानासाना राज्यहरूमा विभाजित भएको थियो । ८ कोश लामो र ६ कोसको नेपाल उपत्यका भित्र नै तीनवटा राज्यहरू खडा हुन आए । पश्चिममा चौबीसी बाइसी राज्य पूर्व भेकमा मकवानपुर चौदण्डी विजयपुर राज्य खडा भए । यसरी खडा भएका साना साना स्वतन्त्र राज्यहरूले एक अर्कामा हमला गरेर आ-आफ्नो राज्यको इलाकाको क्षेत्र बढाउनुमा आफ्नो पुरुषार्थ मान्दथे ।

उपत्यका भित्रनै एउटै वंशका मल्ल राजाहरू भएतापनि कहिले भक्तपुर र कान्तिपुर मिलेर ललितपुरमा हमला गर्दथे भने कहिले कान्तिपुर र ललितपुर मिलेर भक्तपुरमा हमला गर्दथे । ती तीन राज्यहरूमा कान्तिपुर अलि शक्तिशाली राज्य देखापर्दथ्यो । विना कारण तीन राज्यहरू एक अर्कामा वैमनश्यको भावले हेर्ने गर्दथे । यी तीन राज्यहरूमा शान्ति र सुरक्षाका निमित्त समय समयमा भगडा नगर्ने सन्धिपत्र गरेको हुन्थे तर सन्धि-पत्रको कुनै महत्व नदिएर सन्धिको समय नसकीकननै भगडा गर्दथे । भगडा नगर्ने सन्धि पत्र गरेतापनि सन्धिपत्र कुनै खास लामो अवधिसम्म स्थिर रहदैनथ्यो ।

यी तीन राज्यहरूमा सन्धि धेरै जसो भैरहन्थ्यो । ने.सं. ७४१ माघमा कान्तिपुरका राजा लक्ष्मीनरसिंह मल्ल र ललितपुरका राजा सिद्धिनरसिंह मल्लले मैत्रिताको व्यवहार गर्ने बारे सन्धि गरेका थिए । ने.सं. ८१६ फाल्गुणमा भक्तपुरका राजा जितामित्र मल्ल र ललितपुरका राजा योगनरेन्द्र मल्लको धार्मिक विधान अनुरूप परस्परमा हस्तक्षेप नगर्ने बारे सन्धि गरिन्थ्यो । ने.सं. ८१८ ललितपुरका राजा योगनरेन्द्र मल्ल, कान्तिपुरका राजा भूपालेन्द्र मल्ल र भक्तपुरका राजा भूपतीन्द्र मल्लले तीनै राजाहरूले नेपालमा अन्याय भएको तथा राजाहरूको गाथ

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया खहो क्वाठया धरोत :: ३

ताकेकोले सन्धि भएको थियो । त्यस्तै ने.सं. ८२२ मार्गमा फेरि भक्तपुरका राजा भूपतीन्द्र मल्ल र कान्तिपुरका राजा भाष्कर मल्लले फेरि शत्रुताको हैसियतले नहेर्ने भनेर सन्धि गरेका थिए । यसरी त्यसबेला ती उपत्यकाका तीनै राज्यहरू धार्मिक, राजनैतिक आदिमा सन्तुष्ट नभएर एक अर्कामा सन्धि गरी मिल्नुपर्ने अवस्था देखाउँथे । फेरि सन्धिपत्रको कार्य पनि नियन्त्रण नभई समय समयमा सन्धि भंग हुने कारणले गर्दा आफ्नो आफ्नो राज्य आफैले सुरक्षा गर्नुपर्थ्यो ।

उत्तर मध्यकालमै भक्तपुर राज्यभित्रको नाला पनौती कहिले ललितपुरले कज्याएर लिएको हुन्थ्यो भने कहिले भक्तपुरकै हुन्थ्यो । यक्ष मल्ल पछि उनका छोरा रण मल्ल बनेपामा गएर स्वतन्त्र राज्य खडा गरेर बसेका थिए पछि उक्त बनेपा भक्तपुर राज्यभित्रनै गाँसिएको थियो । कान्तिपुर क्षेत्रभित्र पर्ने कीर्तिपुरपनि पहिले ललितपुरको क्षेत्रभित्र पर्थ्यो । यसरी यस मध्यकालको उत्तरार्द्धमा राज्यको सिमानादेखि लिएर जनताहरूको जिउ ज्यानको समेत ध्यान राखेर सुरक्षा गर्नुपर्ने आवश्यकता देखापर्थ्यो ।

क्वाठ निर्माण गर्ने कला

क्वाठ निर्माण बारे ऐतिहासिक पत्रसंग्रह (पूर्णिमा १ अङ्क २ मा इतिहासकार धनवज्र वज्राचार्यले “मल्लकालमा देशरक्षाको व्यवस्था र त्यसप्रति प्रजाको कर्तव्य” लेखमा प्रकाश पारिसक्नु भएको थियो । फेरि पनि यहाँ यक्ष मल्लको भक्तपुर दरवारको बाहिर भित्तामा राखेको ने.सं. ५७३ श्रावणको शिलालेख र कुनु शर्माको कीर्तिपताकामा उल्लेख भए अनुसार क्वाठ निर्माण गर्ने कलामा एकचोटि केन्द्रित हुनु आवश्यक देखापर्दछ ।

यक्ष मल्लको शिलाअभिलेखमा भक्तपुर राज्य नै एक गढको रूपमा निर्माण गरेको उल्लेख पाइन्छ भने कुनु शर्माको ‘कीर्तिपताका’मा ललितपुरको राज्य निर्माण गरेको पाइन्छ । भक्तपुरमा वा ललितपुरमा सुरक्षाको निमित्त गढ वा क्वाठ बनाउदाखेरि शत्रुहरूले सजिलैसित

आक्रमण गर्न नपाउन भन्नाका साथै शत्रुहरू सजिलैसित राज्यभित्र वा शहरभित्र पस्न नसकुन भन्ने धारणाले बनाएको हुन्थ्यो । यसरी राज्य सुरक्षित गर्नाका निमित्त शहर पस्ने बाटो सीमित तरफले राखेर शत्रुहरू जहिलेहिं बाट आउन नसकुन भन्ने धारणाले शहर वा राज्यको सबभन्दा बाहिरको भागमा खाई (भारपात) रुख भ्याङ्ग आदि उमारेर त्यसभित्र चारैतिर बलियो गरिकन पर्खाल बनाएर ठाउँ ठाउँमा क्वाठको निर्माण गरिएको हुन्थ्यो । साथै ठाउँ ठाउँमा शहर पस्नाका निमित्त बलिया बलिया खापाहरू राखेर ढोकाहरू बनाएको हुन्थ्यो । प्रत्येक ढोकामा लँक्वाठ पनि खडा गरिएको हुन्थ्यो । ढोकाहरूमा बलिया खापाहरू राख्नुको मतलब शत्रुहरू भित्र नपठाउन र शत्रुहरूले हमला गरेको खण्डमा ढोका थुने पुग्ने गरी बनाइन्थ्यो । यदि राज्यभित्रका मानिसले पनि कुनै बेइमानी गर्‍यो भनेपनि राज्यबाट निष्काशन गर्नको निमित्त पनि ढोका बाहिर पठाएर ढोका थुनिदिए पनि पुग्दथ्यो ।

क्वाठहरूमा र लँक्वाठमा क्वाठ नायक अधिकृत स्तरको व्यक्ति राखिएको हुन्थ्यो । उक्त क्वाठ नायकले क्वाठको रेखदेख गर्नुको साथै राज्यको चारैतिर घेरिएका पर्खालको रेखदेख गर्न र बिग्रेमा मर्मत गर्न लगाउनु थियो । भक्तपुरको शहरमा गढ निर्माण गर्दा जुन जुन ठाउँमा पर्खाल र क्वाठ बनाइएको हो त्यहाँ त्यस क्षेत्रका जनताहरू आएर श्रमदान गरेर बनाएको थियो । साथै उक्त क्वाठ बनाउनका निमित्त राज्यभित्रका बाहुन, क्षेत्री, वैश्य र शुद्र समेत चारै जातका जनताहरू आएर माटो, काठ, ईँटा आदि बोकेर काम गरेको उल्लेख यक्ष मल्लको शिला अभिलेखमा देखापर्दछ । फेरि गढको निर्माण सकिएपछि जनताले आफ्नो आफ्नो क्षेत्रमा पर्ने क्वाठ पर्खाल आदिको रेखदेख आफैले गर्नुपर्दथ्यो । यदि कुनै कारणले गढको पर्खाल वा क्वाठ बिग्रियो भने त्यस क्षेत्रका जनताहरूले क्वाठ नायकको रेखदेखमा मर्मत गरी बनाउनु आवश्यक पर्दथ्यो । यदि बिग्रेका क्षेत्रका जनताहरूले वास्ता नगरि बनाएनन् भने त्यस क्षेत्रका जनताहरूलाई राजदण्डको रूपमा एक एक कुरवा चामलको दरले दण्ड गरिन्थ्यो । क्वाठ बनाउने कार्य सिधिको दिन अगावै गर्नुपर्दथ्यो ।

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ५

सिथिको भोलिपल्ट क्वाठ पर्खालको निरीक्षण गरिन्थ्यो । यदि कतैतिर बिग्रेको नबनाएको देखियो भने त्यस क्षेत्रका क्वाठ नायकलाई १२ दामको दरले दण्ड गरिन्थ्यो । यदि क्वाठ वा पर्खाल कसैले बिगाऱ्यो भने त्यस्ता व्यक्तिमाथि ९ दाम, राजदण्ड गरिन्थ्यो । कसैको पाल्तु जन्तुहरू गएर क्वाठ वा पर्खालहरू बिगारे वा भत्काए भने प्रति जनावरको एक दामले दण्ड लगाइन्थ्यो । जनावरहरू गएर फोहर गरे भने 'पाठिगाम' द्वारा सफा गराइन्थ्यो । उदाहरणको निमित्त :- यक्ष मल्लको शिलाअभिलेख प्रस्तुत गर्दछु ।

“ॐ नमो वसुन्धरायै ॥

विष्णोर्वाहुलताकफो गिशिखरेणोद्धारिता मेदिनी,
गंगाद्या सरिताम्बरैव रुचिरालंकारिता स्थावणी ।

नानाद्रव्यमयप्रगुप्तकरण संन्यासलग्नाहिती,
त्वां नौमीह वसुन्धरे वरणशालं रक्ष तं सर्व्वदा ॥

नेपालभूमण्डलचक्रवर्तिना,
उपांगचक्रामलकीर्तिकेतुना ॥

श्रीयक्षमल्लप्रभुना सुविस्तरं,
भक्तापुरीप्रावरण चकार तत् ॥

ब्रम्हक्षत्रियवैश्य शूद्रकजनैरदृष्टं नवं निर्मितं,
पाषाणं बहुकाष्ठभाररचितं चादाय सर्व्वैर्जनैः ।

द्वारे कोटसमन्वितं दिशि दिशि प्राकारतुं गोत्तमं,
कुर्व्वन्तिस्म सरवातकीमतिमहाकाष्ठैश्च वित्तैर्व्ययेः ॥

दुर्गाप्राकारभागे ह्यपहरति कदा संस्थितं दिग्विदक्षु,
पाषाणं काष्ठलोष्ठं तदिह विनिहितं कश्चिददृष्टं तदेकम् ।

पापीयान ब्रम्हहंता शिशुवधकृतवान् सोपि गोघ्नः पुमान् वै,
एवं संरक्षतव्यं नगरनरवरैर्भूर्पतेः शासनं हि ॥

तस्मिन्नेपालिकाव्दे त्रिमुनिहरमुखे श्रावणे पूर्णमाश्या-
मायुष्मानयोगयुक्ते भृगुसुतादिवसे ऋक्षनारायणाख्ये ।

प्राकारं द्वारकोटं नगरपरिवृतारम्भकालं करोति

श्रीमदभक्तापुरे श्रीनृपमकुटमणिर्यक्षमल्लो नृपेन्द्रः ॥

शुभ ॥ श्रीश्री जययक्षमल्ल देव, प्रभु ठाकुरस, विजयराजस, श्री ख्वप्स खारनो, गडप्राकारनो, लंक्वाठनो, दयका जुरोम, थ्व गड दयके निमित्तिन, ख्वप्स बसरपो लोकस्यं, अनेक कष्ट नस्यं, वितनवुं, उपेखरपं, दयका गड जुरोम, ब्रम्ह क्षत्रि वैश्य शूद्र चतुर्वर्ण आदिन, एक चित याडन, शिंकु, अटकु, चाकु, थम थम बुस्यं शरीर कष्टरपं, दयकं तथा थ्व गड जुरोम, अवनलि, खारनो, प्राकारनो, लंक्वाठनो, थ्वते थवं छैपयिन मयाक्वनवुं, पयिन याड यनेमाल जुरोम् श्रीश्रीप्रभु ठाकुरस्येनो प्रदिक प्रधाननो, प्रजापारखननो, ख्वपदेशश, बसरपको, समस्त स्यंवुं, आडनथं, थंथुलं कोथुलं थव थव भुसं चोय क्वाठयात, थम थम खागां ल्हास्यं सोखायेमाल, सोमविवद्धाले, सोथुप्रति कुडिछि धारे के काय, क्वाठ प्वलोड चिचकवम्हंन, सलखिचातानं जोडन सिठिस न्हा, क्वाठनायकन निदानन लांक्वाठ प्वलोड, चिरमवकाले सिठिसांति क्वाठनायकयाये कोय, जिमने दाम, १२ थव थव दिशन, प्वलोड हिमलालओस, क्वाठनायकनं हिले, गडप्राकारया सेयोये दिन महालक्ष्मी धर्मविसर्जन कोन्हु, ख्वपदेशश बसरपको समस्तस्यवुं, खारडयाडिस सडं, मेस, सा, फा, थ्वतेहयवुं, न्होयकमटेव, न्होस्यं स्यंकाले, मोडि दम्मछि धारे स्यनकवयाके, राजन काय जुरोम, खार दंग्वस्यंग्व सोस्यं, पाठिनगामन यियके, ज्यायाचके प्राकरनो लंक्वाटनो स्यंकाले थमडडा भुं थमथम बुं ज्या याचके, थं छांयकं तकोस्यं चिंता यायमान जुरोम् ।

गडप्राकारनो, लंक्वाटनो आराधरपं यिस्यं स्यनवद्धाकाले, गोहथ्या, ब्रम्हहथ्या स्त्रीहथ्या आदिन पंचमहापातक लाक्व जुरोम, स्यनकवम्हयाकेबुं राजन कायें द्रम्म गु ड गडप्राकारयानो लंक्वाटयानो अट, ल्वह्वं, सिंका कालं अटया प्रति, ल्वह्वंग्वड प्रति, सिट्वाक प्रति दम्म छि १ धारे राजन काये जुरोम,

श्रेयोस्तु सम्वत् ५७३ श्रावणशुक्लपूर्णिमाश्यां, श्रवणनक्षत्रे, आयुस्मानयोगे, शुक्रवासरे, श्रीश्रीजययक्षमल्लदेव प्रभु ठाकुरस्यं प्राकार आदिन गड आरंभ याडा दिवस ॥ शुभम् ॥

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ७

अनुवाद

ॐ पृथ्वीलाई नमस्कार । विष्णुका बाहुलीका कुइनाको टुप्पोले उठाएकी, गंगा आदि ठूलठूला नदीरूपी राम्रा गहनाले सिंगारिएकी, स्थिर भएकी, भित्र अनेक प्रकारका पदार्थहरू भएकी, राम्रोसंग रहेकी यस्ती हे पृथ्वी तिमीलाई नमस्कार छ । यो गढ पर्खाललाई सधैं रक्षा गर ।

नेपालभूमण्डलका चक्रवर्ती भएका, (राज्यका) अङ्ग उपाङ्गहरूमा कीर्ति फैलिएका राजा श्रीयक्षमल्लले भक्तपुरमा यो ठूलो गढ बनाउनु भयो ।

ब्राम्हण क्षेत्री वैश्य शुद्र आदि सबै जनताले प्रसस्त ढुङ्गा काठपात बोकेर ल्याई ठूलो कष्ट गरी धेरै पैसा खर्च गरी, चारैतिर खाई ठूलठूला पर्खाल ढोका ढोकामा किल्ला भएको यो नयाँ गढ बनाइएको हो ।

यस गढको पर्खालमा तथा यताउता रहेका ढुङ्गा काठपात ईट आदि एक टुक्रा कसैले चोरेर लियो भने त्यसलाई पञ्चमहापाप लाग्नेछ । असल शहरियाहरूले राजाको यो हुकुम मान्नुपर्छ ।

ने.सं. ५७३ श्रावणपूर्णिमा शुक्रवार श्रावण नक्षत्र आयुष्मान योगमा राजाहरूमा शिरोमणि भएका श्रीयक्ष मल्लले श्री भक्तपुर शहरको चारैतिर पर्खाल, ढोकामा किल्ला बनाउन लगाउनु भएको हो ।

श्रीश्री जय यक्ष मल्लदेव प्रत्रु ठाकुरको विजयराज्यमा श्रीभक्तपुरमा खाई गढको पर्खाल लक्वाठ (ढोकाको किल्ला) हरू बनाइए । यो गढ बनाउनाको निमित्त भक्तपुरका वासिन्दाहरूले धेरै कष्ट सहनुपरेको थियो । पैसा खर्च गर्नुपरेको थियो, धेरै समय दिनुपरेको थियो । ब्राम्हण क्षत्री, वैश्य, शुद्र चारै जातहरूले मन लाईकन काठको भारी, ईटको भारी, माटोको भारी, आफैं आफैले बोकी शरीरले कष्ट गरीकन यो गढ बनाइएको हो ।

अबदेखि खाई, पर्खाल, ढोकाका किल्लासंग सम्बन्ध राख्ने काम आफ्नो घरको इलाकाबाट गर्नुपर्ने जति आफैं आफैले गर्दै लैजानुपर्छ । श्रीश्रीप्रभु ठाकुरले, भारदारहरूले तथा प्रजाहरूले भक्तपुरमा बस्ने यी

सबैले वर्साद लाग्नुभन्दा पहिले थंथु लं (उकालो चढेर जानुपर्ने बाटो), कोथुलं (ओन्हालो लागी जानुपर्ने बाटो) र आफ्नो आफ्नो इलाकामा परेका किल्लाको हेरविचार आफै आफैले गर्नुपर्छ । यसो गरेनन् भने प्रत्येकलाई एक कुरुवा चामलको दरले दण्ड गर्नु ।

किल्लाका छाना मर्मत गर्ने मानिसलाई सामानको वन्दोवस्त गरिदिई सिथिभन्दा पहिले क्वाठनायकले मर्मत गर्न लाउनपर्छ । किल्लाका छाना मर्मत गर्न लाएन भने सिथिको भोलिपल्ट क्वाठनायकलाई १२ दाम दण्ड गर्नु । आफ्नो आफ्नो इलाकाका किल्लाका छाना बनाउनुपर्ने भएमा क्वाठनायकले बनाउन लाउनु । गढको पर्खालको परीक्षा गर्ने काम महालक्ष्मी धर्मविसर्जनका दिन गर्नु । भक्तपुरमा बस्ने कसैले खाईका माटाका ढिस्कामा घोडा रांगो गाई सुंगुरद्वारा कुल्चाउन नलाउनु कुल्चाएर बिगारेको खण्डमा कुल्चने प्रत्येक वस्तुभाउ १ दामको दरले कुल्चाउनेसंग राजाले दण्ड गर्नु । खाई भत्कियो, पुरियो भने पाठिगाम द्वारा सफा पार्नु लाउनु, बनाउन लाउनु ।

पर्खाल, ढोकाका किल्ला भत्के बिग्रे भने आफ्नो आफ्नो इलाकाले बनाएको आफै आफैले मर्मत गर्नु । कसैले गढको पर्खाल, ढोकाको किल्ला बिगार्न खोज्यो भने त्यसलाई गोहत्या, ब्रम्हहत्या, स्त्रीहत्या आदि पञ्चमहापाप लागोस् । बिगार्नेलाई राजाले ९ दाम दण्ड गर्नु । गढको पर्खालको ढोकाको किल्लाको ईट ढुङ्गा काठ कसैले चोरेर लियो भने एक टुक्रा ईट ढुङ्गा काठको १ दामको दरले त्यसलाई राजाले दण्ड गर्नु ।

ने.सं. ५७३ श्रावण शुक्ल पूर्णिमा श्रावण नक्षत्र आयुष्मान योग शुक्रवारको दिन श्रीश्री यक्ष मल्लदेव प्रभु ठाकुरले पर्खाल आदि गढको आरम्भ गर्नु भयो । शुभ ॥

ललितपुर शहरको निर्माणबारे कुनु शर्माले 'कीर्तिपताका' ग्रन्थमा उल्लेख गरेका छन् । यसबारे त्यस ग्रन्थको केही अंश प्रस्तुत गर्दछु ।

कुनुशर्माले देशवर्णन यसप्रकारले गरेका छन् ।

नेपालभूमण्डलभिन्न ललितपुर भन्ने शहर छ । खाई ईटका पर्खाल, २६ टोलले ललितपुर सुहाईरहेको छ ।

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ९

॥ खाईका रुख ॥ खाईको घेराको छेउ-छेउमा अग्ला-अग्ला, राम्रा, भ्याम्म परेका रुखहरू छन् । ॥ खाई ॥ रुखहरू र लहराहरूका पातका बाक्ला छायाँले छोपिएको खाई पाताल जस्तै अँध्यारो भई रहेको छ ।

॥ पर्खाल ॥ चुचुरो चुचुरो परेका, अग्ला अग्ला पर्खालका ताजूप लाग्दा कुरा त के भनौं । तीनै लोकलाई नाश पार्न सक्ने, ठूलठूला पहाडमा पनि वेरोकटोक जान सक्ने, वेगले आएका वाणहरू पनि जुन पर्खालको डरले गति रोकिएका छन्दा पर्खाल नाघेर भित्र पस्न सक्दैनन् । शत्रुहरूको त के कुरा ।

॥ देशक्वाथ (शहरको किल्ला) ॥ पर्खालमा रहेका लडाईका लागि अग्लो बुर्जा (किल्ला) मा बसेका राजाको त के कुरा गरौं । जुन किल्लाको अग्लो टुप्पोमा चढ्दाखेरि प्रतापका ज्वाला सहन नसक्दा वर्षा ऋतुका बादल पनि यी त सुमेरुनै हुन् भन्ने संझी पानी पार्ने निहुँले रोए ।

॥ ढोका ॥ शहरबाहिरका ढोकाहरूमा राम्रा, बलिया खापाहरू लाइएका छन् । यी ढोकाबाट सज्जनहरू सजिलैसंग प्रवेश गर्न (शहरमा बस्न पनि पाउँछन्; खराप मानिसहरू पुण्य सिद्धिएकाहरू स्वर्गबाट निकालिए जस्तै निकालिन्छन् ।

कुनु शर्मा र यक्ष मल्लका भाग धनवज्र वज्राचार्यले मल्लकालमा देश रक्षाको व्यवस्था र त्यसप्रति प्रजाको कर्तव्य भन्ने लेख पूर्णिमा अङ्क १ वर्ष २ मा प्रकाशित भएकोबाट लिइएको हो । माथिको कुनु शर्माको वर्णन साहित्यिक अभिव्यक्ति भएको देखिन्छ तर पनि ललितपुरको शहर निर्माणको ज्ञान प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

यसै सन्दर्भबाट कान्तिपुर शहरको बनावट हेर्ने हो भने ललितपुर, भक्तपुर जस्तै काठको आकारले बनाएको पाइन्छ । शहरभित्र पस्न कतै ओन्हालोबाट जानुपर्छ भने कतै उकालो चढनु पर्दछ । कान्तिपुर, भक्तपुर र ललितपुरमा त्यस मल्लकालका क्वाठ वा किल्लाका केही अवशेषहरू अहिलेसम्म प्राप्त भएकै छन ।

पनौतीको क्वाठ निर्माण

भक्तपुर, ललितपुर र कान्तिपुर ठूला शहरको रूपमा गणना हुन्थ्यो भने नाला, बनेपा, धुलिखेल, नगदेश, बोडे, सांगा, चांगु, कीर्तिपुर आदि क्षेत्रलाई साना साना शहर सन्निध्यो । यी स-साना शहरहरू एक राज्यका राजाले अर्का शहर (क्षेत्रहरू)मा आँखा गाडेर पुरुषार्थ देखाउन खोज्थे । भक्तपुरको नजिक पर्ने पनौती शहरले कहिले भक्तपुरकै स्वतन्त्र क्षेत्र हुनगयो भने कहिले काहि ललितपुरको अधिनमा रहन्थ्यो । यदि पनौती क्षेत्र अरु राज्यहरूले गाँसेको नभए भक्तपुरकै राजाहरूले आफ्नो अधिनमा राखे भनेर अरु लेखबाट लेख्नु पर्दैनथ्यो । जगतप्रकाश, जितामित्र, भूपतीन्द्र मल्लले आफ्नो आफ्नो राज्यकालमा पनौती भक्तपुरभित्र समावेश गरेका थिए ।

"We have stone inscription of Jagat Prakash Malla and Jitamitra Malla in Panauti belonging to 789 Magha Sukla 15 and 794 Vaisakha Krsna 11 respectively. There are others belonging to Bhupatindra Malla (837 Asadha Sukla 9) and his son, but these are as important as Bhatgaon has passed control of Panauti and areas round it except on few occasions." (Regmi : Mediaeval Nepal Part II 1966)

यस किसिमको अवस्था पनौती मात्र नभई नालालाई पनि भएकोले यी दुई ठाउँमा क्वाठ निर्माणको आवश्यकता देखापर्दथ्यो । कीर्तिपुरको अवस्थापनि त्यस्तै भएकोले यहाँ पनि क्वाठको आवश्यकता थियो । यी ठाउँमा क्वाठको निर्माण पनि भएको थियो । हामीले अहिले पनि यी ठाउँमा क्वाठका केही अवशेषहरू प्राप्त गर्न सकिन्छ । नालामा क्वाठ निर्माण भएको बेलामा शत्रुहरूले हमला गर्न नपाऊन भन्ने धारणाले बनाएको कुरा उल्लेख भएको (पूर्णमा उहि) प्रकाशित भैसकेको छ । जस्तो नालामा क्वाठ बनाउँदा शत्रुहरू सजिलै भित्र पस्न नपाऊन भन्ने धारणाले शत्रु पस्न गान्धो हुने गरिकन बनाएको थियो त्यस्तै

प्रकारले पनौती र कीर्तिपुरमा क्वाठ पनि निर्माण भएको थियो ।

भक्तपुरको क्षेत्रभित्र पर्ने पनौती भक्तपुरको पूर्वतिर पर्दछ । जनकथन र उक्ति अनुसार एउटै ढुङ्गाले निर्मित पनौती क्षेत्र हुन् । पनौतीको पूर्व दक्षिण बगेको खोलामा भूपतीन्द्र मल्लले ने.सं. ८२८ कार्तिक वदि ८ मा क्वाठ बनाउनका निमित्त नाप लिएर त्यसै दिनदेखि कामदारहरूलाई काम लगाएका थिए । अहिलेसम्म क्वाठ निर्माणबारे अभिलेख पुस्तकहरू फेला परेका छन् । त्यही प्राप्त भएको सामग्री अनुसार मल्लकालमा क्वाठ निर्माण गर्ने कलाको बयान गरिएको हो । यहाँ मैले नेपाल अभिलेखालयमा क्वाठ बनाउँदा लेखेर राखेको क्वाठको धरःपौ प्राप्त गरेको थिएँ । यसबाट क्वाठ बनाउँदा के कसरी बनाइन्थ्यो के के गर्नु पर्दथ्यो भन्ने कुरा स्पष्ट भएको बनेपामा क्वाठ निर्माण गरेको वर्णन भएको धरःपौ प्राप्त भएको छ । यसबाट क्वाठ निर्माण बारे अन्वेषणमा अभिरुचि भएकाहरूलाई ठूलो सहयोग प्राप्त हुनसक्छ । भूपतीन्द्रमल्ले पनौतीमा क्वाठ निर्माण गर्दा नदीको दोभानमा बनाएका थिए ।

“श्रीश्री जय भूपतीन्द्र मल्ल देवसन पनातिया ख्वहो क्वाठ दाडाव बिज्याडाया धरोत ॥ सम्वत ८२८ कार्तिक वदि ८ कर्मि छुडा दिन ॥

(श्री श्री भूपतीन्द्र मल्लदेवले पनौतीको दोभानमा क्वाठ नापेर आउनुभएको लगन ॥ सम्वत ८२८ कार्तिक वदि ८ कर्मिहरू काम लगाएको दिन ॥)

क्वाठ स्थापना हुनु अगाडि देखिनै क्वाठका निमित्त आवश्यक सामग्रीहरू तयार पार्नका निमित्त भक्तपुर र पनौतीका कर्मि, आवाले, सिकर्मि, ल्वहँकर्मि, कोलाप कर्मि आदिलाई काम लगाई राखेको देखापर्दछ ।

पनौतीको क्वाठ निर्माणमा लगाएका कर्मि

क्वाठ निर्माण गर्दा स्थानीय वासिन्दाहरूलाई बढी महत्त्व दिएर तिनीहरूनै काममा लगाएर बनाउने गरिन्थ्यो । पनौतीको क्वाठ

बनाउँदाखेरि पनि भक्तपुरका कामदार लगायत पनौतीका कामदारहरू पनि लगाएको देखापर्दछ । क्वाठको निम्ति चाहिने सामग्री जुटाउन र बनाउनको निम्ति अग्रिम काम कार्यमा पनौतीकै कर्मि, आवाले जस्ता त्यस क्षेत्रभित्र उपलब्ध भएका श्रमिकहरू उपयोग गराएको देखिन्छ ।

उक्त क्वाठ बनाउँदाखेरि ३१ जना भक्तपुरका कर्मिहरू जम्मा ४६४२ दिन काम गरेका थिए । त्यसमा सबभन्दा बढी काम गर्ने कर्मि २३७ दिन काम गरेका थिए । सबभन्दा कम काम गर्ने कर्मिले ५० दिन काम गरेका थिए । त्यसैले सबै ३१ जना सबै कर्मिले एकैनासले काम गरेका थिएनन् । सालाखाला एकजना कर्मिले १५० दिनमात्र काम गरेको थियो ।

३१ जना कर्मिले ४६४२ दिन काम गरेर जम्मा ज्यालाको रूपमा प्राप्त गरेको रकम २१४ मोहर ८० दाम मात्रै थियो । त्यसमा सबभन्दा बढी २३७ दिन काम गर्ने कर्मिले खाली ११४ मोहर २३ दाम मात्रै प्राप्त गरेको थियो । सबभन्दा थोरै रकम ज्याला प्राप्त गर्नेले ८४ दिन काम गरेर २४ मोहर ८ दाम मात्र प्राप्त गरेको थियो । तर सबभन्दा कम ५० दिन काम गर्ने कर्मिले ७ मोहर १ दाम ज्याला प्राप्त गरेको थियो । जुन ८४ दिन काम गर्नेको भन्दा बढी ज्यालाको रकम देखापर्दछ । यसबाट यो पनि स्पष्ट भयो कि काम गर्दा सबै कर्मिहरूलाई ज्याला एकै किसिमले नदिएर फरक फरक गरिकन दिने गरिन्थ्यो भन्ने कुरा स्पष्ट हुन्छ । फेरि कर्मिको ज्याला कर्मिको तह अनुसार पनि फरक हुनुपनि स्वाभाविक हो । कर्मि मात्र भएर पुग्दैनथ्यो, कुनै कर्मि उच्चस्तरको भए कुनै कर्मि निम्न स्तरको हुनु स्वाभाविक हो । निम्नस्तरको कर्मिको काम अनुसार ज्याला कम हुनु स्वाभाविक थियो ।

मूल पाठमा कर्मिको कूल काम गरेको दिनको संख्या ४६४६ दिइएको छ । तर कर्मिले संख्याको साथै कर्मिहरूको नाउँ समेत दिएको धरःपौमा कर्मिहरूले काम गरेको दिन समेत दिएकोले उक्त दिन जम्मा गर्दा ४६४२ मात्रै छ । मूल पाठमा कूल संख्या ४ जना बढी भएको देखा पर्दछ । त्यस्तै कर्मिहरूलाई प्रदान गरेको ज्याला पनि २१३ मोहर २६

दाम थियो । मूल पाठमा कर्महरूको कूल ज्याला २१४ मोहर ८० दाम थियो तर गणना गर्दा २१३ मोहर २६ दाम मात्रै ज्याला निकास गरिएको थियो । जस अनुसार मूल पाठमा १ मोहर ५४ दाम वृद्धि भएको देखापर्दछ ।

पनौतीको कर्महरूमा ९ जना कर्महरूले १०७६ दिन काम गरेका थिए । सबभन्दा बढी काम गर्ने पनौती कर्ममा १९१ दिन सम्म का गरेको थियो भने सबभन्दा कम काम गर्ने कर्मले १०३ दिन मात्र काम गरेको थियो । सालाखाला प्रति व्यक्तिले कर्मले काम गर्ने १५४ दिन मात्र काम गरेको देखिन्छ । ७ जना कामदार कर्महरूले ४१ मोहर ६२ दाम मात्र ज्यालाको रूपमा प्राप्त गरेका थिए । ७ जना पनौतीको कर्मले कूल रकम ४१ मोहर ६२ दाम मात्र ज्याला प्राप्त गरेको थियो । सबभन्दा बढी १९१ दिन काम गर्ने कर्मले कूल रकम ९ मोहर १५ दाम ज्याला लिएको थियो । त्यस्तै सबभन्दा थोरै १०३ दिन काम गर्ने कर्मले २ मोहर ११ दाम कूल ज्याला प्राप्त गरेको थियो । काम गरेको दिन अनुसार १९१ दिन काम गर्ने कर्म ८ जना १०३ देखि काम गर्ने कर्मको ज्यालामा दोबर भन्दा बढी रकमको फरक देखा पर्दछ ।

पनौतीको क्वाठ निर्माणमा आवाले

पनौतीको क्वाठ निर्माण कार्यमा भक्तपुरको ९ जना र पनौतीको २ जना गरी जम्मा ११ जना आवालेलाई ने.सं. ८२८ मार्ग शुक्ल पञ्चमी मंगलवार देखि काममा लगाइएको थियो । भक्तपुरका ९ जना आवाले कूल ६२२ दिन काम गरेका थिए भने पनौतीको दुइजना आवालेले १८६ दिन काम गरेका थिए । भक्तपुरका आवालेले १०० दिन सबभन्दा बढी दिन काम गरेको थियो भने पनौतीको सबभन्दा बढी काम गर्ने आवालेले ९४ दिन थियो । पनौतीको सबभन्दा कम दिन काम गर्नेको ९२ दिन थियो तर भक्तपुरको सबभन्दा कम काम गर्नेले २१ दिन मात्र काम गरेको थियो । भक्तपुरको आवालेले सालाखाला ७० दिन र पनौतीको आवालेले ९३ दिन काम गरेको थियो । पनौतीको दुइजना आवालेले ८

१४ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

मोहर ४४ दाम ज्याला लिएका थिए भने भक्तपुरको ९ जनाले २८ मोहर ११ दाम मात्र ज्याला प्राप्त गरेका थिए ।

भक्तपुरको आवालेले भन्दा पनौतीको आवालेले बढी दिन काम गर्नुका साथै ज्याला पनि भक्तपुरको आवाले भन्दा बढी लिएको थियो । स्थानीय कामदारलाई बढी महत्व दिएर काम लगाएको देखापर्दछ ।

ल्वहँ कर्मि र कोपला कर्मि

दुङ्गाको काम गर्ने कर्मिलाई ल्वहँकर्मि भने जस्तै दलिनमाथि काठमा फल्याक राख्ने कर्मि कोलाप कर्मि भनिन्थ्यो । वास्तवमा आजकाल कोलाप कर्मि भनेको देखिन्दैन । यिनीहरूको काम सिकर्मिले गर्ने गर्दछन् । वास्तवमा यी कोलाप कर्मि सिकर्मि अन्तर्गत पर्दछन् । मल्लकालमा यस्ता दलिनमा कोरापु राख्ने व्यक्ति अलगै कर्मि रहेको थियो ।

पनौतीको क्वाठ निर्माण कार्यमा ल्वहँ कर्मि र कोलाप कर्मि भक्तपुरको मात्रै काममा लगाएको देखिन्छ । आठ जना ल्वहँ कर्मिले २६३ दिन काम गरेका थिए । चारजना कोलाप कर्मिले ५० दिन मात्र काम गरेको थियो । सबभन्दा बढी काम गर्ने ल्वहँ कर्मिले ५९ दिन काम गरेको थियो भने कोलाप कर्मिले बढी काम गर्नेले २० दिन मात्रै गरेको थियो । सबभन्दा कम काम गर्ने ल्वहँ कर्मिले १८ दिन र कोलाप कर्मिले १० दिन मात्रै काम गरेको थियो । सालाखाला ल्वहँकर्मिले ३३ दिन मात्र काम गरेको थियो ।

आठ जना ल्वहँकर्मिले २६३ दिन काम गरे बापत १२ मोहर ४४ दाम मात्रै कूल ज्याला प्राप्त गरेका थिए । सबभन्दा बढी ज्याला लिने ल्वहँकर्मि २ मोहर २६ दाम । सबभन्दा कम ज्याला प्राप्त गर्नेले ३४ दाम मात्रै प्राप्त गरेको थियो ।

कोलाप कर्मिले प्रतिदिन ४ दामको दरले ज्याला लिएको थियो । २० दिन काम गर्ने कोलाप कर्मिले ८० दाम र १० दिन काम गर्नेले ४० दाम प्राप्त गरेको थियो ।

सिँकर्मि

धरःपौको मूल पाठमा पत्र संख्या ३ नभएको र काम भैरहेको ... सिलसिलामा सिकर्मिको धेरै ठाउँमा उल्लेख भएको र आवाले भन्दा पछि कोलाप कर्मि भन्दा माथि बीचमा पत्र संख्या ४ मा १५ जना ८७० दिन काम गर्ने कामदारहरुलाई सिँकर्मिको अनुमान लगाएकी छु । मूल पाठमा काम भैरहेको अनुसार १५ जना सिकर्मि भन्दा बढी हुने देखापर्दछन । तर सामग्रीमा अनुमान लगाए अनुसार १५ जनानै उपयुक्त हुन आउँदछन । १५ जना सिँकर्मिले मध्य एक भन्दा बढी दिन काम गर्नेले ८५ दिन र ज्याला २ मोहर १२ दाम प्राप्त गरेको थियो । सबभन्दा कम दिन काम गर्ने सिकर्मिले २० दिन मात्रै काम गरेको थियो । सालाखाला गर्दा प्रतिव्यक्ति सिकर्मिले ५८ दिन काम गरेको देखापर्दछ । १५ जना आवालेले कूल १४ मोहर ६ शुकी ४६ दाम ज्याला प्राप्त गरेका थिए ।

सिकर्मिद्वारा काम ने.सं. ८२८ मार्ग वदि अष्टमी शनिश्चरबार थालिएको थियो ।

क्वाठ प्रतिस्थापनमा श्रम शक्तिको उपयोगिता

भक्तपुर शहरको गढ र क्वाठहरू निर्माण कार्यमा त्यस भक्तपुर क्षेत्रभित्र रहने ब्राम्हण, क्षेत्री, वैश्य, शुद्र आदि चारै जातको सहयोगबाट गरिने परंपरा यक्ष मल्लको पालादेखि चल्दै आएको थियो । उक्त परंपरा मल्लकालको अन्त्यतिर समेत कायमनै रहेको थियो । ने.सं. ५७३ मा भक्तपुरको क्वाठ/गढ निर्माण कार्यमा चारै जातिले भारीका भारी ईटा, दुङ्गा, माटो आदि दुख गरेर बोकेर ओसारेका थिए । त्यस्तै पनौतीको क्वाठ निर्माणमा भक्तपुरका त्यसबेलाका राजा भूपतीन्द्र मल्ल देखि निम्न जातिले समेत श्रमको उपयोगिता प्रदान गरेका थिए ।

भूपतीन्द्र मल्ल स्वयम् एक महान कार्यकुशल कालिगढ थिए । यिनीलाई विशिष्ट कलाले भरिपूर्ण वस्तुहरू बनाउनमा ठूलो सौख थियो । यिनलाई एकजना भोटे कर्मिले आफ्नो घरमा लगी कालीगडी सिकाई

भोट (ल्हासा)मा तालीम गर्न लगाएको थियो । भक्तपुरको राजा भैसकेपछि भोट गएका हुनाले धेरै दिन बस्न पाएका थिएनन् । थोरै दिन भोटमा बसेपनि भूपतीन्द्र मल्ल कला पारखी र भोटे भाषामा निपूण भै निस्केका थिए । भक्तपुर दरवार स्क्वायरमा रहेको ५५ भ्यालको दरवार अगाडिको भूपतीन्द्र मल्लको सालिकलाई हेर्दा पनि भूपतीन्द्र मल्ल दक्ष कालिगढ देखापर्दछ । उनको त्यस सालिकमा एक कर्मिको शरीरमा हुनुपर्ने कालिगढको सरसामान पटुकाभित्र घुसारी राखेको देखिन्छन् । ने.सं. ११०५ चैत्र महिना भूपतीन्द्र मल्लको कमरमा बाँधी राखेको पटुका हराएकोले कालिगढको ज्यावल मात्र स्पष्ट देखापरेको छ ।

ने.सं ८२२ मा बनाएको न्यातपौल देवलको निर्माण कार्यमा भूपतीन्द्र मल्ल स्वयमले ईट बोकेर जनतालाई र कालिगढहरूलाई ठूलो हौसला बढाई मन्दिर चाँडै सिध्याउन लगाएका थिए । (मुनिकर्मि, २०४१ पृ १७९) त्यस्तै पनौतीमा क्वाठ निर्माण गर्दा ने.सं. ८२८ कार्तिक वदि अष्टमी बृहस्पतिवारमा आफै गएर क्वाठको नाप, क्वाठसंग सम्बन्धित पर्खाल आदिको नाप लिएर आएका थिए । क्वाठ नाम लिएर आएर सात महिना पछि ने.सं. ८२९ आषाढ शुक्ल पूर्णिमाका दिन राजा भूपतीन्द्र मल्ल स्वयमले क्वाठको प्रतिस्थापना गरेका थिए । “सम्बत ८२९ आषाढ शुदि १५ श्रीश्री जुजु पनाति क्वाठ प्रतिष्ठान विज्याडाय ल्याख ॥” (पृ १५) (सम्बत ८२९ आषाढ शुक्ल पक्ष पूर्णिमाका दिन श्रीश्री राजा भूपतीन्द्र मल्लले क्वाठ स्थापना गर्न जानुभएको लगत ।)

राजा स्वयम् काममा अघि सर्दथे भने अरु भाईभारदार, राजपरिवारका सदस्यहरू उच्च पदाधिकारी र अरू निम्न जातिको कामदारमा काम गर्ने हौसला उत्पन्न हुनु स्वाभाविक थियो । एकातिर राज्यभित्रका सबै जनताहरूले क्वाठ निर्माण गर्दा काम गरेर सिध्याउने परंपरा थियो भने अर्को राजा स्वयम काममा अघि सर्न गएकोले त्यसले पनि सबै जनतामा काम गर्न इच्छा हुनु (राख्ने) स्वाभाविक भयो । फेरि मल्लकालमा राजा र जनताको सम्बन्ध घरमा नायक र अरु सदस्यहरूको जस्तै प्रत्यक्ष सम्बन्ध भएको कुरा कान्तिपुरको मल्ल राजा महेन्द्र मल्लले

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: १७

जनताको खाना समेतको हेरविचार गर्ने बानी देखि लिएर जयप्रकाश मल्लको पालामा राज्य भित्रका कुनै साधारण मानिस बिरामी हुँदा स्वयम आएर वैद्य पठाएर औषधी उपचार समेत गराउने बानीले मल्ल राजाहरू र जनताहरूको सम्बन्धको उदाहरण प्रस्तुत गर्दछन् । ऐतिहासिक नाटककार हेमलाल जोशीले 'म्वा:द्यो' ऐतिहासिक नाटकमा कान्तिपुरको लगनको एकजना पुमांचा भन्ने किसान बिरामी भएको थाहा पाएर राजा जयप्रकाश मल्ल स्वयम पुमांचाको घरमा हेर्न आएका थिए । यो ने.सं. ८८४ तिरको कुरा थियो । (जोशी, ने.सं. १०८३ पृ. ७८)

उक्त पनौतीको क्वाठ बनाउँदा भूपतीन्द्र मल्ल मूल नायकको रूपमा देखापर्दथे । त्यसवेलाका उच्च पदाधिकारीका भाईभारदार लगायत कसैइ, दमाई आदिले काम गरेका थिए । उक्त क्वाठ बनाउँदाखेरि धेरै जसो उच्च पदाधिकारीहरूले चार चार दिन काम गरेको देखापर्दछ । उच्च पदाधिकारीहरू भूपतीन्द्र मल्लको राज्यकालमा भैरव मल्लको स्थान उच्च थियो । मल्ल जाति अनुसार राजपरिवारकै जस्तो देखिन्छन् । तर भैरव मल्ललाई आदरार्थी शब्द 'श्री' प्रयोग गर्दा एउटै मात्र अरु साधारण व्यक्तिहरूलाई प्रयोग गरे हुन्थ्यो । राजपरिवारका सदस्यहरू भए भने 'श्री' दुई वटा प्रयोग हुन्थ्यो । जस्तो जितामित्र मल्लका भाइ, भूपतीन्द्र मल्लका काका उग्र मल्ललाई 'श्री' प्रयोग गर्दा दुइवटा गरिएको छ । फेरि भैरव मल्ल भूपतीन्द्रमल्लका विश्वासी पात्रपनि थिए । भूपतीन्द्र मल्लले आफ्नो छोरो रणजीत मल्ललाई विवाह गराई दिँदाखेरि कन्यालाई लिएर आउने काम पनि यिनै भैरव मल्लद्वारा भएको थियो ।

“सम्वत ८३२ कार्तिक वदि ६ श्रीश्री जय भूपतीन्द्र मल्ल देवसन थव कुमार श्री श्री जय रणजीत मल्ल देवयता कोबिस थकुनि कायकर छोस्य विज्याडा श्री भैरव मल्ल विरजोसि छोया ॥” (रा.अ. माइक्रोफिल्म नं. ए ६१०/२८ पृ ५७४ अनुवाद (ने.सं. ८३२ कार्तिक कृष्ण पक्ष षष्ठीका दिन श्री श्री जय भूपतीन्द्र मल्ल देवले श्री भैरव मल्ल र वीर जोशीलाई आफ्नो राजकुमार (छोरा) श्रीश्री रणजीत मल्ल देवलाई राजकुमारी (थकुनी) लिन पठाउनु भयो ।

१८ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

कामको थालनी ने.सं. ८२८ कार्तिक कृष्ण पक्षे अष्टमीका दिनदेखि भएको थियो । काम गर्नेलाई प्रत्येक दिनमा विहान खानाको निमित्त चिउरा र भात खाउने र फेरि दिउँसो फेरि चिउरा खाउने गरिएको थियो । सँधै जसो तमाखु पनि दिने गरिन्थ्यो । भान्साको निमित्त चाहिने दाल, मास, तेल, नुन, अदुवा, चामल आदि सामग्री दिने गरिन्थ्यो । वखत वखतमा चाकु र मासु पनि दिने गरिन्थ्यो । यस क्वाठ निर्माण कार्यका निमित्त दिएका सामग्रीहरूको अध्ययन गर्दा आजकाल हामी पनि त्यस्तै प्रकारले घरमा काम गर्ने वा घर वा कुनै बनाउने कार्यमा कामको कार्यकलापमा घरको मालिक वा बनाउन दिने मालिकले पुर्‍याउने सामग्री जस्तो देखापर्दछ । कामदारहरू विहानै आएर काम गरिन्छन् । तिनीहरूलाई विहान भात खाउने र दिउँसो चिउरा खाउने र समय समयमा तमाखु वा चुरोट खाएर केहीछिन कामबाट आराम गराउँथे । तिनीहरूलाई खाउनाका निमित्त घरका परिवारका केही सदस्यहरू खान्थे । जस्तै उनीहरूलाई खाना र खाजा खाउनालाई पकाउनका निमित्त प्रत्येक दिन एक एक जना सुवाल, पाकेको खाजा र खाना खाउनालाई रुकाल र तिनीहरूले खाएको जुठो सफा गर्नका निमित्त चेपकाव एक एक जना राखिएको थियो । सुवाल, रुकाल र चेपकाव क्वाठको काम थाले देखि अन्त्यको दिन समेत देखापर्दछन् ।

सं ८२८ कार्तिक वदि ८ वृहस्पतिवार अन्न हाडा ल्याख

कु ६ बजि न्हि

दं २ वजभां

फं १ जाके

प्र १हX चेकं, च्या, वु

कु २ जाके चूकालचपे

म्हं ४ खपो कर्मि

प्र ३ मास

म्हं २ मोचा

अ १ चि

म्हं १ सुवाल

म्हं १ रुकार

म्हं १ चेपकाव ॥ (पृ १७-१८)

धरःपौमा देखापरेको काम भएको अन्तिम तिरको दिनमा पनि सुवाल रुकाल र चेपकाव देखापरेका छन् ।

आषाढ वदि १२ (शुक्रवार)

कु ६/ बजि

फं ८X जाके

कु ३X मास

प्र १ चि

फं ७X बजि

दं ३३ धलि

दं ४ सलै

दं ३ वजभां

धा १ कु १ प्र ५ चाकु

प्र २ चेकं

महं २१ सिकर्मि

महं २ मोचा

महं ३ पनाति कल्मि

महं ४ सुवाल, लुकाल, पुन, चेपकाव (पृ ५०)

क्वाठ निर्माण कार्यमा देखापरेको श्रमशक्ति निम्नतरमा विभाजित गर्दछ । जुन काम गर्ने आधारबाट विभाजित गरिएको छ । कुनै कुनै श्रमिक श्रमिकको दर्जाले नै काम गर्ने स्पष्ट भएका हुन्छन् भने कुनै कुनै श्रमिक वा जाति कुनै स्पष्ट रूपले काम गर्ने स्पष्ट किसिमले थाहा पाउन सकिदैन । जस्तो उपाकर्मि, सिँकर्मि, ल्वहँकर्मि, कोलाप कर्मि आदि कर्मिहरू यहीनै काम गर्दछन् भन्ने ठोकुवा गर्न सकिन्छ । उक्त कर्मिहरूले क्रमश ईँटा, काठ, ढुङ्गा, दलिन माथिको काठ राख्ने जाति भनेर चिन्न सकिन्छ । यस किसिमका श्रमिकलाई पहिलो दर्जामा राखेको छु । त्यसपछि तिनीहरूको काममा सहयोग गर्ने श्रमिकलाई दोस्रो दर्जामा राखेको छु ।

क्रमगत अनुसार यसप्रकार छन् ।

पहिलो कर्मि वर्ग -

१ कर्मि

तालिका नं १
पनौती क्वाठ निर्माणमा काम गरेको देखापरेका दिनहरू

महिना	काम भएको महिना	पूजा	काम नभएका दिनहरू
कार्तिक	६		
मंगसीर	२८	मं.शु ३ आदित्य विक्रम पूजा	मंगसीर शु. १५ शुक्र (१,२तुत)
पौष	२९	पौष शु. ९ सोम आम्झान पूजा	(पौष शु १५ तुत)
माघ	३०	माघ व. ३ बृहस्पती उपकर्मि पूजा	(षष्ठी दुइचोटी अष्टमी तुत)
फाल्गुन	२७	फा.व. १२ आदित्य सिँकर्मि पूजा, पनौती कर्मि पूजा, आवाल पूजा, एद्यात पूजा, पनाती साल्मी पूजा रुकाल, पुन पूजा	
		आ.व. १२ आदित्य पुल अंचेल -	फा १४,१५

चैत्र	२२	चैत्र वदि ३, ४, ५, ६ चैत्र शुदि १, ७, ८
वैशाख	२९	वैशाख शुदि १० दुत
ज्येष्ठ	४	ज्ये. शुदि ५-१४ त्यसमा एउटा दुई दिन हुनुपर्छ ।
ने.सं. ८२९		
चैत्र	४	चारदिन बाहेक अरु छैन
नष्ट वैशाख	२२	नस्ट शुदि १ देखी ६ सम्म छैन
वैशाख	३०	वै.वदि ८ दुई चोटी ८ शुदि दत्त
छान् ।		
ज्येष्ठ	६	जम्मा ७ शनि सम्मन मात्रै छ
आषाढ	२१	जम्म वदि १३ सम्मन अरु छैन ।
कुल महिना	१३ - काम गरेको दिन - २५८	

२२ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

- (क) भक्तपुरको कर्मि (घर बनाउने)
- (ख) पनौतीको कर्मि
- (ग) कान्तिपुरको कर्मि
- २. उपाकर्मि (इँटाको काम गर्ने)
- ३. सिँकर्मि (काठको काम गर्ने)
- ४. कोलाप कर्मि (दलिनमाथि काठ वा फल्याक राख्ने)
- ५. ल्वहँकर्मि (ढुङ्गाको देवदेवता लगायत विभिन्न ढुङ्गाको

मालसामान बनाउने)

- ६. देवकर्मि (देउताको मूर्ति बनाउने)
- ७. मधिकर्मि (रोटी बनाउने)
- ८. आवाले
- क) भक्तपुरको आवाले (छाना बनाउने, इँटा छान्ने)
- ख) पनौतीको आवाले
- ९. पुं (चित्रकार) (रंग्याउने काम गर्ने)
- १०. साल्मि (तेल पेल्ले काम गर्ने)

दोस्रो वर्ग - ज्यामी वर्ग :-

- क) एघात
- ख) मोचा
- ग) चान्हुव
- तेस्रो वर्ग - खाना वर्ग :-

- १) सुवाल
- क) सुवाल भंडिल (खाना पकाउने)
- ख) जिल सुवाल भंडिल
- ग) चेकं सुवाल भंडिल
- २) चि भंडिल
- ३) चिचुन भंडिल
- ४) ताल्चा भंडिल

चौथो वर्ग - उच्चपदाधिकारी वर्ग

- १) पंच
- २) व्यापारी
- ३) महान
- ४) अतमल
- पाँचौ वर्ग -
- विविध वर्ग :-
- क) माहती
- ख) राउत
- ग) माउत
- घ) होडा
- ङ) दमाई

माथिका सबै वर्गहरू क्वाठको निर्माण कार्यमा संलग्न भएको देखिन्छ । तर क-कसले कुन कुन कार्य गरे भन्ने कुरा स्पष्ट भएको छैन । कर्महरूले काम गर्दा तिनीहरूलाई सहयोगको रूपमा ज्यामीहरूको आवश्यक हुनु स्वाभाविक हो । काम गरेको तिथिमिति हेर्दा कर्महरू संगसंगै एघात, मोचा, चान्हुव आदि देखापर्दछन् । तिनीहरू कर्महरूलाई सहयोग गर्ने खालका ज्यामी मात्र हुन् ।

क्वाठ बनाउँदा घर बनाउदा वा देवीदेवताको मन्दिर वा मूर्ति बनाउँदा जस्तै समय समयमा पूजा गर्नुको साथै भोज खाउने गर्नु परेकाले भोजको तयारीमा देखापर्ने सुवाल भंडिलहरू देखापरेका थिए ।

क्वाठ निर्माण कार्य ने.सं. ८२८ कार्तिक वदि ८ वृहस्पतिवार देखि सुरु भएर ने.सं. ८२९ आषाढ वदि १३ शनिश्चवार सम्म काम भएको धरःपौमा देखापर्दछ । यसरी गणना गर्दा २१ महिना जति काम भएको देखिन्छ तर धरःपौमा तिथिमिति उल्लेख भएको गणना गर्दा खाली १३ महिनाको २५८ दिनमात्र काम भएको देखिन्छ । काम भएको कार्तिक - ६ दिन, मंगसीर - २८ दिन, पौषमा - २९ दिन, मार्ग - ३० दिन, फाल्गुण - २७ दिन, चैत्र - २२, वैशाख - २९, ज्येष्ठ - ४, चैत्र - ४, नष्ट वैशाखमा - २२, वैशाख - ३०, ज्येष्ठ - ६, आषाढ - २१ थियो ।

२४ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

ने.सं. ८२८ को आषाढ, श्रावण, भाद्र, आश्विन,

कुनै काम भएन र फेरि ने.सं. ८२९ कार्तिक, मंगसिर, पुस, माघ, फाल्गुण, सम्म जम्मा ९ महिना कुनै काम भएको देखिदैन । ने.सं. ८२९ मा वैशाख दुई महिना भएको देखापर्दछ एक नष्ट वैशाख र अर्को वैशाख मात्र । जुन माथिको तालिकाले स्पष्ट गराउँछ ।

माथिको तालिकामा देखा नपरेका तर क्वाठ प्रतिस्थापन कार्यमा उच्च पदाधिकारी देखि लिएर निम्न स्तरका जनताले गर्दा अर्को काम भएको देखा परेका दिन २७६ दिन थिए । उच्च पदाधिकारीले विशेष गरेर ४/४ दिन काम गरेका थिए । सबभन्दा बढी काम गर्ने कर्महरूमा आवाले, सिँकर्मि, ल्वहँकर्मि, कर्मि, उपाकर्मि थिए । निम्नस्तरका कामदारमा सुवाल, चेपकाव र रुकार थिए । उच्चपदाधिकारी र अरु व्यक्तिले काम गरेको विवरण पृ. १५-१६ मा छन् ।

कर्महरूले काम गरेको बारे जानकारी पृ. १७-५१ सम्म छ ।

क्वाठ निर्माण कार्यमा भोज

मल्ल राजाहरूको जुनसुकै कर्मकाण्ड, स्थापना, वा कुनै पनि कार्य गर्दा पनि भोज ख्वाउने चलन देखापर्दछ । कुनै पनि कार्य गर्दा सभक्तिका साथ सबभन्दा पहिले ब्राम्हणहरूलाई भोज ख्वाउने गर्दथे । पनौतीको क्वाठ निर्माण कार्यको सिलसिलामा भूपतीन्द्र मल्लले ब्राम्हण, अतमल, प्रमान (वडाहाकिम), व्यापारी पनौतीका वासिन्दाहरूलाई अलग अलग गरी अलग अलग खालको भोज ख्वाएका थिए ।

भोजमा काम गर्ने कर्महरू ज्यामीहरू आदिलाई ख्वाउनु पर्ने हो तर तिनीलाई ख्वाएको देखा पर्दैन । तिनीहरूलाई खानाको निमित्त दिने चिउरा, चामल, दाल मसला र कहिले काहिँ चाकु, मासु दिएको देखापर्छ । अलगै खालले भोज ख्वाएको विवरण देखापर्दैन । तिनीहरूलाई फेरि पूजा गरेको विवरण भने देखापर्दछ सायद पूजा गरेको बेलामानै ख्वाएको हुनसक्छ ।

ब्राम्हणहरूलाई भोज ख्वाउँदा प्रमान र अरु व्यक्तिहरूलाई ख्वाउनु भन्दा वेग्लै खालले ख्वाएको देखापर्दछ । भोज ख्वाउँदा पंला, पाडा, घासा

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: २५

आदिका परिकार बराबर हुन्थ्यो । भोज खाइसकेपछि भोज आउने पाहुनाहरूमा रोटी 'थयकेबिय' भनेर घरमा दिएर पठाउने चलन पनि थियो । यसरी रोटी थयके बियमा व्यक्ति हेरी रोटीको परिकार र संख्या बेग्लाबेग्लै हुन्थ्यो । जस्तो क्वाठ निर्माण कार्य अन्तर्गत भएको भोजमा ब्राम्हणहरूलाई चार थरीको रोटी थयके बिय पठाएको थियो तर अरु व्यक्तिहरूलाई दुई दुई वटा मात्र थयके बिय गरेका थिए । भोजमा 'सुवाल्य' र 'द्वालचा' पनि एकै प्रकारले राख्ने गरिन्थ्यो । ब्राम्हणको भोजमा पंला, पाडा, घासा आठ/आठ थरीको र द्वालचा र सुवाल्य छथरी राखेर खुवाइएको थियो ।

पनौतीको क्वाठ निर्माणमा सबभन्दा भव्य तरिकाले बढी परिकार राखेर ब्राम्हणलाई भोज खुवाइएको थियो । अतमल र प्रमानलाई एकै प्रकारले पंला, पाडा, घासा ६/६ थरीको राखेर खुवाइएका थिए । व्यापारी वर्गलाई खाउँदा र पनौतीका वासिन्दाहरूलाई खाउँदा ४/४ थरीको पंला, पाडा र घासा राखेर खाइएको थियो । भोजको विवरण तलको तालिकाले स्पष्ट गर्दछ ।

तालिका नं. २

भोज खाएको वर्ग	पंला, पाडा घासाको परिकार (थरी)	द्वालचा सुवाल्य थरी	मूलता-माधान-माधे		
ब्राम्हण भोज	८	६	४	२	२
अतमल	६	४	३	×	×
प्रमान	६	४	३	×	×
व्यापारी	४	२	२	×	×
पनौतीका वासिन्दा	४	२	×	×	×

क्वाठ निर्माण कार्यमा देखापरेका खाना -

अदुवा	कुखुरा	केराउ	केरा	केराउको दाल
गाहुँ	चामल	चिउरा	चिलाके	चेकं च्यावु

२६ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

जिरा	तमाखु	तिल	तेल
दुध	दही	नुन	माछा
श्याबजि	सासे	हरडी	हिंग

पनौती क्वाठ निर्माणमा चिउरा वितरण

क्वाठ निर्माण गर्ने सिलसिलामा जम्मा ५५० जना मानिसहरू ३ आढक ९९ पाथी ४ कुरुवा र २४० जना पंच र व्यापारीहरूका निमित्त १० आढक र ३ पाथी वितरण गरिएको थियो । ब्राम्हण, प्रमान, व्यापारी आदि व्यक्तिहरूलाई भोज खाउनलाई ४४ आढक ३ पाथी चिउरा दिइएका थियो । बोडेमा कामको सिलसिलामा जानेलाई ४ आढक ३ कुरुवा दिएर पठाइएको थियो । यसरी माथिको कूल चिउराको वितरण ६१ आढक १०५ पाथी ७ कुरुवा देखिन्छ ।

उक्त क्वाठ निर्माण कार्यका निमित्त जम्मा ८० आढक ५ पाथी चिउरा भण्डारबाट झिकिएको थियो । काम गर्दा विभिन्न कार्यमा गएको चिउरा ७१ आढक ८ पाथी थियो । झिकिएको र कार्यमा लगाएकोबाट बाँकी हुन आएको चिउरा ७ आढक ४ पाथी थियो । पछि कार्य गर्दै जाँदा समय समयमा चिउराको आवश्यक भएकोले १२ पाथी चिउरा नपुगेको देखापर्दछ । (पृ १३)

पनौतीको क्वाठ निर्माणमा चामलको विवरण

६७४ जना मानिसलाई चार दिनको निमित्त १० आढक १३ पाथी र १× कुरुवा चामल दिइएको थियो । क्वाठ प्रतिस्थापनाका लागि ५ आढक ६× पाथी गएको थियो । तर १८ आढक ३× पाथी चामल झिकिएको थियो । क्वाठ प्रतिस्थापन र ६७४ जना मानिसका लागि जम्मा गएको चामल १५ आढक १९ पाथी १×कुरुवा थियो ।

कार्य संचालनलाई झिकिएको चामल जम्मा १८ आढक ३× पाथी थियो । भक्तपुरबाट क्वाठ बनाएको ठाउँ पनौतीमा दैनिक कार्यका निमित्त १८ आढक २× पाथी र २ प्र थियो । तर पनौतिमा वितरण गर्दा

१८ आढक ३ पाथी भएको थियो । तर पछि काम गर्दै जाँदा भक्तपुरबाट पनौतीमा लगेको चामल कमी हुन आएर ४× पाथी २ प्र पुगेको थिएन । (पृ १४)

चामल र चिउराको वितरणद्वारा भूपतीन्द्र मल्लले पनि आधुनिक युगको घाटा बजेट कला उसबेलादेखि अपनाएको देखापर्छ । यसरी नेपालको घाटा बजेट अपनाउने कला अहिलेको कला नभई मल्लकालदेखि चलिआएको कला हो भन्न सकिन्छ ।

खर्चको वाँडफाँट (पृ १४-१५)

छत्रसिं, शिवहरि, जगत्सिं, धनसिं, रामहरि र महेन्द्रसिंले पनौतीको दोभानमा क्वाठ निर्माणको पूजामा यसरी खर्च गरेका थिए ।

१) पूजा सामग्री - धागो, धूपास, साधासुपारी, औषधी, चतुस्रम, कपुर, अद्वाल, धुन, चन्दन, गोडा, कपडा, अण्डा, दृष्टि, सिधल, क्यानखाडी, मह, छ्वात, मुगी, कुचो, तुति आदि पूजाको सामग्रीका निमित्त २ मोहर ५० दाम लगाइएको थियो । त्यतिका सामग्रीहरू २ मोहर ५० दामले किन्न सकिने देखिएकाले त्यसबेला मुद्राको भाउ महंगो अर्थात मुद्राको Purchasing capacity high भएको स्पष्ट हुन्छ । र वस्तुहरूको मूल्य मुद्राको तुलनामा कमी थियो ।

२. दक्षिणा - पीठपूजा, मतपूजा, घरको दक्षिण, यवोदक, ब्राम्हणहरू, कालिकाहरू, ब्राम्हयनी, चेक, कल्मि, देवस्त, भाजुहरू, कुमारी, ब्राम्हण भोजमा ६८ ब्राम्हणहरूलाई दक्षिणा गरेर मोहर ६ दं ९८ खर्च गरिएको थियो ।

३. कालिगढ - सिँकर्मि, ल्वहँकर्मि, आवाले, एद्यान, पनौतीकर्मि, पनौतीको आवाले, पनौती कुम्हाल, कान्तिपुर र भक्तपुरको कर्मि, कालक, महान आदि १६३ जना कालिगढहरूलाई मोहर २ दाम ९४ पूजामा दिइएको थियो ।

४. पूजामा विविध खर्च :- कलशभाला ल्याउने मूललँ (चोलो विशेष) तुथल, जयमुनी आउन, जोलहासा (पूजा विशेषलाई चाहिने

२८ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

सामग्री) आदिमा २ मोहर ९८ दाम खर्च गरिएको थियो ।

यस सानो विवरणबाट पनि मल्लकालको आर्थिक अवस्थामा बजार भाउ र मुद्राको क्रयशक्तिको ज्ञान प्राप्त गर्न सकिन्छ । त्यसबेला मुद्राको क्रयशक्ति उच्च र बजार भाउ कम भएको हुनुपर्छ । नत्र भने त्यति सानो रकमको त्यतिका खर्च गर्न सकिदैनथ्यो ।

क्वाठ निर्माण कार्य अन्तर्गत गरेका पूजा

कुनै निर्माण कार्य घर, देवल, पुल, फलेचा पाटी आदि बनाउँदा जग राखेदेखिन पुरा नभएसम्म ठाउँ ठाउँमा भोग वा बली दिएर पूजा गर्दै निर्माण गरेको पूर्ण गर्ने चलन देखिन्छ । यसरी पूजा गर्दा साना वा ठूला भोज गर्ने पनि चलन हालपनि समाजमा देखानै परेका छन् । छाना राख्ने बेलामा भव्य तरिकाले भोज गरेर आफ्नो परिवारका खलक इष्टमित्र बोलाएर भोज ख्वाउने चलन छ । जुन यो परंपरा आजको परंपरामात्र नभई मल्लकाल देखि चलेको परंपरा हो । भूपतीन्द्र मल्लले वनेपाको क्वाठ निर्माण गर्दा विभिन्न पूजा गरेर गरेका थिए । पूजा विशेष गरेर सुमंगल होस भन्नाका निमित्त गर्ने गरिन्छ । त्यसैले पूजा विशेष गरेर विश्वकर्मा देउता, काम गर्ने कालिगढहरूलाई र कालिगढहरूले प्रयोग गर्ने ज्याभला र निर्माणमा प्रयोग गर्ने सामग्री जस्तो ईट, काठ, माटो आदिलाई पूजा गरिन्छ ।

मंगल होस, विघ्न बाधा नपरोस् भन्ने धारणाले पनौतीको क्वाठ निर्माणमा गरिएको पूजा यस प्रकारका थिए ।

१. पीठ पूजा

२. अधिवासन पूजा - यस अधिवासन पूजामा देखापरेका पूजा यस प्रकार थिए ।

क) अधिवासनका दिन चक्रोधर पूजा

ख) स्नान

ग) दशकर्म

घ) शिर होम

३. देशवली पूजा
४. कर्मलाई वली पूजा
५. छैं वलियाक पूजा
६. कुमारी जागलाई पूजा
७. कालिका देवतालाई मत पूजा
८. दिग पूजा
९. ब्रम्हायनी पूजा
१०. बाजा बजाउनेलाई पूजा
११. महादेव पूजा
१२. सोथान दाहिनेमा पूजा
१३. सोथान बाहिनेमा पूजा
१४. सोथान विचमा पूजा
१५. रक्सी भर्ने पूजा (पात्र भर्ने पूजा)
१६. वलिदिनलाई पूजा

मल्लहरूले जुनसुकै कार्य गर्दा पनि देशवली दिनु, पीठ पूजा गर्नु, दिगपूजा गर्ने गर्दथे । निर्माण कार्य गर्दा पूजा विशेष अधिवास पूजा थियो । चारै दिसाबाट कुनै अशुभ कार्य नहोस् भन्ने धारणाले दिगपूजा गर्ने गर्दथे । साथै देव देवताहरू कोही कोही हिंस्रक हुने भएकाले तिनीहरूको शान्तिको लागि देशवली दिने गरिन्थे । साथै निर्माण गर्ने ठाउँमा चारै ठाउँमा पनि दिग पूजा गर्ने गरिन्थ्यो । निर्माणको रूपमा कर्महरूलाई पूजा गर्ने गरिन्थ्यो ।

क्वाठ निर्माण गर्दा गरेका विभिन्न पूजाका दिन यस प्रकार छन् :-

- १) माघ वदि ३ वृहस्पतिवारका दिन उपाकर्मलाई पूजा (पृ ३१)
- २) फाल्गुन वदि १२ आदित्यवारका दिन सिंकल्मि पूजा (पृ ३६)
- ३) फाल्गुन वदि १२ आदित्यवारका दिन पनौती कर्मलाई पूजा (पृ ३६)
- ४) फाल्गुन वदि १२ आदित्यवारका दिन आवालेलाई पूजा (पृ ३६)
- ५) फाल्गुन वदि १२ आदित्यवारका दिन एद्यातलाई पूजा (पृ ३६)

३० :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

- ६) फाल्गुन वदि १२ आदित्यवारका दिन पनौती साल्मि पूजा (पृ ३६)
 ७) फाल्गुन वदि १२ आदित्यवारका दिन रुकाल पुन पूजा (पृ ३६)

सारांश

पनौती क्षेत्र सुरक्षित राख्न भूपतीन्द्र मल्लले आफै अग्रसर भई क्वाठ (किल्ला) निर्माण गरेका थिए । क्वाठ निर्माणको सिलसिलामा भूपतीन्द्र मल्लले क्वाठको नाप लिएको र क्वाठको स्थापना गरेको क्वाठ निर्माणका निमित्त कामदार लगाएको, कामदार कालिगढहरूलाई दिने खानका निमित्त खाना दिएको, क्वाठ निर्माण हुँदै गएको बेलामा समय समयमा विभिन्न पूजाहरू गरेको, विभिन्न व्यक्तिहरूलाई भोज खाएको, भोज र पूजाका लागि सामग्रीहरू जम्मा गरेको आदि धरःपौमा उल्लेख भएको पाइन्छ तर उक्त क्वाठ नाप लिएको बारे धरःपौ भए पनि कहाँ कति कस्तो आकारको क्वाठ बनाएको हो भन्ने वर्णन केही छैन । क्वाठ निर्माण कार्य पुरा भयो वा भएन भन्ने उल्लेख पाइँदैन । क्वाठको निर्माण पनौतीको दोभानमा भएको उल्लेख छ तर दोभान कतातिरको हो कुनै उल्लेख भएको छैन । क्वाठ निर्माणमा के कस्तो कच्चा पदार्थको प्रयोग गरिएको थियो । ती कच्चा पदार्थ कसरी कहाँबाट ल्याइयो आदि कुनै उल्लेख पाइँदैन । यस धरःपौमा खाली श्रम वा कालिगढको मात्र उपयोग गरेको कुरा उल्लेख भएको छ । सायद खोज्दै जाने हो भने यस क्वाठ निर्माण कार्यमा प्रयोग गरेका कच्चा पदार्थ, रकम, भौगोलिक वर्णन भएका धरःपौ पनि प्राप्त हुन सक्छन । यो धरःपौ कालिगढको प्रयोगको दृष्टिले भने पूर्ण छ तर अरु धारणाबाट छैन भने अपूर्ण नै हुने देखिन्छ ।

यो धरःपौ मल्लकालका कला निर्माण सम्बन्धी अध्ययन गर्नको निमित्त प्राथमिक सामग्री रहेको छ । यसले क्वाठ वा कुनै निर्माण कार्यको ज्ञान दिनु र मल्लकालको निर्माण सम्बन्धीमा प्रकाश पार्ने सामग्री हो । समयको अभावले यस धरःपौको गहीरिएर अध्ययन गर्न पाइएन । त्यसकारण यहाँ मैले क्वाठ निर्माणका केही पक्षलाई मात्र लिएर प्रकाश पारेकी छु । तर अरु धरःपौमा अभिरूचि हुने विद्वानवर्गले

अध्ययन गर्नुभयो भने यस धरःपौबाट धेरै ज्ञान प्राप्त गर्न सकिन्छ ।
आशा छ, यसको विद्वानहरूले गहिरिएर अध्ययन विश्लेषण होला र
प्रकाशमा आउला ।

सन्दर्भ सूची

1. Bernhard, Kolver – Documents from Nepal : zentralasiatische Studien, otto harrassowitz. Wiesbaden 1984 PP. 118-153.
2. Regmi, D.R. – Medieval Nepal Part II 1966
३. जोशी, हेमलाल, खड्ग सिद्धि (ऐतिहासिक एकांकी संग्रह) चवसापासा ने.सं. १०८३ ।
४. तेवारी, रामजी र अरु, ऐतिहासिक पत्रसंग्रह, नेपाल संस्कृतिक परिषद, वि.सं. २०
५. पौडेल, भोलानाथ, भूपतीन्द्रमल्ल पूर्णिमा अङ्क ९ पृ २२-३० ।
६. पौडेल, भोलानाथ भूपतीन्द्र मल्लका कृतिहरू, पूर्णिमा अङ्क १० पृ २२-३० ।
७. मुनंकर्मि, लीलाभक्त नेपालको सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक दिग्दर्शन श्रीमती भवानी केशरी मुनंकर्मि वि.सं. २०४१ ।
८. राजवंशी, शंकरमान ऐतिहासिक घटनावली श्री ५ को सरकार वीर पुस्तकालय २०
९. राजवंशी, शंकरमान भक्तपुर मल्ल राजासंग सम्बन्धित राख्ने धरःपौ (लगत) पूर्णिमा वर्ष ४ अङ्क १ पृ ८-१५ ।
१०. राजवंशी, शंकरमान, भक्तपुरका मल्ल राजासंग सम्बन्ध राख्ने धरःपौ (लगत)को केही ऐतिहासिक सारांश पूर्णिमा वर्ष ४ अङ्क ४ पृ ३६५-३७१ ।
११. वज्राचार्य, गौतमवज्र अप्रकाशित ठ्यासफू पूर्णिमा, अङ्क १२ पृ २२-३९ ।
१२. वज्राचार्य, गौतमवज्र ठ्यासफूको ऐतिहासिक व्याख्या पूर्णिमा अङ्क १३ पृ १५-२५ ।
१३. वज्राचार्य, चुन्दा मल्लकालया छुं संस्कृति काशीनाथ तमोट ने.सं. ११०५ ।

१४. वज्राचार्य, चुन्दा - मल्लकालको ऐतिहासिक सामग्री धरःपौ नेपाल र एशियाली अनुसन्धान केन्द्र (अप्रकाशित) २०४१ ।

१५. वज्राचार्य, धनवज्र - मल्लकालमा देशरक्षाको व्यवस्था र त्यसप्रति प्रजाका कर्तव्य, पूर्णिमा वर्ष १ अङ्क २ पृ २०-३३ ।

१६. वज्राचार्य, धनवज्र - चौकोटदरवार पूर्णिमा वर्ष १ अङ्क ३ पृ. ४६-५१ ,

१७. वैद्य, जनकलाल - राष्ट्रिय अभिलेखालयस्थित नेपालभाषा/नेवारी अभिलेख ग्रन्थ अनुसन्धान महाशाखा वि.सं. २०४१ ।

१८. ज्ञवाली, सूर्यविक्रम - नेपाल उपत्यकाको मध्यकालीन इतिहास काठमाडौं रायल नेपाल एकेडमी प्रथम २०२९ ।

मूल पाठ

पत्र संख्या १

श्री श्री जय भूपतीन्द्र मल्ल देवसन पनातिया खहो क्वाठ दाडाव विज्याडाया
धरोत ॥ सम्वत ८२८ कार्तिक वदि ८ कर्मि छुडा दिन ॥

विष्णुसिं न्हु २२४ मो ११।दं ५ ॥

हाकु न्हु २३७ मो ११ × दं २३ ॥

मंजुसिं न्हु १९८ मो ९× दं २७ ॥

रामेश्वर न्हु १८८ मो ९। दं २७ ॥

जयराम मो न्हु १९५ मो ८ दं १८ ॥

जयहरि जे न्हु १७३ मो ८× दं २६ ॥

पद्मसिं जे न्हु १६० मो ८ दं ८ ॥

छत्रसिं न्हु १६० मो ८ दं ८ ॥

लघु न्हु १३७ मो मो ६ × दं १८ ॥

हेक्व न्हु १५१ मो ७× दं १३ ॥

लन्हकु न्हु १४१ मो ७ दं १३ ॥

हरिसिं न्हु १५५ मो ७× दं ७ ॥

गोपिनाथ न्हु १५१ मो ७ × दं १३ ॥

हाकुजे न्हु १३९ मो ५× दं १० ॥

महेश्वर न्हु १४३ मो ७ दं २५ ॥

हेलसिं न्हु १२७ मो ५ । दं १० ॥

देवराम न्हु १४८ मो ६ दं २६ ॥

धर्मसिं न्हु १४० मो ७ दं ७ ॥

दुखि न्हु १४७ मो ७ । दं १९ ॥

धनराम न्हु १५५ मो ७ × दं ७ ॥

धमादेव मो न्हु १०९ मो ३ × दं १९ ॥

हरिराम न्हु १७७ मो ८ × दं २० ॥

लन्ह न्हु १६८ मो ८ । दं २६ ॥

चन्दसिं न्हु १३७ मो ६ × दं १८ ॥

पुनसिं न्हु १३२ मो ६ × दं १८ ॥

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया खहो क्वाठया धरोत :: ३७

हरिशिव न्हु १६० मो ८ दं ८ ॥
 चक्रसिं न्हु १२८ मो ५ । दं १५ ॥
 रामचन्द्र न्हु १२१ मो ५ दं १० ॥
 जयदेव मो न्हु ८४ मो २ × दं ८ ॥
 रामहरि न्हु १०७ मो ३ × दं ११ ॥
 धनदेव न्हु ५० मो ७ । दं १ ॥
 कर्मि म्हं ४६४६ सथीक ज्याला मो २१३ । दं २६ बिया पाचु ॥ ॥

पत्र संख्या २

आवाल ज्या छुडा ॥
 मूनि न्हु १०० मो ५ दं १५ ॥
 चन्द्र न्हु ९९ मो ४ × दं २८ ॥
 वासुदेव न्हु ९९ मो ४ × दं २८ ॥
 भायदेव न्हु ६५ मो ३ । दं ३ ॥
 चुकून न्हु ९१ मो ४ × दं १० ॥
 चुकुति न्हु ९१ मो ४ × दं १० ॥
 लामो न्हु २१ मे १ दं ७ ॥
 लन्हु न्हु ३३ मो १ × दं १९ ॥
 चक्रसिं न्हु ३३ मो १ × दं १९ ॥
 आवाल थीक म्ह ६३९ ज्याला मो ३१ × दं २० बिया पाचु ॥ ॥
 त्वहो कर्मि छुडा
 रछेराम न्हु ५९ मो २ × दं २६ ॥
 जयदेव न्हु ४२ मो २ दं १४ ॥
 जयकिन्ह न्हु ३७ मो १ × दं १३ ॥
 नरहरि न्हु ४५ मो २ । दं २ ॥
 भिंख्वाल न्हु १९ शुकि ३ दं २४ ॥
 रज्यिराज न्हु २३ मो १ दं १९ ॥
 जयसिं मो न्हु १८ दं ३४ ॥

३८ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

रामदेव मो न्हु २० दं ४० ॥

ल्वहो कर्मि थीक म्हं २५३ ज्याला मो ११ × दं २२ बिया पाचु ॥ ॥

पत्र संख्या ४ (क)

धनसिं न्हु ८५ मो २ × दं १२ ॥

सिलमान न्हु मो ७३ मो १ दं २७ ॥

तवधेक न्हु ७६ मो १ । दं ३ ॥

तुर्शिराम न्हु ६८ मो १ दं १७ ॥

शिवदेव न्हु २० मो ९ दं ४० ॥

पंदव न्हु ४६ शुकि ३ दं १२ ॥

देवराम न्हु ७४ मो १ दं २९ ॥

भागिराज न्हु ६० मो १ दं १ ॥

विश्व न्हु ४० दं ८०

वलदेव न्हु ६० मो १ दं १ ॥

जिवराम न्हु २२ दं ४४ ॥

भायराम न्हु ५५ शुकि ३ दं २० ॥

दशराम न्हु ४५ मो १ × दं ११ ॥

मनोहर न्हु ८५ मो २ × दं १२ ॥

चलाम न्हु ६१ मे १ दं ३ ॥

कोलाप कर्मि

मारासिंड न्हु २० दं ८०

पुनराम न्हु १० दं ४०

गयाराम न्हु १० दं ४०

शिवहरि न्हु १० दं ४० ॥

थीक म्हं ४१३३ ज्याला मो १२३ × बिया पाचु ॥ ॥

पनातिया कर्मि

शिवनान न्हु १९१ मो ९ × दं १५ ॥

पन्दव न्हु १३५ मो ४ × ॥

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ३९

भगवान न्हु १६५ मो ८ । दं ८ ॥

पत्र संख्या ४

हलसिं न्हु १५६ मो ६ × दं ६ ॥

सूर्य्य न्हु १४९ मो ५ ॥

वासुदेव न्हु १७७ मो ७ दं २२ ॥

पुनराम न्हु १०३ मो २ × दं ११ ॥ ॥

थीक म्हं १७६ मो ४४ दं ८ ज्याला बिया पाचू ॥ ॥ ॥

पनाति आवाल

जगदेव न्हु ९४ मो ४ × दं २८ ॥

हरि न्हु ९२ मो ४ × दं १६ ॥ ॥

थीक म्हं १८६ मो ९ । दं १४ ज्याला बिया पाचू ॥ ॥ ॥

क्वाठ प्रतिष्ठायातं

पिथू पूजा - पूजा जु १

ताय सलै १	ज्याहापु सागापु २	अदुवाल पा ९
पोताय सलै १	मताके फं १	पंचामृत कालचा १
धुन २०	मताके माघे जु १	एल्कावा सलै १
जजमका ३०	मताकलालि १	पल्कावा सलै १
चेकं प्र ३	ईनाय दलुथ १	सिधल प्व ८
ईता थु ३	मता फा १	धुपास पो ८
सवुन ज्याहा ग्व १	तालचा १	वलिपा ९
डा पा १	सगोन जु १	द्वन्दु १०८
म्वात पा १	सगोन पुसा १	नेउत १०८
सुखुला पा १	सकोत सलै १	मेलनेउत ९
न्यान घडि १	दृष्टि जु ९	ग्वलजा ९
न्यान धारा १	कर्णपतका जु ९	आरति १
कात्वा पापु १	पंचपताका जु १२	चलपति १
चफुमाघे जु १७	चतमाघे कु २	अर्घा १

४० :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

माच १	अर्घपात्र १	माच १
सलै २०	सगागोय ग्व ४५	दक्षिणा दं ३
सकुन पेशचा ग्व १	डा सलै १	सुखुला सलै १
न्यान धारा १	न्यान घडि १	से स्वानसि धाल ॥
॥	पैचार	पंला ता २
पाडा ता २	घासा ता २	द्वालचा ता २
सुवाल्या ता २	बजि फं १	धलि ग्व १
दुदुदाया कु १	लफे	चतामधि कु २
खडिका ॥ ॥		
अधिवासनया पूजा		
पूजा जु १	यवोदकयाता	ताय सलै १
पोताय सलै १	धुन १०	

पत्र संख्या ५		
जजमका पु २०	चेकं अ २	ईता थु १
पोड सलै ९	सगांग्वय १०	प्वाके सलै १
तेछो सलै १	पोताय सलै १	वयलसे सले १
धलिपा १	गुलतो थु १	त्वाकदिवा पु १
मताके फं १	मताके माधे जु १	गोग्रास १
कुम्ह तु १	ग्वलजा १	मेलानेउत १
द्वन्दु १७	नेउत १७	आरति १
चलपति १	कुम्हका ग्व १	डा म्हं १
पालु क्व १	सगोन जु १	सगोन पुसा १
मताफा १	तालचा १	इनाय दलुथ १
सेकोत सलै १	एत्कावा सलै १	पल्कावा सलै १
हरडिचुन सलै १ ॥ ॥		
अधिवासनकुन्हु चक्रोधार		
पूजा जु १	ताय सलै १	पोताय सलै १

धुन पु २	जजमका पु ४	चेकं प्र १
इताल थु १	त्वाकदिवा पु १	दृष्टि जु २
कर्णपताका जु २	पंचपताका जु २	अद्वाल पा २
कामुलनं पा २	पासुका ग्वडा १	सिधर तंत्र १
कापोल क्व १	चतुस्रम चेतवा सलै १	रक्तचन्दनवा सलै १
लुया सलाका पु १	थाल १	माच १
अर्द्धचन्द्र लिमि जु १	सिजलत्वा पा १	द्वन्दु १
नेउत १	अर्घपात्र १	माच १
सबुन पेशचा ग्व १	न्यान धारा १	चाकूमाधे जु १
चतामाधे कु २	धूपास पो १ ॥ ॥	पँलां ता १
डा कु १	खेज ग्व १०	तेतल
चलासूमाला	चलखून	फाला ॥ ॥
होम जोलन		
पूजा जू १	आवमत पा ४०	सासखिसोलि
सोसि गाल का २	सिमता	सिमता प्वा १
अष्टादश समिध थु २	षोडस समिध थु २	ओलंगतसि
ओलंगतहल	अपामार्ग लायज ला	चाकलश ग्व ६०
शिवशक्ति ग्व २	यज्ञाभी ग्व २	श्रीलक्ष्मी ग्व २
नाग ग्व १	शतधार ग्व १	शहस्रधार ग्व १
घडि नान ग्व १	शलावपा १	कापल क्व १
कोतखले ७०	दुधल ७०	पंचपल्लव ७०
पंचपल्लव घाडाको खवल	खिपोत क्वाठ हिने गाछि पु १	

पत्र संख्या ६

श्रवाजोल जु १	होमकुश जु १	गोमूत्र
गोमय	न्हुल तुफे २	सलै ग्व १००
ताय सलाव १	पोताय सलाव १	धुन पु १००
जजमका पु १००	चेकं कु १	ईताल थु ४

४२ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

मताके फँ ४	मताके माधे जु ४	सगोन जु १
सगोन पुसा १	कलश ताहाप्व १	माच १
न्हस्कं पा १	सिधमूं ग्व १	अर्घा ३
माच ३	अर्घपात्र ३	माच ३
सिजल ख्वला ग्व ३	तवलि १	उधानकर्णरा १
उतगलचा लुसि पु २	जोलहासा १	पासुका ग्वडा १
कुम्हका ग्व १	प्वाच पासुलका ६०	मेउन छत्र १
हाकु छत्र ४	ह्याङ्गु छत्र ३	कुउन छत्र १
तोयुव छत्र ४	वाङ्गु छत्र २	एयु छत्र ३
नाग छत्र १	साच पु १	पु १ पत
प्वाके प्व १	ग्वय ग्व २	कापोल कोत १
तेछो कु १	अक्षत कु १	हामल कु १
प्वाके फं ३	पंचव्रीहि फं १	स्वानवा कु १
घेल कु १	कस्ति सलै १	छ्वालडु सलै १
साखल सलै १	साधलि पा २	सादुदु पा १
सादुदु सुडा पा १२	काप कु २ ×	व्याल ग्व १
सिधुकापोल को १	वयलसे सलै १	प्रियंगु सुमूख
सोलपोसोक	भोयूमल सलै १	सियु हामल सलै १
त्रिकतु	त्रिफला	रूपकेशर
पद्मकेशर	चन्दनगुलि ११०	गुगुल धुपास पो १
अगूरुक सुर	कपूर	श्रीखण्ड केशरी
सव्वेखिधी	विफाकन	लून पु १
आमलसे ग्व १	लडुमाधे ग्व १	कुस्यातु त्वा १
डिया द्वाफल १०८	खेडाईताल पु ११०	वलिपा २६
द्वन्दु ८०	नेउत ८०	मेलानेउत ३
ग्वलजा ३	चतामाधे पा २	चकूमाधे जु २८
गोग्रास १	कुम्ह तु १	आरति २
चलपति २	जोलेडे २	सवुं पेशचा १

डा सलै १

पत्र संख्या ७

सुखुला सलै १	न्यान धारा १	न्यान घडि १
दृष्टि जु १२	कर्णपताका जु ३	पंचपताका जु ९
अदुवालपा १४	नलिक्याल ग्व १	लाजल मो १
तवसे ग्व १०	अलकपातसि १०	खयलसि त्वा १०
अपामार्ग त्वा १०	द्वसि त्वा १०	
ओलंगतसि त्वा १०	सनिकंथसि त्वा १०	गुलतो पु १०
कुश पु १०	जेलसि त्वा १० ॥	कनवीर त्वा १
अक्षत प्र १	ओलंगतसि त्वा १	तेछो प्र १
देवदालसि त्वा १	पुवा प्र १ ॥	कयगुल प्र १
अलकपातसि त्वा १	भोयुमल प्र १	खयलसि त्वा १
कोलत प्र १	ओलंगतसि त्वा १	मुग प्र १
दुवसि त्वा १	पल्का प्र १	सामिनसि त्वा १
स्वानवा प्र १	ओलसि त्वा १	मास प्र १
कुश पु १	एल्का प्र १	लाहासि त्वा १
पल्का प्र १	लाहासि त्वा १	तिसि प्र १
तिसि त्वा १	कोलत प्र १	खयलसि त्वा १
मास प्र १	अपामार्ग त्वा १	तेछो प्र १
दुवसि त्वा १	तुति प्र १	सामिनसि त्वा १
पल्यास प्र १	शनिकंथ त्वा १	अक्षत प्र १
वलसि त्वा १	पुवा प्र १	कुश पु १
स्वानवा प्र १	अलपात त्वा १	भोयुमर प्र १
लाहासि त्वा १	पल्का प्र १	खयसि त्वा १
एल्का प्र १	अपामार्ग त्वा १	त्यछो प्र १
तुवसि त्वा १	छोला प्र १	ओलंगतसि त्वा १
मास प्र १	शनिकंथ त्वा १	म्वात प्र १

४४ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

गुलतो पु १	कोलत प्र १	कुश पु १
अक्षत प्र १	वलसि त्वा १ ॥ ॥	
स्नान जोलन		
पिउस मूडया लंख ग्व ४	कोखलपे ४	कोपला पा १
न्हस्कन पा १	सगोन जु १	सगोन पुसा १
एल्कावा सलै १	पल्कावा सलै १	सेकोत सलै १
मताफा १	तालचा १	ईनाय दलुथ १
सुछालिमि १	कोपति १	कापको १
खुईता थिताया चा	पिडचोया चा	कूमुजं न्ह्याचा
पत्रसंख्या ८		
गजदन्त्या चा	गोशृंगया चा	ओलंगत हाया चा
राजद्वाल्याचा	गंगामृत्तिक ॥	पूषोदक फलो दक
म्लो दक	कुशो दक	रत्तो दक
गंधो दक	तशुलोदक	गंगोदक ॥
घेल सलै १	सोखल सलै १	धलि पा २
दुदुपा २	कस्ति सलै १	शंख ग्व १
सर्व्वोरवधी	विभूति ॥ ॥	
दशकर्मयातं		
ग्वय सिधल	लवां	शुठि
पिपिलि	ईमुन	चि
पालु	मोचा अंगुल पा १	इचा को १
लुमुलु ओहोमुलु १	काजोना जु १	सपेतिन १
सिथापलुथ ६	भंचा ग्व ८	अलिन १
चाकफनि	कोत फनि १	फिलुसित्वाक १
तिलमा	केलको १	पात १
जासि १	केसि १	तुथूलू १
सिकले १	धलप्व १	ग्वलपो १

पूवा कु १ ॥ ॥

लुया-तोलन

तायपेचा १

स्वानपेचा १

पतोय पु १ ॥ ॥

शिर होम यातं

थाल पा १

पंचामृत सलै १

हरडि चून सलै १

लु चेत १

ह्याडु सोता छत्र १

ह्याडु अक्षत सलै १

दृस्ति जु १

अदुवाल पा १

सुखूला सलै १

चतामाधे कु ३

नासाक दुदु पा १ खतरस ॥

शुठ मं २

हरड मं २

लवां मं २

शुकूम्याल मं २

सेधु मं २ ॥ ॥

अक्षतृपेशचा १

एलमधे पेशचा १

माच पु १

गंगाजल

चेकं सलै १

पंचरत्न जु १

ह्याडु जजंमका पु १

रक्तचन्दन वा सलै १

कर्णपताका जु १

सवुन पेशचा ग्व १

न्यान धारा १

वुकघेल प्र २

पिपिलि मं २

वेहरड मं २

जीतफोल मं २

गोलसोहज मं २

सेपेचा १

लडूमाधे पेशचा १

पंचधारा ग्व ४

चिचुन सलै १

लु कोत १

ह्याडु पातको १

जजंका पु ५

ह्याडु स्वानमा १

पंचपताका जु १

डा सलै १

चाकुमाधे जु १

भामसे ग्व १०

वासल

मरच मं २

आवल मं २

याला मं २

सोवाछल मं २

पत्र संख्या ९

पैचार

खेज ग्व १०

चुसाला

दुगु म्हं ३ ॥ ॥

पंलाता १

चला

चलखून

डा कु १

फाला

तेतल ॥

४६ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

देश बलियातं पूजा जु १

ताय सलै १

जजमका पु २

सबुन पेशचा १

न्यान धारा १

मताके फं १

कर्णपताका जु १

देशबलि खासि १

चतामाढे पा २

कंश ख्वला ग्व १

माच १

कर्मबलियात पूजा जु

ताय

जजमका पु १८

धुपास पो १

डा सलै १

न्यान घडि १

पंचपताका ७

मताके माधे जु १

नेउत २४

चपमंघे जु १६

कात्वापा पु १

दुगु म्हं १

अर्घा म्वा १

छे बलियाकं पूजा वु १

ताय

जजमका पु १००

सबुंपेचा १

पोताय सलै १

चेकं प्र १

डा सलै १

न्यान घडि १

मताके माधे ग्व १

पंचपताका जु १

बलि छाल

धुपा पो १

पुलु पा १

अर्घा पात्र १

पोताय

चेकं प्र १

सिधल पो १

सुकुला सलै १

दृष्टि जु १

अदुवाल १

बलि १६

मेलानेउत २

चतामंघे पा २

पुलु पा १

दक्षिणा अर्घपात्र १

माच १ ॥ ॥

पोताय सलै १

चेकं प्र २

डा सलै १

धुन पु ४

ईताल थु १

सुखुला सलै १

कात्वापा पु १

दृष्टि जु १

अदुवा पा १

चकुमाधे जु १

सेस्वानसि धाल ॥

दक्षिणा अर्घा १

माच १ ॥ ॥

धुन पु १८

ईताल थु १

सबुनपेचा १

न्यान धारा १

कर्णपताका १

मताभा १

द्वन्दु २४

गोलजा २

सेस्वानसि धाल

कंशख्वला ग्व १

माच १

धुन पु २०

ईताल थु २

सुकुला सलै १

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ४७

न्यान धारा १	न्यान घडिचा १	सिध तंग्र १
धुपास प्व १	दृस्टि जु १	कर्णपताका जु २
पंचपताका जु ७	अदुवाल पा २	
कलश ताहाप्व ग्व १	माच पु १	न्हस्कन पा १
सिधमूं ग्व १	अर्घा १	माच १
अर्घपात्र १	माच १	सगोन जु १
सगोन पूसा १ ।	तवसे ग्व १	

पत्र संख्या १०

सेस्वान सिधाल मताके फं १		मताके माधे जु १
वलि १४	द्वन्दु ४०	नेउत ४०
मेलानेउत २	ग्वलजा २	गोग्रास तु १
कुम्हल तु १	चाकुमंधे जु १६	चतामंधे पा २
क्षीरजा प्र २	लफेकोट ५३	आरति २
चलपति २	कोलतकिल ३	
चवदशकिल ६०		
फोसि कथि पू १	कुश वु १	म्हुत्खापा १
तुफे दाल १	एल्का सलै १	पल्का सलै १
भुकस्वान सलै १	गुलतो थु १	सासखि सलै १
अक्षत सलै १	मता(फा) ड १	तालचा १
ईनाय दलुथ १	एल्कावा सलै १	पल्कावा सलै १
सेकोट सलै १	अलप्व १	ग्वलपो १
तु थुल १	जासि १	केशि १
ल्वहोमाचा १	ल्वहोचा १	सेध प्व १
थ्व पो १	लुसि १	उद्वल १
पुवा कु १	छो फं १	उमुन १
तालचा १	तुफे १	हासा १
वाडथ १	केपथ १	दुगु म्हं १

४८ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

दक्षिणा ॥ ॥

कौमारी जागयातं ॥ पूजा जु १

ताय पोताय	धुन पु २	जजमका पु २
चेकं अ १	ईताल थु १	कर्णपताका जु १
पंचपताका जु १	दृष्टि जु १	अदुवाल पा १
सवुं पेशचा १	डा सलै १	सुखुला सलै १
न्यान धारा १	कुम्हल तु जो १	चाकुमंधे जु १
चतामंधे पा २	धुपास पो १	हंस म्हं १

दक्षिणा दं २ ॥ ॥

पैचाल

पंलाता ४	पाडा ता ४	घासा ता ४
द्वालया ता ४	सुवाल्या ता ४	मूल तो २
धलि ग्व १	दुदुदाया कु १	बजि फं १
चतामाधे बु ३	माधे ता २	लके खालि का ॥ ॥

कालिका देवस्तं मता पूजा जु १

हास म्हं २ दक्षिणा दं २ ॥ ॥

दिगपूजा ब्रम्हायणीस्तं पूजा जु १

ताय	पोताय	धुन पु ६
जजमका पु ८	चेकं प्र १	ईताल थु १
सिधप्व १	धुपास पो १	सवुं पेशचा १

पत्र संख्या ११

डा सलै १	सुखूला सलै १	न्यान धारा १
न्यान घडिचा १	दृष्टि जु १	कर्णपताका जु १
पंचपताका जु १	अदुवाल पा १	वलि पा १
द्वन्दु १२	नेउत १२	गोलजा १
मेला नेउत १	चाकुमंधे जु २	चतामंधे पा २
सेस्वान सिधाल	दुगु म्हं १	मेशम्हं १

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ४९

दक्षिणा ॥ ॥

पूय वियता पूजा जु १

प्वाके सलै १

दुदुपा २

पुय माल १ ॥ ॥ ॥

महादेवयाता पूजा जु १

धुन पु २

जजमका पु ५

चेकं प्र १

ईताल थु १

धलिपा २

दुदुपा २

घेल सलै १

साखल सलै १

कस्ति सलै १

हामल सलै १

तेछ्रो सलै १

कापल कव १

दक्षिणा दं २ ॥ ॥

साथान जवयातं पूजा जु १

ताय सलै १

पोताय सलै १

धुन पु ४०

जजमका पु ४०

चेकं प्र १

ईताल थु १

मताके फं १

मताके माधे जु १

धुपास पो १

सिधल प्व १

दृष्टि जु १

कर्णपताका जु १

पंचपताका जु १३

अदुवाल पा १

सबुन पेशचा १

सुखुला सलै १

डा सलै १

न्यान धारा १

न्यान घडिचा १

भेवत वलिपा १

भेवचा वलि ३३

सलै वलिपा ३

द्वन्दु १२

नेउत १२

मेलानेउत १

गोलजा १

चाकुमधे जु १

चतामंढे पा २

सेस्वान सि

धालका त्वा पापु १

दुगु म्हं १

दक्षिणा ॥ ॥

सोथान खवयातं पूजा जु १

तायसलै १

पोताय सलै १

धुन पु ३२

जजमका पु ३२

चेकं प्र १

इताल थु १

धुपास पो १

सिधल पो १

दृष्टि जु १

कर्णपताका जु १

पंचपताका जु ११

अदुवाल पा १

सबुं पेचा १

डा सलै १

सुखुला सलै १

न्यान धारा १

न्यान घडिचा १

भेवत वलि १

५० :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

भेवचा वलिपा २६

सलै वलि पा ३

पत्र संख्या १२

द्वन्दु १२

मेलानेउत १

मताके फं १

कात्वापा पु १

सोथान दथू पूजा जु १

ताय सलै १

जजमका पु ५८

धुपास पो १

कर्णपताका जु १

मताके फं १

डा सलै १

न्यान घडिचा १

सलै वलिपा ५

नेउत १२

चाकुमंघे जु १

कात्वापा पु १

डाथानयात पूजा जु ५

तायसलै ५

जजमका पु ५२

सिधल पो ५

मताके माघे जु ५

सुखुला सलै ५

दृष्टि जु ५

अदुवाल पा ५

भेवत वलि पा ५

नेउत १२

चाकुमाघे जु २

मताके माघे जु १

दुगु म्ह १

पोताय सलै १

चेकं प्र १

सिधल पो १

पंचपताका जु १९

मताके मंघे जु १

सुखुला सलै १

भेवत वलिपा ५०

खाल पा ३२

मेलानेउत १

चतामंघे पा २

गुगु(दुगु) म्हं १

पोताय सलै ५

चेकं प्र ५

धुपास पो ५

सबुं पेशचा जु ५

न्यान धारा ५

कर्णपताका जु ५

डा सलै

सलै वलि पा ३७

ग्वलाजा १

चतामाघे पा २

सेस्वान सिधाल

दक्षिणा ॥ ॥

धुन पु ५८

ईताल थु १

दृष्टि जु १

अदुवाल पा १

सबुंपेचा १

न्यान धारा १

भेवत वलि ग्व १

द्वन्दु १२

गोलजा १

सेस्वान सिधाल

दक्षिणा ॥ ॥ ॥

धुन पू ५२

ईताल थु ५

मताके फं ५

डासलै ५

न्यान घडिचा ५

पंचपताका जु १८

कात्वापा पु ५

द्वन्दु ३०

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ५१

नेउत ३०	ग्वलजा ५	मेला नेउत ५
चाकुमंधे जु ५	चतामाधे पा १०	सेस्वान सिधार
दुगु म्हं ५	दक्षिणा ॥ ॥	
ब्रम्ह भोजयातं		
पंला ता ८	पाडा ता ८	घासा ता ८
द्वालचा तातु सुवाल्या ता ६ मूल ता ४		पाधान ता २
माधेता २	मोकसिल ता ४	घेल साखल बजि
लफे धलिदद	दुदुदाया	सेसाम्वाच
खडिका	वाता ताहाप्प ॥ ॥	

पत्र संख्या १३

अन्मल प्रमानयातं

पंला ता ६	पाडा ता ६	घासा ता ६
द्वालचा ता ४	सुवाल्या ता ४	मूल ता ३
बजि	धलि	दुदु
दुदुदाया	लफे	खडिका ॥ ॥
व्यापारियातं		
पंला ता ४	पाडा ता ४	घासा ता ४
द्वालचा ता २	सुवाल्या ता २	मूल ता २
बजि	धलि	दुदु ॥ ॥
पनातिया पनिस्ता	पंला ता ४	पाडा ता ४
घासा ता ४	सुवाल्या ता २	धलि
बजि	दुदु ॥ ॥	
वलि वियता पूजा जु १		
ताय सलै १	पोताय सलै १	धुन पु ८
जजमका पु ८	चेकं प्र १	ईताल थु १
सबुं पेचा १	डा सलै १	सुखुला सलै १
न्यान धारा १	न्यान घडिचा १	दृस्टि जु १

५२ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

कर्णपताका जु १	पंचपताका जु ३	अदुवाल पा १
वलि पा ७	द्वन्दु १२	नेउत १२
मेल नेउत १	ग्वलजा १	मताके फं १
मताके माधे जु १	कात्वापा पु १	चाकुमंधे जु ७
चतामाधे कु २	दुगु म्हं २	दक्षिण
अर्घा १	माच १	अर्घापात्र १
माच १	सिधाल स्वानसे ॥ ॥	

हाडा अन्न

म्हं ८२ बजि बिया फं २५ आदित्य ॥

म्हं १९९ बजि बिया आ ३ कु व १× सोमवार ॥

म्हं ८२ बजि बिया फं २५ अंगार ॥

म्हं १०३ बजि बिया फं २८ कु २× बुधवार ॥

म्हं ३८ दुल्या श्रीश्री लिहा बिज्याकुन्हु ॥

फं ९× ववपनिस्ता बजि बिया ॥

म्हं ४६ विचार ववपनिस्त बजि बिया फं ११ × ।

थीक म्हं ४६० बजि बिया आ ११३ थिक ॥

म्हं २४० पंचयाता व्यापालियातं बजि आ १० फं ३ थिक

बजि आ ४४ फं ३× भोजयाता बजि वाड ॥

बजि आ ४ कु ३ वोदोवाडयाता थिक ॥ ॥

बजि पिकाया थीक आ ८० फं ५ ॥

बजि हाडा आ ७१ फं ८ थिक ॥

आ ७ फं ४× बजिलेड

फं १२ × मचाव ॥

पत्र संख्या १४

म्हं ३७७ जाके बिया पेन्हुन आ ५ फं ६ कु १ × थिक ।

म्हं २९७ जेवनाल प्याचका पेन्हुया आ ५ फं ८ थिक ॥

आ ५ फं ६× जाके प्रतिष्ठान हाडा ॥ ॥

आ १८ फं ३ × जाके काया
 आ १८ कु ३ × हाडा जाके ॥
 फं ८ के लेड
 फं ४ × प्र २ जाके मचाबूव ॥
 म्हं ११५ दुवने आलोगके व्यालि
 जाके फं ११ कु ३ आलोग के खप्व ॥
 आ १८ फं २ × प्र २ खपोन हयासुद्धा हाडा थीक ॥
 फं ८ कु १ कलसु हाडा थीक ॥
 फं ५ × मास पंचयाता
 फं २ × दाना मास ॥
 फं १ उलहाड
 कु १ मुगवुज
 कु १ तुति वुज
 कु २ मासवुज ॥
 कु ३ अ २ चि पंचयाता ॥
 फं ७ × चि भंडिल ॥
 कु ७ चिचून भाडिल
 फं ४ कु १ सुवाल ॥ ॥
 फं १४ × अ २ चि हाडा थीक ॥ ॥
 चेकं फं १५ × भंडिल
 फं ४ × चेकं सुवाल
 कु १० मता चेकन
 कु ६ चेकं यज्ञयातं ॥ ॥
 फं ३० चेकं काया
 फं २४ चेकं हाडा
 फं ५ कु १ चेकं लेड ॥
 कु २ मचाव ॥ ॥
 प्र १ हिं सुवा भंडिल

कु ३ × जिल सुवा भंडिल

ग्व ११० खेज

फं ४ सुपाचून

फं ४ × प्र २ पालु

कु ३ हरडि

कु ११ हामल

फं ४ पल्का

कु ६ तुमल चून

कु ३ भोयुमल चून

कु १ हामल चून

कु ६ घेल ॥

फं १ साखल

कु ३ म्वात

फं ५ वा

फं १ छोफं २७ × सवुन कु २ तेतुलसे

कु १ × सासे

प्र १ आव्वात

फं २ चाकु

प्र २ वुकघेर

प्व ७२ मोकसिल ॥ ॥

दाम हाडा

दं १८ का प्र १

दं २० धूपास प्र १

दं १७ सगा ग्व १००

दं १८ वासल

दं १० चतुस्रम

दं ५ कपूर

दं ३० अद्वाल

दं २० धन चन्दन गुलि

दं ४ काप्व

दं ५ खेज

दं २४ दृस्टि

दं ९३ सिधल

दं १८ वयांखाडि

पत्र संख्या १५

दं ९ कस्ति प्र १ दं २ छ्वातु प्र १

दं ५ मुग प्र १ ×

दं ५ तुफे ५

दं ३ तुति २

दं ३ पिथू पूजा दक्षिणा

दं ७ छेस दक्षिणा

दं २४ यवोदकया

दक्षिणा दं २ मतापूजा

दं ७ ब्रम्हायनीस्त

दं २ महादेवस्त

दं २ कालिकास्ता

दं २ ब्रम्हायनीस्त

दं २ चेक्र

दं ४ कल्मि

दं २५ देवस्ता

मो २ दं ८ दक्षिणा/भाजुपनिस्ता

दं २ कुमारि

दं २ पदु

मो ४ दं ६ ब्रम्हभोजया दक्षिणा म्हं ६८

दं ७६ सिकमि म्हं ३८

दं २४ ल्वहोकर्मि म्हं १२

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ५५

दं १८ आवाल म्हं ९
 दं २४ एद्यात म्हं १२
 दं १४ पनातिक कर्मि म्हं ७
 दं ४ पनाति आवा म्हं २ दं
 १४ पनाति कुम्हाल म्हं ७
 दं ८० यामि म्हं ४०
 दं २० पनाति कर्मि म्हं १०
 दं ५२ खप्प कर्मि म्हं २६
 दं १८ कालक माहान
 दं ४ तातालि
 दं ३२ कलश भाला वय ॥
 मो १ दं ३४ मूलन पा ३ दं २ तुथुल
 मो १ दं २० जयमुनि बिया
 दं ६ जोलहासा वय ॥ ॥ थिक मो १५ दं १९ ॥
 थ्वति छत्रसिं शिवहरि जगत्सिं धनसिं रामहरि महेन्द्रसिं डया ल्याख ॥ ॥
 सम्वत ८२९ आषाद शुदि १५ श्री श्री जुजु पनाति क्वाठ प्रतिष्ठान
 बिज्याडाया ल्याख ॥
 श्री चुकुति भाजु जन म्हं २ न्हु ४ श्री चक्रराज जन २ दु ल्या ४ न्हु ४
 श्री विश्वराज, पद्मसिं आचात जन व दुल्या २ न्हु ४
 जयसिं आचात जन १ न्हु ४
 जयराज आ.ज. १ न्हु १
 हाकुजु जन म्हं ७ न्हु ४
 उपलसिं जन १ न्हु ३
 मनोहरसिं सिद्धिराम आ(चार्य) जन १ न्हु १ × धनदत्त जन ७ न्हु ३२
 छत्रराज जा(न) ४ दु ल्या ३ न्हु ४ । जयसिं जन १ न्हु ३
 श्री भैरव मल्ल श्री विश्वस्वरजु जन १ जन न्हु ४
 श्री परमानन्द श्री रामेश्वर वंशीधरथं जन १ न्हु ४
 वालकृष्ण थं जन १ न्हु ४ शंकर सिं जन १ न्हु ४

५६ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

पत्र संख्या १६

खड्गसिं जन २ न्हु ४

शिवसिं भागीराम जन १ न्हु ४

महादेव, महासिं जन १ न्हु २

मल, जयसिं जन १ न्हु ४

जगत्सिं जन १ न्हु ४

मनिधर जन १ न्हु ४

मानसिं जन १ न्हु ४

हाकु सुजजराम जन १ न्हु ४

रायदेव जन १ न्हु ४

सुरत्सिं जन १ न्हु ४

वलिकृष्ण जन १ न्हु ४

वंशीधर जो जन १ न्हु ४

चक्रसिं जो जन १ न्हु ४

तवधके म्हा जन १ न्हु ४

रघुनाथ जन १ न्हु ४

वयल गोपि जन १ न्हु ४

भवानि शंकर

तवधेक

देवराम जन १ न्हु ४

गुदर

श्री प्रद्युमन न्हु ४

श्री पुरन्दर

वासिंतागिसिं

वासुदेव राउत धर्वा ४

स्वां तवव १

शिवनान

शिवहरि खत्रि २

रामहरि

शिवहरि छत्रसिं कस्त

जगत्सिं

धनसिं

महेन्द्रसिं

श्रीवछायि

सुवाल ५

भाडिल ७

ताचाभंडि ४

कालक २

माहान २

केवायाके ५

तातालि १

सुखुहोडा पुनसिं जो

महादेव रा

श्री तेवारि

श्री योगीदास ७

श्री हरिहलि बोला

हाथिसा ल्याखत १

नेउत २

जगत्सिं थापा ३

मोहनसिं यामि २

थेमिया होडा हेल तो ३

अलिन हव कुम्हाल

ठुल्या १९

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया खहो क्वाठया धरोत :: ५७

नायतो ३५	दुत्याउ धवया ३
सालकिल न्हसिं दोवया म्हं ९	चाम्पा २
दमायि २	राजक्वोड दुलतो पु ४
वुकचा जोड २	कुसा जोड १
मोकांपुरया गोरो ॥	म्हं १०९ बजि बिया थीक ॥
म्हं १०९ जाके बिया थीक ॥	म्हं ७९ बजि बिया थीक
म्हं ८५ जाके बिया थीक ॥	म्हं ७९ बजि बिया थीक
म्हं १०३ बजि बिया थीक	म्हं १०३ जाके बिया थीक ॥
सथीक म्हं ७५२ थ्वति सुरत मिंडया ल्याख ॥ ॥	
प्रतिष्ठायात माधे छुस्काया ल्याख ॥	
मो २ घेल हड्याडा कु ७	

पत्र संख्या १७

दं ८४ कु ७ साखल सियुव	दं ६ कु २ क्वात घलि ॥	
कु व चेकं चोक्वा भंडि ल्याके काया ॥	ता १०२ माथा	
ता १०२ आति ग्वग भावि बिया ॥	चोक्वा भंडि बिया ग्व व	
मथ लडु होम		
ग्व ३० माघ लडू लुयता	ता २० माथा	
तां २० आति मताके ॥	थीक मो २ × दं १ ॥	
थ्वति सुरत्सिया ल्याख ॥ ॥		
कुथ थाडाया ल्याख		
आ ३ हेयाके के	आ ४ सगाके	आ ३५ सगा बजि
आ ५ यला बजि	फं भिं बजि	फं पुवाके । फं
- पूलान के		
फं ३ मास	फं १ उल	फं ३ दानामास
कु १० कलसुल	फं ३० चेकं	फं ६ चि
फं १ कलसुल वुज	कु १ मुकवुज	भुतिवुज कु २
मासवुज अ २	अ २ हिं	कु २ जील

५८ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

कु १० पालु	फं १ हरडि	फं २ पल्का चुन
कु ११ हामल चुन	कु ६ भुमुल चून	कु ३ भोयुमल चून
फं ३ सुपाचून	ग्व ७० खेज	अ १ मरच
कु २ तेतुलसे	प्र १ आव्वात	कु १ × सासे
फं १ चाकु	ग्व १०० गोय	प्र २ याला
अ १ खयगुलि	प्र १ मखाम	फं १ सियु साखल
कु १ तोयु साखल	फं १ मबुक घेम	कु १ बुक घेल
ग्व ८ कोवि धलि	ग्व ७ माथधलि क्वातधलि	पु १०६ म्वाच
फं १ डा	फ ८ चलाला	फ १ चुसाला
फ २ फाला	म्हं २ तेतल	पा १० पुल
कोत २ थासा कापोल	दूस्कन	छोम कलाम
ललिक	चलखुन	भालामालाक्व
छेन्हु पिचा	वितपेचा	ग्व २ फोसि
ग्व ४ वाता	ग्व ४ ताहाप्व	पा २ द्वाल
ग्व २ धवक	पु २ चुपे	पु ४ दुसुल

त्वाकल ॥ थ्वति कुठ थाडाया धरोत ॥

सं ८२८ कार्तिक वदि ८ वृहस्पतिवार अन्न हाडा ल्याख ॥

कु ६ बजि न्हि	फं १ जाके व	
कु २ जाके चूकालचपे	प्र ३ मास	अ १ चि
दं २ वजभां	प्र १ × चेकं, च्या, वु	

पत्र संख्या १८

म्हं ४ खपो कर्मि	म्हं २ मोचा	म्हं १ सुवाल
म्हं १ रुकार	म्हं १ चेपकाव ॥ ॥	
कार्तिक वदि) ९ शुक्र		
प्र ७ बजि सुथा	फं १ × जाके सुथा	
कु २ जाके रुकार चेप	प्र ३ मास	अ १ × चि
कु १२ बजि न्हिव	मो १ लाखुडा फं ४	प्र २ × चि

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ५९

प्र १ चेकं	कु ५ जाके व	प्र ३ मास
अ १ चि	प्र १ × चेकं च्यावु	दं ५ वजभां
धा १ कु १ चाकु	कु १ चाकु	म्हं ६ खपो कर्मि
म्हं २ मोचा	म्हं १ सुवाल	म्हं १ रुकाल
म्हं १ चेपकाव ॥ ॥		
का.व १० शनिश्चर		
कु २ बजि सुथा	कु १० × जाके सुव	
कु २ जाके लकाल चे	प्र १ मास	अ ३ चि
कु १४ बजि न्हि	प्र २ चेकं च्या वु	म्हं ७ खपो कर्मि
म्हं २ मोचा	म्हं ३ पनाति कर्मि	म्हं १ सुवाल
म्हं १ रुकाल	म्हं १ चेपकाव ॥ ॥	
का.व ११ आदित्य		
प्र १ बजि सुथा	फं ६ जाके सु व	कु ३ मास
प्र १ × चि	फं ७ × बजि न्हि	प्र ३ चेकं च्यावु
म्हं १६ खपो कर्मि	म्हं ६ पनाति कर्मि	
म्हं ३ सुवाल रुकार चेपकाव ॥		
का.व. १२ सोम कू ५		
प्र १ बजि सुथा	फं ८ × जाके सुव	फं १ प्र १ मास
प्र १ × चि	फं ४ लाखुडामू मो १	प्र २ × चि
अ ५ चेकं	दं ६ वजभां	धा व कु १ चाकु
अ २ चेकं	फं ८ × बजि न्हि	प्र ३ × चेकं च्यावु ॥
म्हं २१ खपो कर्मि	म्हं ३ मोचा	म्हं ६ पनाति कर्मि
म्हं ३ सुवाल रुकाल चेपकाव ॥ ॥		
का.व. १३ अंगार		
कु ६ बजि सुथा	फं १० × जाके सुथा १	कु ६ मास
प्र ३ चि	फं ८ × बजि वन्हिन	
दं ८ खा पुन बिया	फं १ बजि	अ १ चि
अ २ चेकं पुन	प्र ३ × चेकं च्या वु	म्हं २२ खपोकर्मि

म्हं ४ पनाति कर्म	म्हं ३ सुवा रुकाल चेपकाव ॥	
का. व. १४ बुधवार		
कु ६ बजि सुथा	फं १० जाके सुव	कु ६ मास
प्र २ चि	म्हं १	

पत्र संख्या १९

म्हं १ मेशचा मू मो १ × प्र २ × चिला	प्र ३ × चेकं च्यावु
फं १० बजि न्हि	अ २ चेकं हखि
म्हं ३ मोचा	म्हं ४ पनाति कर्म
कु ५ केकु ५ रामच	म्हं २ सुवाल
का.व. १५ वृहस्पति	म्हं २ रुकार चेपकाव ॥ ॥
कु ६ × बजि सुथा	फं १० जाके सु व
प्र ३ चि	प्र २ × चि
प्र ३ चेकं च्या वु	फं ८ × वजि न्हि
फं ४ जाके पुन बिया	
म्हं २३ खपो सिकर्मि	म्हं ५ पनाति कर्म
म्हं ३ सुवा रुकार चेपकाव ॥ ॥	

मार्ग शु १ शुक्र

कु ६ × बजि सुथा	फं १० × जाके सु व	कु ६ मास
प्र २ × चि	फं ८ जाके पुन बिया	
दं ४२ भाल पुन बिया	फं ८ × बजि न्हि	प्र १ चेकं च्याक
दं ४ वजभां	धा १ कु १ चाकु	म्हं २४ खप्वकर्मि
म्हं ३ मोचा	म्हं ५ पनाति कर्मि	
म्हं ३ सुवाल रुकाल चेपकाव ॥ ॥		

मा शु २ शनि

कु ६ बजि सुथा	फं १० जाके सुथाव	कु ६ मास
प्र २। चि	फं ८ थ्वके पुन वया	प्र १ × चिला
अ ३ चेकंला	फं ९ बजि न्हि	प्र ३ × चेकं च्याकु

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्हो क्वाठया धरोत :: ६१

अ २ चेकं हखि	अं २ चेकं घाल्याता	म्हं २५ खप्पोकर्मि
म्हं ३ मोचा	म्हं ४ पनातिकर्मि	
म्हं ३ सुवा रुकाव चेपकाव		
मा.शु ३ आदित्य		
कु ४ × बजि सुथा	फं ४ जाके सुथा	कु २ मास
प्र १ चि		
विक्रमा पूजा विया		
फं २८ बजि	कु ११ सबुन	प्र २ डा
कु २ म्वात	कु २ प्र १ चिकु	कु ३ चेकं
कु २ पालु हिं	दिं २ पलका जील	दं २ हामल
दं सुपाचुन	म्हं १ गोगल दं ८	म्हं १ मेश्चा मू मो
१ × दं ३६	धलि दुदु क्वात धदि दं ८४ देव	
कल्मि देल्हा		
म्हं २५ खपो कल्मि	म्हं ३ मोचा	
म्हं ६ पनाति कल्मि	म्हं ३ सुवाल रुकाल चेपकाव ॥ ॥	
मा शु ४ सोम		
कु ७ बजि सुथा	फं ९ × सुथा व जाके	

पत्र संख्या २०

कु ६ मास	प्र २ चि	फं ८ × बजि न्हि
प्र ३ चेकं च्यावु	मो १ चि	कु ११ माथं
म्हं २४ खपो कमि	म्हं ४ पनातिकर्मि	
म्हं ३ सुवाल रुकाल		
म्हं चेपकाव ॥ ॥		
मार्ग शु ५ अंगार कु		
कु ५ बजि सुथा	फं ७ × जाके सुव	कु ४ मास
प्र १ × चि	फं ४ जाके पु	पुन बिया
फं ६ × बजि न्हि	प्र २ चेकं च्यावु	मो १ रा फं ४

६२ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

फं ४ प्र ३ चि	प्र १ चेकं	मं १८ खपो कर्मि
मं २ मोचा	मं ५ पनाति कर्मि	मं १ सुवाल
मं १ रुकार	मं १ चेपकाव	मं ३ आवाल
कु ४ बजि ॥ ॥		
मार्ग शु ६ बुद्ध		
कु ५ × बजि	फं ९ × जाके सुथा	कु ५ × मास
प्र २ चि	फं ८ × बजि न्हि	प्र ३ चेकं च्यावु
फं ४ जाके पुन		
दं ४ वजभां	कु ६ जाके पुनवय न्हु १२	मं १२ खपोकर्मि
मं २ मोचा	मं ६ पनातिकर्मि	मं ५ आवाल
मं ३ सुवाल, रुकाव चेपकाव		
मं १२ पुं ॥ ॥		
मार्ग ७ वृहस्पति मिसोडाकुन्हु		
कु ६ × सुथा बजि	फं ११ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र २ × चि	फं ९ बजि न्हि	
फं ४ जाके पुन बिया		
प्र ३ चेकं च्यावु	दं ३ वजभां	धा १ प्र ३ चाकु
मो १ दं १२ मीसोडाया, देवकर्मि देल्हा		मं १९ षपोकर्मि
मं २ मोचा	मं ६ पनति कर्मि	मं ६ आवाल
मं ४ सुवाल लुकार पुन चेपकाव ॥ ॥		
मार्ग सु ८ शुक्र		
कु ६ प्र १ बजि सुथा	फं १० × जाके सुव	कु ६/ मास
प्र २ / चि	फं १० × वजि न्हि	अ २ चेकं हखि
प्र ३ × चेक च्याव	दं ६० ला फं २	प्र १ × चि
प्र १ × चेकं ला	फं ६ जाके पुन बिया	मं २० खपो कल्मि
मं ३ मोचा	मं ६ पनाति कल्मि	मं ६ आवाल
मं ४ सुवाल रुकाल पुन चेपकाव ॥ ॥		
मार्ग शु ९ शनिश्चर		

कु ७ बजि सुथा	फं १० × जाके सुव	कु ६ / मास
प्र २ / चि	फं ४ जाके पुन	फं १० बजि न्हि

पत्र संख्या २१

प्र ३× चेकं च्यावु	मो १ भ ३ मेशचा	प्र २ चि
प्र १ चेकं	म्हं २२ खप्व कर्मि	म्हं ३ मोचा
म्हं ४ पनाति कर्मि	म्हं ६ आवाल	म्हं २ सुवाल
म्हं ३ रुकार, पुन चेपकाव ॥ ॥		

मार्ग शु १० आदित्य

कु ८ बजि सुथा	फं ११× जाके सुव	कु ६/ मास
प्र २ × चि	फं १० बजि न्हि	प्र ३ × चेकं च्यावु
फं ४ चेकं हखि	अ २ चेकं	दं ४ वजभां
म्हं २२ खपोकर्मि	म्हं ४ मोचा	म्हं ५ पनाति कर्मि
म्हं ६ आवाल	म्हं २ सुवाल	

कु ९ जाके देवराम सुवाल न्हु १२

म्हं ३ रुकार, पुन, चेपकाव ॥ ॥

मार्ग शु ११ सोम

कु ७ बजि सुथा	फं १०× जाके सुथाव	कु ६ मास
प्र २/ चि	फं ११ जाके पुन बिया	फं ४ जाके न्हिन
अ २ चेकं हखि	प्र २ × चि	प्र १ चेकं ला
दं ५ वजभां	धा १ कु १ चाकु	म्हं २२ खप्वकल्मि
म्हं ४ मोचा	म्हं ५ पनाति कल्मि	म्हं ६ आवाल

म्हं ४ सुवाल, रुकाल, पुन चेपकाव ॥ ॥

मार्ग शु १३ अंगार

कु ८ बजि सुथा	फं ९/ जाके सुव	कु ६ मास
प्र २/ चि	अ २ चेकं हखि	
दं २ मरच साख हाकु	फं ९ × बजि न्हि	प्र ३ × चेकं च्यावु
म्हं १८ खप्व कर्मि	म्हं ४ मोचा	म्हं ४ पनाति कर्मि

६४ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

म्हं ६ आवाल
 मार्ग शु १४ बुद्ध
 फं ५ × जाके सु
 प्र १ चि
 म्हं ४ मोचा
 म्हं ४ सुवार, रुकार, पुन, चेपकाव
 मार्ग व १ शनिश्चर
 फं ४ जाके पुन बिया
 फं बजि व न्हि
 दं ३२ ताख वासुल ज्याया म्हं १ ल्वहोर्कर्म
 म्हं ४ सुवार, रुकाव, पुन, चेपकाव ॥ ॥

म्हं ४ सुवार, रुकार, पुन चेपकाव ॥ ॥
 कु ७ बजिसु
 फं ८ बजि न्हि
 म्हं ३ पनाति कर्म
 कु २ × मा
 म्हं १७ खप्व कर्म
 म्हं ६ आवाल
 प्र १ × चेकं
 आ २ चेकं च्यावु
 अ २ चेकंला
 दं १ वजभा
 म्हं १ ल्वहोर्कर्म

पत्र संख्या २२

मार्ग व २ आदित्य

प्र १ बजि सु
 म्हं १ मेशचा मू मो १ × कु १ × मास
 कु २ जाके पनातिया ल्वहोर्कर्म
 फं ४ जाके पुन
 म्हं २ मोचा
 म्हं १ पुन
 म्हं २ ल्वहो भक ॥ ॥

कु १ × जाके सुव
 प्र १ चेकं च्यावु
 म्हं १ ल्वहोर्कर्म
 म्हं १ सुवाल
 म्हं १ चेपकाव
 मो १ चि कु १० ×
 अ २ चि
 फं ३ बजि न्हि
 म्हं ५ खप्वकर्म
 म्हं १ रुकार

मा.व ३ सोम

कु २ बजि सुथा
 प्र १ / चि
 दं १० वजभां
 अ ३ चेकंला
 म्हं २ मोचा
 म्हं ४ आवा

फं ५ × जाके सुव
 फं ७ बजि न्हि
 धा २ कु २ चाकु
 प्र २ चेकं च्यावु
 म्हं ४ पनाति कर्म
 म्हं ४ सुवार, रुकाल पुन, चेपकाव ॥

कु ३ मास
 फं ४ जाके पुन
 प्र २ चि
 म्हं ६ खपोर्कर्म
 म्हं ४ ल्वहोर्कर्म

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया खहो क्वाठया धरोत :: ६५

मा. व ४ अंगार

कु ४ बजि सु	फं ८ जाके सुव	कु ४ × मास
प्र २ × चि	फं ९ बजि न्हि	दं ११ हिं तो १
फं ४ / जाके पुन	प्र ३ चेकं च्यावु	म्हं ११ खपोकर्मि
म्हं ६ पनाति कर्मि	म्हं ४ ल्वहोकर्मि	म्हं ६ आवार
म्हं २ ल्वहोभक	म्हं २ सुवार	
म्हं ३ रुकार पुन, चेपकाव ॥ ॥		

मा. व ५ बुधवार

कु ५ × बजि सुथा	फं ९ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र २ / चि	प्र २ चिला	अ ३ चेकंला
फं १० बजि न्हि	फं ४ जाके पुन बिया	प्र ३ × चेकं च्यावु
कु ५ जाके देव सुवाल न्हू ५	म्हं १७ सिकर्मि	म्हं २ चोमो
म्हं ६ पनाति कर्मि	म्हं ४ ल्वहो कर्मि	म्हं ६ आवाल
म्हं २ ल्वहोकर्मि	म्हं २ सुवाल	
म्हं ३ रुकाल, पुन, चेपकाव ॥ ॥		

मार्ग व. ६ बृहस्पति

कु ७ बजि सु	फं ११- / जाके सुव	कु ६ × मास
प्र २ / चि	फं १२ × बजि न्हि	फं ४ जाके पुन
प्र १ चि	अ १ चेकंला यात	प्र ३ × चेकं च्यावु
दं १८ हरडि कु ३	म्हं १९ खपोकर्मि	म्हं ४ मोचा
म्हं ६ पनातिकर्मि		

पत्र संख्या २३

म्हं ४ ल्वहोकर्मि	म्हं ६ आवाल	म्हं २ ल्वहो भक
म्हं ४ सुवाल रुकार, पुन चेपकाव ॥ ॥		

मार्ग व ७ शुक्रवार

कु ११ / बजि सुथा	फं १६ जाके सुथा	कु ७ × मास
प्र २ × चि	फं १६ × बजि न्हि	

६६ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

फं ४ जाके पुन बिया

मो १ / ला फं ५

अ २ चेकंहवि

म्हं ४ मोचा

म्हं ६ आवाल

म्हं २ ल्वहो भक

मार्ग व ८ शनिश्चर

फं ३ प्र १ बजि सुथा

प्र २ × चि

दं ३० सिधल

च्यावु

अ २ चेकं हखि

म्हं ६ पनाति कर्मि

म्हं १२ एघात

म्हं ४ सुवाल रुकाल पुन चेपकाव ॥ ॥

मार्ग व ९ आदित्य

कु ११ / बजि सु

प्र २ / चि

दं ३० डा

दं ६ क्वात धलि

प्र ५ जाके च्यावु

नु १० म्हं २२ खप्व कर्मि म्हं ४ मोचा

म्हं २ ल्वहोकर्मि

म्हं १ ल्वहो भक

म्हं १ पुन

मार्ग व १० सोम

कु ११ / बजि सु

प्र २ चि

प्र २ चिलायात

कु १ चेकं च्यावु ॥

म्हं ६ पनाति कर्मि

म्हं १२ एयात

म्हं ४ सुवाल रुकार पुन चेपकाव ॥ ॥

फं १६ × जाके सुथा

फं १५ × बजि न्हि

कु १ पालु

म्हं २२ सिकल्मि

म्हं ४ ल्वहोकर्मि

म्हं १ मोचा

फं १६ / जाके सु.व

फं १६ / बजि न्हि

प्र २ चिडा

दं ५ वजभां

कु ५ जाके पुन

म्हं ५ आवाल

म्हं १ सुवाल

म्हं १ चेपकाव ॥ ॥

फं १५ × जाके सुव

फं १५ × बजि न्हि

अ २ चेकंला

म्हं २२ खपोकर्मि

म्हं ४ ल्वहोकर्मि

म्हं १ मोचा

कु ७ मास

फं ४ कु जाके पुन

दं ५ कु व चेकं

म्हं ४ मोचा

म्हं ६ आवाल

म्हं १ ल्वहो भक

कु ६ × मास

फं ४ जाके पुन

प्र १ / चेकं डा

धा १ कु १ चाकु

म्हं ४ पनाति कर्मि

म्हं १२ एघात

म्हं १ रुकार

कु ६ मास

फं ४ जाके पुन

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ६७

म्हं १ मेशचा मू शुका ४ प्र १ चिला
कु ३× चेकंलायात

अ २ चेकंला

पत्र संख्या २४

अ २ चेकं हखि

म्हं २० खप्वकल्मि

म्हं ४ मोचा

म्हं ३ पनाति कल्मि

म्हं २ ल्वहोकर्मि

म्हं ६ आवाल

म्हं १२ एघात

म्हं १ ल्वहो भक

म्हं १ सुवाल

म्हं १ रुकार

म्हं १ पुन

म्हं १ चेपकाव ॥ ॥

मार्ग व ११ अंगार

कु ११ बजि सु

फं १६ × जाके सुव

कु ६ × मास

प्र २/ चि

फं १७ × बजि न्हि

फं ४ जाके पुन बिया

कु १ चेकं च्यावु

प्र १ × चिला

अ २ चेकंला

म्हं २३ खपोकर्मि

म्हं ५ मोचा

म्हं ३ पनाति कर्मि

म्हं ३ ल्वहोकर्मि

म्हं ६ आवाल

म्हं १२ एघात

म्हं १ मोचा

म्हं १ ल्वहो भक

म्हं ४ सुवाल रुकार पुन चेपकाव ॥

मार्ग व १२ वुद्ध

कु १२ × बजि सुथा

फं १५ जाके सुथा

कु ६ मास

प्र २ चि

फं १८ बजि न्हि

फं ४ जाके पुन बिया

प्र १ × चिला

अ २ चेकंला

अ २ चेकंहखि

दं ५ वजभां कु ४

कु १/ चाकु

प्र ५ चेकं च्यावु

म्हं २३ सिकर्मि

म्हं ५ मोचा

म्हं ४ पनाति कर्मि

म्हं ४ ल्वहोकर्मि

म्हं २ मोचा

म्हं ६ आवाल

म्हं १२ एघात

म्हं १ मोचा

म्हं २ ल्वहो भक

म्हं २ सुवाल

म्हं ३ रुकार पुन चेपकाव ॥ ॥

मार्ग व. १३ वृहस्पति

६८ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

कु ११/ बजि सुथा	फं १६ जाके सुव	कु ६ मास
प्र २ चि	फं १५ × बजि न्हि	
फं ४ जाके पुन वि	कु ७ × जाके ला	महलि सुवाल न्ह १०
अ ३ चि ला	अ १ चेकंला	कु १ चेकं च्यावु
म्हं २२ सिकर्मि	म्हं ५ मोचा	म्हं ६ पनातिकर्मि
म्हं ४ ल्वहोकल्मि	म्हं २ मोचा	म्हं १२ एघात
म्हं १ मोचा	म्हं २ ल्वहो भक	म्हं २ सुवाल
म्हं ३ रुकार, पुन, चेपकाव ॥ ॥		
मार्ग व १४ शुक्र.		
कु १२ × बजि सुथा	म्हं १४ × जाके सुव	कु ५ कलसुल

पत्र संख्या २५

प्र २ चि	फं १७ बजि न्हि	प्र ३ चिला
प्र १ चेकंला	म्हं १ मेशचा मू मो ६	प्र ५ चिकं च्यावु
म्हं २४ सिकर्मि	म्हं ५ मोचा	म्हं ५ पनाति कर्मि
म्हं ४ ल्वहो कर्मि	म्हं १ मोचा	म्हं ५ आवाल
म्हं १० एघात	म्हं १ मोचा	म्हं २ ल्वहो भक
म्हं ४ सुवाल, रुकार, पुन, चेपकाव ॥ ॥		

मार्ग वदि १५ शनि

कु १२ बजि सुथा	फं १६ × जाके सुव	कु ६ × कलसु
प्र २/ चि	फं १६ × बजि न्हि	दं ५ वजभां
धा १ कु १ चाकु	प्र २ चिला	अं ३ चेकंला
प्र ५ चेकं च्यावु	अ २ चेकं हखि	दं ४ सुरति
म्हं २२ खप्वकर्मि	म्हं ५ मोचा	म्हं ६ पनाति कर्मि
म्हं ४ ल्वहो कर्मि	म्हं २ मोचा	म्हं ५ आवाल
म्हं ८ एघात	म्हं १ मोचा	म्हं ३ उपाकर्मि
म्हं १२ चाक्वार	म्हं २ ल्वहो भक	
म्हं ४ सुवाल, रुकाव, पुन, चेपकाव ॥ ॥		

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ६९

पौ. शु १ आदित्य

कु ११ बजि सुथा

प्र २ चि

फं ४ जाके पुन बिया

प्र ५ चेक च्यावु

म्हं ६ पनाति कर्मि

म्हं ६ आवार

म्हं १ मोचा

म्हं २ ल्वहो भक

म्हं १ पुन

पौष शु २ सोम

कु ११ बजि सुथा

प्र २ चि

अ १ चेकंला

म्हं २० खप्व कर्मि

म्हं २ ल्वहो कर्मि

म्हं १ मोचा

म्हं २ उपाकर्मि

फं १५- जाके सुव

फं १७ । बजि

दं १० वजभां

म्हं २१ सिकर्मि

म्हं २ ल्वहो कर्मि

म्हं १ मोचा

म्हं २ उपाकर्मि

म्हं १ सुवार

म्हं १ चेपकाव ॥ ॥

कु ६ कलस

धा ३ कु ३ चाकु

म्हं ५ मोचा

म्हं २ मोचा

म्हं ९ एघात

म्हं २ चान्हुव

म्हं १ रुकाव

फं १५ जाके सुवा

फं १८ / बजि न्हि

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ५ मोचा

म्हं २ मोचा

म्हं १२ एघात

म्हं २ ल्वहो भक

कु ५ मास

प्र १ चिला

मो १ चि कु १०

म्हं ४ पनाति कर्मि

म्हं ६ आवाल

म्हं १ मोचा

पत्र संख्या २६

ल्वहो भन म्हं

२ चान्हुव

म्हं ४ सुवाल रुकाव, पुन, चेपकाव ॥ ॥

पौष शु. ३ अंगार, पंच नकल्मिया

लफला कु १

चेकं च्यावु कु १ ×

जाके म्हं १६

सिकर्मि म्हं ३

मोचा म्हं ६

पनाति कर्मि म्हं ४

ल्वहो कर्मि म्हं २

मोचा म्हं ११

एघात म्हं १

मोचा म्हं ५

आवार म्हं १

मोचा म्हं २

उपो कर्मि म्हं २

ल्वहो भक म्हं २

चान्हुव म्हं ४

७० :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

सुवार, रुकार, पुन, चेपकाव ॥ ॥

पौ.शु. ४ वृद्ध

कु १ चेकं च्यावु	कु १ × जाके	महं १९ खप्व कर्मि
महं २ मोचा	महं ५ पनाति कर्मि	महं ४ ल्वहोकर्मि
महं १ मोचा	महं ५ आवाल	महं १ मोचा
महं १० एघात	महं १ मोचा	महं २ उपा कर्मि
महं २ ल्वहो भक	महं २ चान्हुव	महं ४ सुवाल,

रुकार, पुन, चेपकाव ॥ ॥

पौ.शु. ५ वृहस्पति

कु १ चेकं च्यावु	कु १ × जाके	महं १५ खप्व कर्मि
महं २ मोचा	महं ५ पनाति कर्मि	महं ४ ल्वहोकर्मि
महं २ मोचा	महं ४ आवाल	महं १ मोचा
महं १० एघात	महं १ मोचा	महं २ उपाकर्मि
महं २ ल्वहोभक	महं २ चान्हुव	

महं ४ सुवाल, रुकाल, पुन, चेपकाव ॥ ॥

पौष शु. ६ शुक्र

कु १ चेकं च्यावु	कु १ × जाके	महं १६ सिकर्मि
महं ३ मोचा	महं ४ पनाति कर्मि	महं ४ ल्वहोकर्मि
महं २ मोचा	महं ६ आवाल	महं २ मोचा
महं ९ एघात	महं २ उपाकर्मि	महं २ ल्वहोभक

महं ४ सुवाल, रुकार, पुन, चेपकाव ॥

पौष शु. ७ शनिश्चर

कु १ × जाके	कु १ चेकं च्यावु	महं १६ कल्मि
महं ३ मोचा	महं ५ पनाति सिकल्मि	महं ४ ल्वहो कर्मि
महं २ मोचा	महं ६ आवाल	महं २ मोचा
महं ९ एघात	महं २ मोचा	महं २ उपाकर्मि
महं २ ल्वहोभक	महं २ सुवाल	महं १ रुकाल
महं १ पुन	महं १ चेपकाव ॥ ॥	

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ७१

पौ. शु. ८ आदित्य

कु २ × जाके

प्र ५ चेकं च्यावु

पत्र संख्या २७

कु ९ जाके जगन्नाथ सुवाल न्हु १२

म्हं १९ खप्प कर्मि

म्हं ६ मोचा

म्हं ६ पनातिकर्मि

म्हं ४ ल्वहोकर्मि

म्हं २ मोचा

म्हं ८ आवाल

म्हं २ मोचा

म्हं १० एघात

म्हं २ मोचा

म्हं २ ल्वहोभक्त

म्हं २ सुवाल

म्हं ३ रुकाल, चेपकाव पून ॥ ॥

पौ. शु. ९ सोम

अम्हान पूजा

कु १ × जाके सुथा

म्हं १ दुगु

फं ३ × बजि समज

कु ७ सबुन

प्र १ × चि

अ ३ चेकं ला

मो १ दं २२ छाया कल्मि देन्हा

प्र ५ चेकं च्यावु

म्हं २२ खप्प कर्मि

म्हं ८ मोचा

म्हं ४ पनाति कर्मि

म्हं ४ ल्वहोकर्मि

म्हं २ मोचा

म्हं ८ आवाल

म्हं २ मोचा

म्हं ११ एघात

म्हं २ मोचा

म्हं २ ल्वहोभक्त

म्हं ४ सुवाल, रुकार, पुन चेपाकाव ॥ ॥

पौ.शु. १० अंगार

कु १ × जाके

प्र ५ चेकं च्यावु

म्हं २१ सिकर्मि

म्हं ८ मोचा

म्हं ४ ल्वहोकर्मि

म्हं २ मोचा

म्हं ६ पनाति कर्मि

म्हं ११ आवार

म्हं २ मोचा

म्हं ११ एघात

म्हं ३ मोचा

म्हं ३ उपाकर्मि

म्हं २ ल्वहोभक्त

म्हं ४ सुवाल रुकार पुन चेपकाव ॥ ॥

पौ.शु. ११

कु १ × जाके सु

प्र ५ चेकं च्यावु

म्हं १८ सिकर्मि

म्हं ७ मोचा

म्हं ५ पनाति कर्मि

म्हं ४ ल्वहो कर्मि

७२ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

म्हं ६ आवाल	म्हं २ मोचा	म्हं ११ एघात
म्हं ३ मोचा	म्हं २ उपाकर्मि	म्हं २ ल्वहोभक
म्हं ४ सुवाल, रुकाल, पुन चेपकाव ॥ ॥		
पौ.शु. १२ वृहस्पति		
कु १ × जाके	प्र ५ चेकं च्यावु	दं ३ वजभां
कु १ × प्र २ चाकु	दं २ साखल	दं ४ पिपिल मरच
म्हं २३ सिकर्मि	म्हं ७ मोचा	म्हं ४ पनाति कर्मि
म्हं ४ ल्वहो कर्मि	म्हं २ मोचा	म्हं ६ आवाल
म्हं २ मोचा	म्हं १० एघात	म्हं ३ मोचा
म्हं २ उपाकर्मि	म्हं २ ल्वहो भक	
म्हं ४ सुवार, रुकार, पुन, चेपकाव ॥ ॥		
पौ शु १३ शुक्र		
कु १ चेकंच्यावु	म्हं १८ सिकर्मि	म्हं २ मोचा
म्हं ५ पनाति कर्मि	म्हं ७ आवाल	म्हं ११ एघात
म्हं २ मोचा		

पत्र संख्या २८

म्हं २ मोचा	म्हं २ उपाकर्मि	म्हं ४ सुवाल,
रुकाल पुन, चेपकाव ॥ ॥		
पो.शु. १४ शनैश्चर		
प्र ५ चेकंच्यावु	दं वजभां	धा. १ कु १ चाकु
म्हं २५ सिकर्मि	म्हं २ मोचा	म्हं ४ पनाति कर्मि
म्हं ७ आवाल	म्हं ९ एघात	म्हं १ मोचा
म्हं २ उपाकर्मि	म्हं ४ सुवाल रुकार पुन चेपकाव ॥ ॥	
पौ.व १ आदित्य		
प्र ५ चेकंच्यावु	म्हं २७ सिकर्मि	म्हं २ मोचा
म्हं ३ पनाति कर्मि	म्हं ९ आवाल	म्हं १० एघात
म्हं २ मोचा	म्हं २ उपाकर्मि	म्हं ४ सुवार रुकार

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया ख्वहो क्वाठया धरोत :: ७३

पुन, चेपकाव ॥ ॥

पौ. व. २ सोम

प्र ५ चेकं च्या. वू	म्हं	दं १२ वजभां
धा २ × कु २ × चाकु	म्हं २७ सिकर्मि	म्हं ३ मोचा
म्हं ६ पनाति कर्मि	म्हं ९ आवाल	म्हं ११ एघात
म्हं १ मोचा	म्हं २ उपाकर्मि	म्हं ३ मोचा
म्हं ६ पनातिकर्मि	म्हं ९ आवाल	म्हं ११ एघात
म्हं १ मोचा	म्हं २ उपाकर्मि	म्हं ३ मोचा
म्हं ६ पनातिकर्मि	म्हं ९ आवाल	११ एघात
म्हं १ मोचा	म्हं २ उपाकर्मि	म्हं ४ रुकार

सुवाल, पुन चेपकाव ॥ ॥

पौ. व. ३ अंगारवार

फं ६ बजि सुथा	प्र ५ घेल	कु २ × चाकु
प्र २ पालु	फं १० जाके सुथा	कु ६ हामल
कु ५ मास	फं १ कलसुल	कु १ चि
फं १७ बजि न्हि	प्र २ × चिला	प्र १ चेकंला
प्र ५ चेकं च्यावु	म्हं २७ सिकर्मि	म्हं ३ मोचा
म्हं ६ पनातिकर्मि	म्हं ९ एघात	म्हं १ मोचा
म्हं २ उपाकर्मि	म्हं २ सुवाल	म्हं ३ रुकार, पुन

चेपकाव ॥ ॥

पौ.व. ४ बुधवार

प्र ५ चेकं च्यावु	म्हं २८ सिकर्मि	म्हं ४ पनाति कर्मि
म्हं ९ आवाल	म्हं ११ एघात	म्हं १ मोचा
म्हं २ उपाकर्मि	म्हं ४ सुवाल, रुकार, पुन, चेपकाव ॥ ॥	

पौ.व. ५ वृहस्पति

कु २ बजि सुथा	प्र ५ चेकं च्यावु	म्हं २८ सिकर्मि
म्हं ५ पनाति कर्मि	म्हं ९ आवाल	म्हं ११ एघात
म्हं १ मोचा	म्हं २ उपाकर्मि	म्हं ४ सुवाल

७४ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

रुकार पून चेपकाव ॥ ॥

पौ.व. ६ शुक्र

प्र ५ चेकं च्यावु

पत्र संख्या २९

दं १३ मरच

म्हं ५ पनाति कर्मि

म्हं १ मोचा

रुकार, चेपकाव ॥ ॥

पौ.व. ७ शनिश्चर

कु १ चेकं च्यावु

म्हं २५ सिकर्मि

म्हं ११ आवाल

म्हं ४ सुवाल रुकार

पौ.व. ८ आदित्य

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ६ पनाति कर्मि

म्हं १ मोचा

पौ. व ९ सोम

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ६ पनाति कर्मि

म्हं १ मोचा

रुकार, चेपकाव

पौ.व. १० (मंगल)

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ६ पनाति कर्मि

म्हं १ मोचा

म्हं १ रुकार

म्हं २७ सिकर्मि

म्हं ९ आवाल

म्हं २ उपाकर्मि

दं १२ वजभां

म्हं ३ मोचा

म्हं ९ एघात

म्हं पुन चेपकाव ॥ ॥

म्हं २१ सिकर्मि

म्हं ९ आवाल

म्हं सुवाल, रुकार, चेपकाव पुन ॥ ॥

म्हं २३ सिकर्मि

म्हं ९ आवाल

म्हं २ उपाकर्मि

म्हं १६ कर्मि

म्हं ९ आवाल

म्हं १ उपाकर्मि

म्हं १ रुकार

म्हं ३ मोचा

म्हं ९ एघात

म्हं ४ सुवाल, पुन,

धा २ कु २ चाकु

म्हं ६ पनाति कर्मि

म्हं १ मोचा

म्हं ३ मोचा

म्हं ९ एघात

म्हं ३ मोचा

म्हं १० एघात

म्हं ४ सुवाल, पुन,

म्हं ३ मोचा

म्हं ११ एघात

म्हं २ सुवाल

म्हं १ पुन

भूपतीन्द्र मल्ल पनातिया खहो क्वाठया धरोत :: ७५

म्हं १ चेपकाव ॥ ॥

पौ.व. ११

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ७ आवाल

म्हं २ उपाकर्मि

चेपकाव ॥ ॥

पौ.व. १२

दं १८ वजभां

म्हं २३ सिकर्मि

म्हं ८ आवाल

म्हं २ सुवाल

पौ.व. १३ शुक्र

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ६ पनाति कर्मि

म्हं १ मोचा

चेपकाव ॥ ॥

म्हं २४ सिकर्मि

म्हं ८ एघात

म्हं २ सुवाल

धा. ३ कु ३× चाकु

म्हं १ मोचा

म्हं ९ एघात

म्हं ३ रुकार, पुन, चेपकाव ॥

म्हं ३ मोचा

म्हं १ मोचा

म्हं ३ रुकार पून

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ३ पनातिकर्मि

म्हं १ मोचा

म्हं १ मोचा

म्हं १० एघात

म्हं ३ रुकार पुन

पत्र संख्या ३०

पौ. व. १४ शनिश्चर

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ११ एघात

म्हं २ सुवाल

पौ.व. १५ आदित्य

अ. २ चेकं हखि

म्हं ३ पनाति कर्मि

म्हं १ मोचा

म्हं ३ रुकाल, पुन, चेपकाव ॥ ॥

माघ शु १ सोम

म्हं १८ सिकल्मि

म्हं १ मोचा

म्हं ३ रुकाल, पुन चेपकाव ॥ ॥

म्हं ८ आवाल

म्हं २ उपाकर्मि

म्हं २० सिकर्मि

म्हं ११ एघात

म्हं २ सुवाल

कु १ चेकं च्यावु	म्हं २५ सिकर्मि	म्हं २ मो(चा)
म्हं ३ पनातिकर्मि	म्हं ८ आवाल	म्हं १२ एघात
म्हं २ उपाकर्मि	म्हं २ सुवार	म्हं ३ पून लुकाल,
चेपकाव ॥ ॥		

मा.शु २ मंगल		
कु १ चेकं च्यावु	म्हं २५ सिकर्मि म्हं	म्हं २ मोचा
म्हं ८ आवाल	म्हं १२ एघात	म्हं १ मो(चा)
म्हं २ उपाकर्मि ॥	म्हं २ सुवाल	म्हं ३ रुकार पुन
चेपकाव ॥ ॥		

मा.शु. ३ बुद्ध		
कु १ चेकं च्यावु	म्हं २८ सिकर्मि	म्हं ५ पनाति कर्मि
म्हं ८ आवाल	म्हं ११ एघात	म्हं २ उपाकर्मि
म्हं २ सुवाल	म्हं ३ लुकार पुन	चेपकाव ॥ ॥

मा.शु. ४ वृहस्पति		
प्र २ चेकं च्यावु	म्हं २४ सिकर्मि	म्हं ८ आवाल
म्हं १० एघात	म्हं २ उपाकर्मि	म्हं २ सुवाल
म्हं ३ रुकार म्हं ॥ ॥		

मा. शुदि ५ शुक्र		
प्र २ चेकं च्यावु	म्हं ३३ व्यापारि ॥ ॥	

मा. शु. ६ शनिश्चर		
प्र २ चेकं च्यावु	दं ६ वजभां	धा १ कु १ चाकु
दं २ सिधल	फं २ चेकं हखि	म्हं ३४ व्यापारि ॥ ॥

माघ शु ६ आदित्य		
प्र २ चेकं च्यावु	म्हं ३२ व्यापारि ॥	

माघ शु ९ सोम		
प्र २ चेकं च्यावु	म्हं ३५ व्यापारि ॥ ॥	

माघ शु. ९		
प्र २ चेकं च्यावु	दं ६ वजभां	कु १ चाकु

फं १ ला	अ २ चेकं	अ २ चि
दं ८ सिधल	मं ३६ व्यापारि	
पत्र संख्या ३१		
माघ शु. १० वुद्धवार		
प्र २ × चेकं च्यावु	मं २५ कर्मि	मं ११ व्यापारि ॥ ॥
माघ शु. ११ वृहस्पति		
कु ९ बजि सुथा	फं १३ × जाके	कु ७ मास
प्र ३ चि	कु १ चिला	प्र १ × चेकं
फं १३ बजि न्हि	कु १ चेकं च्यावु मं ५३ ॥ ॥	
मा. शु. १२ शुक्र		
कु १० बजि	फं १५ जाके	फं २ मास
प्र ३ × फं १३ ×	बजि न्हि कु १	चेकं च्यावु
दं ८ वजभां	धा १ कु १ चाकु	मं ५३ व्यापारि ॥ ॥
मा. शु १३ शनि		
कु ११ बजि सु(थ)	फं १६ जाके सु	फं २ मास
कु १ × चि	प्र १ चेकं	फं १४ बजि
कु १ चेकं च्यावु मं ५३ ॥ ॥		
माघ शु १४		
कु ११ बजि सु	फं १५ × जाके सुव	कु ७ × मास
प्र ३ चि	फं १४ बजि न्हि	दं १६ वजभां
धा २ कु २ × चाकु	कु १ चेकं च्यावु मं ५४ ॥ ॥	
मा. शु १५		
कु १० × बजि सु	फं १४ × जाके सुव	कु ७ × मास
प्र ५ चिलाके	अ ३ चेकंला	कु १ चेकं च्यावु
फं १४ × बजि न्हि	दं १० पालु कु २	मं २१ कल्मि
मं २ मोचा	मं ३० व्यापारि ॥ ॥	
माघ शु वदि १ अंगार		

कु ९ बजि सु	फं १३ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र २ × चि	फं १३ बजि न्हि	प्र ३ चेकं च्यावु
दं ५१ वजभां	धा ६ कु ५ × चाकु	फं ४ थ्वके
फं १३ सिकमि	म्हं २७ व्यापारि ॥ ॥	
माघ व २ बुध		
कु ९ बजि सु	कु ६ मास	फं १३ × जाके सुव
कु ६ मास	फं १३ × जाके सुव	कु ६ मास
फं ११ बजि न्हि	प्र २ × चि के	प्र २ चिला
अ ३ चेकंला	अ ३ चेकंहखि	प्र ३ चेकं च्यावु
मो २ चि कु ११ × द्र	फं ४ थ्वके पुन	म्हं १३ सिकलिम्
म्हं २ मो	म्हं ७ आवाल	म्हं ९ एघात
म्हं १ मोचा	म्हं ६ पनाति कर्मि	म्हं २ सुवार
म्हं ३ रुकार पुन चेपकाव ॥ ॥		
माघ व ३ बृहस्पति		
फं २ बजि सुथा	फं १४ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ३ चि	फं ११ बजि न्हि	प्र ३ × चेकं
दं ७ मरच	फं ४ थ्वके पुन	म्हं १८ सिकमि
म्हं १ मोचा	म्हं २ व्यापारि ॥	
उपाकलिमयात पूजा		
दं ८ म्हं १ ग्वगल		
पत्र संख्या ३२		
दं १ देवस्त	म्हं २ कलिम्	म्हं ७ कुम्हाल
दं ८ ला	कु १० बजि ॥ ॥	
माघ व ४ शुक्र		
फं २ बजि सु	फं १२ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ३ चि	फं ११ बजि	फं २ ला
दं ६० प्र १ × चि	अ २ चेकं	प्र ३ चेकं च्यावु

दं २४ सिधल प्र १	फं ४ थ्वके	म्हं २० कर्मि
म्हं २५ व्यापारि ॥		
माघ व ५ शनिश्चर		
फं २ बजि सुथ	फं १४ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ३ चि	फं ११ × बजि न्हि	फं १ मेश्चा
प्र २ चि	प्र १ चेकंला	प्र १ चेकं च्यावु
म्हं २० सिकर्मि	म्हं २ मोचा	म्हं २६ व्यापालि ॥
मा. व ६ आदित्य		
कु १० बजि सुथा	फं १४ × बजि न्हि	कु ६ मास
प्र ३ चि	म्हं फं १३ × बजि न्हि	कु १ चेकं च्यावु
फं ४ थ्वके पुन	म्हं २६ कर्मि	म्हं ३१ ॥
माघ व ७ सोम		
कु ११ बजि सुथा	फं १४ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ५ चिलाके	प्र १ चेकं	फं १३ × बजि न्हि
कु १ चेकं च्याकु ॥	म्हं २२ सिकर्मि	म्हं ३२ ॥
मा. व ८ मंगल (अंगारया थास मंगल वःगु थ्व न्हापां खः)		
कु १० बजि सुथा	फं १५ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ३ चि	फं १४ बजि न्हि	कु १ चेकं च्यावु
फं ४ थ्वके	म्हं ५४ व्यापारि ॥	
माघ व ९ बुधवार		
कु ११ बजि सुथा	फं १५ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ३ चि	प्र १ × चिला	आ २ चेकंला
कु १ चेकं च्यावु	फं १४ बजि न्हि	दं २ हेया
म्हं १ मेश्चा	फं ४ थ्वके	म्हं ५५ ॥
मा. व. १० बृहस्पति		
कु १० × बजि सु	फं १४ × जाके सु	कु ७ मास
कु १ × चि, केला	प्र १ चेकं	दं छ हिं
कु १ चेकं च्यावु	फं १४ बजि न्हि	म्हं ५३ व्यापारि ॥

माघ व ११ शुक्र

कु ११ बजि सुया

प्र ३ चि

फं ४ थ्वके

मा.व. १२ शनिश्चर

कु १०× बजि न्हि

प्र ३ चि

कु १ चेकं च्या वु

म्हं ५१ व्यापारि ॥ ॥

मा. व. १३ आदित्य

कु १ बजि सु

फं १५× जाके सुव

फं १३× बजि न्हि

म्हं ५१ व्यापारि ॥ ॥

कु ५ × मास

कु १ चेकं च्यावु

कु ७ मास

अ ३ चेकं

फं ४ थ्वके

फं १५× जाके सुव

प्र २ × चिला

फं १३ × बजि न्हि

फं १५× जाके सुव

पत्र संख्या ३३

कु ६ × मास

कु १ चेकं च्यावु म्हं ५२ ॥ ॥

माघ व १४ सोम

कु १० बजि सु

प्र ३ चिके

प्र ४ चेकं च्यावु

म्हं ५१ व्यापारि ॥ ॥

मा.व. १५ अंगार

कु ११ बजि सुथा

प्र ३ चि

फं ४ थ्वके

फा. शु १ वुद्ध

कु ११ बजि सु

प्र ३ × चिके

प्र २ चेकंला

प्र ३ चि

फं १३ × बजि न्हि

फं १५ × जाके सुव

प्र २ × चिला

फं १३ बजि न्हि

कु ७ × मास

प्र १ चेकंला

फं ४ थ्वके

फं १५× जाके सुथा

फं १४ बजि न्हि

अ २ चेकं हखि

कु ६ × मास

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ५६ व्यापारि ॥ ॥

फं १७ जाके सुव

म्हं १ मेश्चा

कु १ चेकं च्यावु

कु ६ × मास

प्र २ × चिला

फं १४ बजि न्हि

फं ४ थ्वके म्हं ५९ ॥ ॥	शुकि २ वजभां	धा ५ कु ५ चाकु
फा. शु २ वृहस्पति		
कु १२ बजि सु प्र ३ × चि	फं १८ जाके सुव फं १३ बजि न्हि	कु ७ × मास अ २ चेकं
कु १ चेकं च्यावु म्हं ६० व्यापारि ॥ ॥	दं १२ हरडि	कु २ फं ४ थ्वके
फा. शु ३ शुक्र		
कु १२ बजि सु प्र ३ × चिकं	फं १६ × जाके सुव प्र ३ चिला	कु ७ × मास प्र १ चेकंला
अ २ चेकंहखि	कु १ चेकं च्यावु	म्हं ६१ व्यापारि ॥ ॥
फाल्गुन शु. ४ शनिश्चरवार		
कु ११ × बजि सु प्र ३ × चि	फं १७ × जाके सुव फं १३ बजि न्हि	कु ७ × मास कु १ चेकं च्यावु
फं ४ थ्वके	दं २ साखल	म्हं ५५ ॥ ॥
फा. शु ५ आदित्य		
कु ११ × बजि सुथा प्र ३ × चिके	फं १६ × जाके सुव कु १३ ला	कु ७ × मास प्र २ × चि
प्र १ चेकंला	फं १३ बजि न्हि	प्र ३ × चेकं च्यावु
फं ४ थ्वके	म्हं ५६ व्यापारि ॥ ॥	
फा. शु. ५ मास		
कु १० बजि सुथा प्र ३ चि	फं १५ × जाके सुव म्ह १ मेश्चा	कु ६ मास प्र २ चिला
प्र १ चेकला	प्र ३ चेकं च्यावु	दं १३ मख
अ. १ फं १३ × बजि न्हि	अ. २ चेकंहखि	फं ४ थ्वके
म्हं ५७ व्यापारि ॥ ॥		
फा शु ७ मंगल		
कु ९ × बजि सुथा	कु ६ मास	प्र २ × चि

पत्र संख्या ३४

प्र १ चेकंला
फं ११ × बजि न्हि

फा. शु. ८ बुद्ध

कु १० बजि सु

प्र २ × चि

प्र ३ चेकं च्यावु

म्हं ६९ व्यापारि ॥ ॥

फा. शु. ९ वृहस्पति

कु १० बजि सुथा

प्र ३ × चि

प्र १ चेकंल

फं ४ जाके पुन

फाल्गुन शु १० शुक्र

कु १० × बजि सुथा

प्र ५ चिलाके

फं १४ बजि न्हि

फा. शु. ११ शनि

कु १० बजि सुथा

प्र ५ चिलाके

फं १३ बजि न्हि

फा. शु. १२ आदित्य

कु ११ बजि सुथा

प्र ५ चिलाके

कु १ चेकं च्यावु

म्हं ३१ व्यापारि ॥ ॥

फा. शु. १३ सोम

कु ११ बजि सुथा

प्र ३ चेकं च्यावु

म्हं ५१ व्यापारि ॥ ॥

फं १५ जाके सुव

प्र २ चिला

फं १२ बजि न्हि

फं १५ × जाके सुव

प्र ३ चिला

प्र ३ चेकं च्यावु

म्हं ६३ व्यापारि ॥ ॥

फं १५ जाके सुव

अ ३ चेकंल

म्हं ४४ व्यापारि ॥ ॥

फं १६ जाके सुव

प्र १ चेकंल

फं ४ थ्वके

फं १६ जाके सुव

प्र १ चेकं

फं ४ थ्वके

फं १६ जाके सुव

फं ४ थ्वके

कु ६ मास

अ ३ चेकंला

फं ४ थ्वकें

कु ६ मास

म्हं १ मेशचा मू मो

फं १२ बजिन्हि

कु ६ मास

प्र ३ चेकं च्यावु

कु ६ मास

प्र ३ × चेकं च्यावु

म्हं ५३ व्यापारि ॥ ॥

कु ६ × मास

फं १३ × बजि न्हि

म्हं २९ कल्मि

कु ७ मास

प्र ३ चि	फं १३ बजि न्हि	कु १ चेकं च्यावु
अ २ चेकं हखि	म्हं ५६ ॥	
फा. शु. १४ अंगार		
कु ११ बजि सु	फं १६ × जाके सुव	कु ७ मास
कु १ × चिलाके	म्हं १ मेशचा	
प्र ५ चेकं, ला च्यावु	फं १३ × बजि न्हि	फं ४ थ्वके
म्हं ५८ व्यापारि		
फा शु १ बुधवार		
कु १२ बजि सु	फं १४ × जाके सुव	कु ७ मास
प्र ३ चि	दं ६ हिं	फं १२ बजि न्हि
कु १ चेकं च्यावु	मो २ दं ५ थास्महां छायायो देन्हा	
फं ४ थ्वके	म्हं ५३ व्यापारि ॥	
फा. व. २ बृहस्पति		
कु ९ × जाकि सुथा	फं १३ × जाके सुव	कु ५ × मास
प्र ५ × चि लाके	प्र १ चेकंला	फं ९ × बजि न्हि
पत्र संख्या ३५		
प्र ३ चेकं च्यावु	दं १० वजभां	कु १ चाकु
म्हं ४४ व्यापारि ॥		
फा. व. ३ शुक्र		
कु ९ × बजि सुथा	फं १३ जाके सुव	कु ६ मास
प्र २ चि	फं ११ × बजि न्हि	फं ४ थ्वके
प्र ३ चेकं च्यावु	म्हं ५० व्यापारि ॥	
फा. व. ४ शनिश्चर		
कु ८ बजि सुथा	फं १२ × जाके सुव	कु ६ मास
कु १ × चिलाके	फं ९ बजि न्हि	प्र ३ × चिकन
च्यावु हखि ॥		
म्हं ३९ व्यापारि ॥		

फा. व. ५ आदित्य		
कु ७ × बजि सुथा	फं १० जाके सुथाव	कु ६ मास
प्र ३ चि	फं ८ × बजि न्हि	प्र ३ चेकं च्यावु
दं १० वजभां	धा १ चाकु कु १	मं ४० व्यापारि ॥
फा. व. ६ सोम		
फं २ बजि सुथा	फं ११ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ५ चि लाके	फं ४ लाखुडा	प्र १ चेकंला
फं १० बजि न्हि	मो १ चि याडा दु कु ११	दं ८ याडा डा
प्र ३ चेकं च्यावु ॥	मं ४५ व्यापारि ॥	
फा. व. ७		
कु ९ बजि सुथा	फं १२ जाके सुव	कु ७ मस
द ४ सधल	प्र ३ चि	प्र १ चिला
अ २ चेकनला	प्र ३ चेकं च्यावु	फं ९ × बजि न्हि
मं ४५ व्यापारि ॥		
फा. व. ८ बुधवार		
फं ९ × बजि न्हि	फं १२ जाके सुव	कु ६ × मास
कु १ × चिलाके	मं १ मेशचा	
कु १ चेकं च्यावु ला	फं ९ बजि न्हि ॥	मं ४४ व्यापारि ॥
फा. व. ९ वृहस्पति		
कु १० बजि सु	फं १५ जाके सुव	कु ६ × मास
दं ४ हिं	दं २ पालु	फं १० बजि न्हि
प्र ३ चेकं च्यावु	फं ४ थ्वके	मं ४६ व्यापारि ॥
फा. व. १० शुक्र		
कु १० बजि सुथा	फं १२ जाके सुव	कु ६ × मास
कु १ × चिके ला	प्र १ चेकंला	दं ६ हरडि कु १
कु १ फं १० बजि न्हि	फं ४ थ्वके	प्र ३ चेकं च्यावु
मं ५२ व्यापालि ॥		
फा व ११ शनिश्चर		

कु ११ बजि सु प्र ३ × चिके	फं १३ × जाके सुव प्र ३ चिला	कु ८ मास प्र १ × चेकंला
पत्र संख्या ३६		
कु ५ ला सुपाचून फं १४ वजिन्हि फा. व. १२ आदित्य ॥ सिकल्मि पूजा	कु ४ कवात धलि कु १ चेकं च्यावु	दं २ जील म्हं ५६ व्यापारि ॥
फं ५ × जाके प्र १ डा म्हं १ दुगु मो २ जाव वय बिया	फं १२ बजि कु १ चि मो १ दुगुस ताडा म्हं ३० सिकल्मि ॥ ॥	कु २ म्वात कु १ चेकं
पनातिया कल्मियातं पूजाबिया		
कु ५ जाके प्र २ म्वात शुकि २ वाहास आवालयात पूजा बिया	फं २ × बजि प्र १ चि म्हं ७ पनानि कल्मि ॥ ॥	प्र २ म्वात प्र १ चेकं
कु ६ जाके अ २ डा म्हं १ दुगुचा मो १ जावया वय बिया	फं ३ बजि प्र २ चि दं २४ दुगुचास ताडा म्हं ९ आवाल ॥ ॥	प्र २ म्वात प्र २ चेकन
एघातयात पूजा बिया		
कु ७ जाके फं ३ × प्र २ चि म्हं १ त्यालचा मू शुका ५मो १ जाव वय पनाति साल्मि पूजा बिया	प्र २ म्वात प्र २ चेकं म्हं १२ एघात ॥ ॥	अ २ डा
फं २ जाके प्र २ चि	फं ८ बजि प्र १ चेकन	कु १ म्वात

म्हं १ चोलचा मू शुका ६ म्हं ३२ साल्मि ॥ ॥

रुकाल पुन पूजा बिया

फं १ जाके	फं २ बजि	अ २ चि
अ २ चेकं	ग्व १ ग्वगल	दं ८ मूल म्हं

आ.व १२ आदित्य पुल अंचेज्या

कु ११ × बजि सु फं १४ × फं २ मास	मो १ शुका ५ आवं
चेज्याया छाया	

देल्हा	प्र ४ चि	प्र २ चिला
प्र १ × चेकं	फं ३ ला	फं १३ बजि न्हि

कु १ चेकं च्यावु म्हं ५५ ॥ ॥

फा.व. १३ सोमवार

कु ११ × बजि सुथा	फं ६ जाके सु	कु ३ × मास
प्र १ × चि	म्हं ४१ ॥	

चै.शु. २ शनिश्चर

कु ४ बजि वन्हि	अ २ चेकं च्यावु	फं ४ थ्वके
म्हं २ ॥		

चै.शु. ३ आदित्य

कु १ बजि सुथा	कु ९ × जाके सुव	कु १ मास
अ १ चि	कु ६ ला	प्र १ × चि
अ २ चेकं	कु ८ बजि	अ २ चेकं
दं ८ सिधल	दं १२ पालु	

पत्र संख्या ३७

दं ४ हिं	फं ४ थ्वके ॥	म्हं ७ ॥
----------	--------------	----------

चै.शु. ४ सोम

प्र ५ बजि सु	कु ४ × जाके सुथा	कु २ मास
प्र १ चि	फं ४ जाके	अ ३ चेकंला
फं ४ × बजि न्हि	दं ११ वजभां	कु १ चाकु

अ २ कं (चेकं)	अ ३ चेकं च्यावु	म्हं १६ ॥
चै.शु. ५ अंगार		
प्र ९ बजि	कु २६ जाके सुव	कु २ × मास
प्र २ चि	फं ६ बजि न्हि	प्र १ × चेकं च्यावु
दं २ क्वातल	म्हं २२ ॥	
चै.शु. ६		
कु ४ बजि सु	फं ८ × जाके जाके	फं १ मास
प्र २ चि	फं ७ × बजि	प्र २ चेकं च्यावु
फं ४ थ्वके	म्हं ११ ॥	
चै.शु. ७		
कु ६ बजि सुथा	फं १० जाके सुव	कु ५ मास
प्र ४ × चिला के	फं ३ ला	प्र १ चेकं
दं १२ हरडि	कु २ फं ४ थ्वके	प्र ३ चेकं च्यावु
अ २ चेकं हखि	फं ८ बजि न्हि	म्हं ३४ ॥
चै.शु. ८		
कु ७ बजि सु	फं ११ - जाके सुव	कु ६ मास
प्र ५ चिलाके	म्हं १ मेशचा	प्र १ चेकंसा
फं ८ × बजि न्हि	प्र ३ × चेकं च्यावु	दं ३० वजभां
धा ३ चाकु कु ३	म्हं २६ कल्मि	म्हं ७ पनातिया
म्हं ४ सुवार, रुकाल, पुन, चेपकाव ॥ ॥		
चै.शु. ९ शनिश्चर		
कु ७ × बजि न्हि	फं ११ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ३ चिके	प्र ३ ला	अ ३ ला
अ २ चेकं हखि	दं १३ मरच	फं ८ × बजि
फं ६ थ्वके	प्र ३ चेकं च्यावू	म्हं ३६ व्यापारि ॥ ॥
चै.शु. १० आदित्य		
कु ७ × बजि सु	फं ११ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ३ चि	प्र १ × चिल	अ २ चेकं

८८ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

फं ८ बजि न्हि म्हं ३७ व्यापारि ॥ ॥ चै.शु. ११ सोम कु ७ × बजि सु प्र ४ × चिलाके फं ८ × बजि न्हि चै.शु. १३ अंगार कु ७ × बजि न्हि सु प्र ५ चिलाके	प्र ३ चेकं च्यावू फं ११ × सुव अं २ चेकंला म्हं ३ व्यापारि ॥ ॥ फं १२ जाके सुव अ ३ चेकंला	फं ४ थ्वके कु ६ मास प्र ३ चेकं च्यावू कु ६ मास प्र ३ चेकं च्यावू
पत्र संख्या ३८ फं ९ बजि न्हि चैत्र शु. १४ वुद्ध कु ७ × बजि सु कु १ × चिलाके फं ८ बजि न्हि म्हं ३७ ॥ चै.शु. १५ वृहस्पति कु ७ × बजि सु प्र ३ चि धा २ × कु २ × चाकु म्हं ३७ व्यापारि ॥ ॥ चै.व. १ शुक्र कु ७ बजि सुथा प्र ३ चि प्र १ चेकं मो १ चि कु ११ चै.व. २ शनिश्चर	म्हं ३९ व्यापारि ॥ ॥ फं १० × जाके सु प्र १ चेकं प्र ३ चेकं च्यावू फं ११ जाके सुव फं ८ बजि न्हि दं ४ हिं फं ११ जाके सुव फं ३ ला फं ८ × बजि न्हि म्हं ३५ व्यापारि ॥ ॥	कु ६ मास फं ४ × ला अ २ चेकं हखि ॥ कु ६ मास दं २० वजभां प्र ३ चेकं च्यावू कु ६ मास प्र २ चिला प्र ३ × चेकं च्यावू

कु ७ बजि सुथा प्र १ × चि म्हं ३२ व्यापारि ॥ ॥ चै.व. ९ शनिश्चर फं ४ बजि वन्हि फं ६ थ्वके चै.व. १० आदित्य कु ४/ बजि सु प्र १ चि प्र १ चेकंला फं ४ थ्वके चै.व. ११ सोम कु ६ बजि सु प्र ३ चिलाके फं १० बजि न्हि चै.व. १२ अंगार कु ८। बजि सु प्र २। चि प्र ३ चेकं चै.व. १३ बुध कु ६ बजि सुथा प्र २ चि प्र २ × चेकं दं १६ वजभां म्हं २६ व्यापारि ॥ चै. व. १४ कु ६ × बजि सु प्र ३ × चि	फं ५ जाके सु फं ८ जाके प्र १ × चेकं च्यावु म्हं १३ व्यापारि ॥ फं ८ × जाके सुव फं ४ ला दं ८ हिं जिल प्र २ चेकं च्यावु फं १० × जाके सुव प्र १ चेकं फं ४ थ्वके फं १० जाके सुव फं २ ला दं १४ मरच फं १० जाके फं ४ ला फं ८। बजि न्हि धा २ कु २ चाकु फं १० जाके सुव फं ८ बजि	कु ३ मास अ २ चि कु ४ मास प्र १ × चिला फं ८ बजि न्हि म्हं ३१ व्यापारि । कु ४ × मास प्र २ × चेकं च्यावु म्हं ४२ व्यापारि ॥ कु ५ मास प्र १ चि म्हं ३३ व्यापारि ॥ कु ४ × मास प्र १। चि दं ४ सिधल फं ४ थ्वके कु ४ × मास कु १ चेकं
---	--	---

म्हं ३५ व्यापारि ॥

चै. व. १५ शुक्र

कु ६ × बजि

प्र ३। चि

फं १२ जाके

फं २ ला

कु ४ × मास

पत्र संख्या ३९

प्र १ चेकं

म्हं ४१ व्यापारि ॥

चै. शु. १ शनिश्चर

कु ७ बजि

कु १। चि

फं ८ बजि

वै. शु. २

फं ८ प्र ५ बजि

दं १८ हरडि कु ३

म्हं ३५ व्यापारि ॥

वै. शु. ३ सोम

कु ४ × बजि सुथा

प्र २ × चि

प्र २ चेकं च्यावु

म्हं २६ ॥

वै. शु. ४

कु ३ × बजि सुथा

प्र २ × चि

फं ४ बजि

वै. शु. ५ बुद्ध

कु २ × बजि

अ ३ चि

फं ९ बजि

फं ४ थ्वके

फं १० जाके

फं ४ ला

फं ४ थ्वके

कु ४ × मास

कु १ चेकं

म्हं ४७ व्यापारि ॥

फं ९ जाके

फं ७ बजि

कु ३ × मास

प्र २ चेकं च्यावु ॥

फं ८ जाके सुव

फं २ ला

दं २० सिधल

कु ३ × मास

अ ३ चेकं

अ ३ फं ४ थ्वके

फं ६ × जाके सुव

फं २ ला

म्हं १९ व्यापारि ॥

कु ३ मास

प्र २। चेकं

फं ३ जाके

फं ३ × बजि

कु १ × मास

अ ३ चेकं

म्हं १६ ॥

वै. शु. ६ बृहस्पति

कु १३ जाके

कु २ मास

प्र १। चि

कु ३ ला

प्र १ चेकं

फं ३ बजि

म्हं १० ॥

वै. शु. ७ शुक्र

फं ३ जाके

कु १ × मास

अ २ चि

फं ३ बजि

अ २ चेकं

म्हं ८ ॥

वै. शु. ८ शनिश्चर

फं ३ × जाके

कु २ × मास

प्र २ चि

प्र १ चेकं

फं ५ जाके

दं २२ ला

फं २ × बजि न्हि

दं ६० चि डाडा कु १० × म्हं ४४ ॥

वै. शु. ९ आदित्य

कु २ बजि

फं ७ जाके

कु ३ मास

प्र ३ × चि

फं २ × ला

प्र ३ चेकं

फं ४ थ्वके

दं १९ वजभां

धा २ कु २ चाकु

म्हं २४ ॥

वै. शु. ११

फं १ बजि

फं ११ जाके

फं १ मास

प्र १ × चि

फं ८ × बजि न्हि

प्र २ चेकं

म्हं ३१ ॥

वै. शु. १२ अंगार

कु ५ बजि

फं ८ जाके

कु ४ मास

कु १ चिला के

फं ३ ला

प्र १ चेकं च्यावु

फं १६ बजि

प्र २ चेकं लाके

म्हं २५ व्यापारि ॥

वै. शु. १३ बुद्ध

कु ५ बजि सुथा

फं ८ × जाके

कु ४ कलसु

प्र २ चि

फं ८ बजि

पत्र संख्या ४०

प्र २ × चेकं

वै. शु. १४ वृहस्पति

कु ६ बजि

प्र ३ चिलाके

फं ७ × बजि न्हि

वै. शु. १५ शु

कु ४ बजि

कु १ चिला

फं ६ × बजि न्हि

वै. व. १ शनि

कु ४ × बजि सु

प्र ३ चिलाके

फं २ ला

वै. व. २

कु ४ बजि

प्र २ चि

फं ४ थ्वके

दं १४ हिं

वै. व. ३ सोम

कु ४ । बजि सुथा

अ ५ चि

अ २ चेकं

वै. व. ४

कु ४ × बजि सुथा

प्र २ × चिलाके

फं ५ । बजि न्हि

वै. व. ५ बुद्ध

फं ४ थ्वके

फं ७ × जाके

फं २ ला

प्र २ चेकं च्यावु

फं ५ जाके

फं ३ ला

प्र २ चेकन च्यावु

फं ६ × जाके

फं ६ × बजि

म्हं २२ व्यापारि ॥

फं ६ × जाके

फं १ ला

दं १६ वजभाड

म्ह २९ ॥

फं ६ । जाके सुव

फं १ ला

फं ६ बजि

फं ७ । जाके सुव

फं २ ला

फं ४ थ्वके

म्हं ३१ ॥

कु ६ मास

अ २ चेकंला

म्हं ३२ व्यापारि ॥

कु ३ × मास

प्र १ × चेकंला

म्हं ३ व्यापारि ॥

कु ३ × मास

प्र ३ चेकं

कु ३ × कयगुल

आ २ चेकं

कु २ चाकु

कु ३ × कलसु

अ ३ चि

म्हं २३ ॥

कु ३ × कलसुल

अ ३ चेकंला

म्हं २४ ॥

कु ४ × बजि	फं ७ × जाके	फं १ मास
प्र १ × चि	फं २ × ला	प्र २ चि
प्र १ चेकं	फं ६ × बजि	प्र २ × चेकं च्यावु
दं ४ वजभां	प्र ३ चाकु	म्हं २९ ॥
वै. व. ६ वृहस्पति		
कु ६ बजि	फं ८ × जाके	कु ५ मास
प्र २ चि	फं ७ बजि	प्र २ × चेकं
फं ४ थ्वके	दं १ मरच	म्हं ३० व्यापारि ॥
वै. व. ७ शुक्र		
कु ६ प्र १ बजि	फं ८ जाके	कु ५ मास
प्र २ चि	फं २ ला	प्र १ × चि
अ ३ चेकं	फं ६ × बजि	दं २७ वजभां
कु ३ चाकु	प्र २ × चेकंच्यावु	

पत्र संख्या ४१

म्हं ३० ॥

वै. व. ८ शनि

कु ६ × बजि	फं ७ × जाके	कु ५ । मास
प्र २ × चि	फं २ ला	प्र १ × चि
अ ३ चेकं	फं ७ × बजि	प्र ३ चेकं
फं ४ जाके पुन बिया	फं २ बजि यामि	म्हं ३७ ॥
वै. वं ९ आदित्य		
कु ७ बजि	फं ९ जाके	कु ५ × कलसु
प्र ३ चि	फं ३ ला	अ ३ चेकंला
फं ७ बजि	प्र ३ चेकं	म्हं ३३ व्यापारि ॥
वै. व. १० सोम		
कु ६ × बजि सुथा	फं ८ जाके	कु ५ मास
प्र ३ × चि कु ३ डा	दं ६० प्र १ चेकंल	फं ७ बजि

९४ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

प्र २ × चेकं	फं ४ थ्वके	मं ३१ ॥
वै. व. ११ अंगार		
कु ६ बजि	फं ८ × जाके	कु ४ × कलसु
प्र ३ चिलाके	फं २ × ला	प्र १ चेकं
फं ६ × बजि न्हि	दं २ सुरति	प्र २ × चेकं
दं ६ शिधर ॥	मं ३१ ॥	
वै. शु. १२ वुध		
कु ६ × बजि	फं ८ जाके	कु ४ × कलसु
प्र १ × चि	कु ३ ला	प्र १ चेकं
फं ६ बजि	प्र २ चेकं	फं ४ थ्वके
मं २९ ॥		
वै व. १३ वृहस्पति		
कु ५ × बजि	फं ८ जाके	कु ४ × मास
प्र ३ चिलाके	फं २ ला	प्र २ × चेकं
फं ७ बजि	मं २९ ॥	
वै. व. १४ शुक्र		
कु ६ बजि	फं ८ जाके	फं १ मास
प्र २ चि	कु ५ ला	अ २ चेकं
फं ५ बजि	प्र २ चेकं च्यावु	दं २७ वजभां
कु ३ चाकु	मं ११ सिकमि	मं ३ पनाति कर्मि
मं ४ ॥		
वै. व. १५ शनि		
कु ५ बजि	फं ५ जाके सु	कु २ × मास
प्र १ चि	कु २ ला	अ १ चेकं
फं २ × बजि न्हि	मं २२ ॥	
ज्ये. शु. १ आदित्य		
कु २ बजि	कु १७ जाके	कु २ मास
अ ४ चि	कु ५ ला	दं २६ अ २ चेकं

फं ३ बजि न्हि	प्र १ चेकं च्यावु	म्हं १२ ॥
ज्ये. शु. २ सोम		
कु २ बजि	फं ३ जाके	कु १ // मास
अ ३ चि	अ १ चेकं	

पत्र संख्या ४२

फं ३ बजि न्हि	म्हं १२ ॥	
ज्ये. शु. ३ अंगार		
कु २ बजि	फं ३ बजि	कु १ × मास
अ २ × चि	कु १ ला	प्र १ डा
अ २ चेकं	फं २ × बजि न्हि	दं ६ डा
म्हं ९ ॥		
ज्ये. शु. ४ बुद्ध		
कु २ बजि	फं २ जाके सु	प्र ३ मास
अ १ चि	फं २ × बजि	दं ४ वनपावय
म्हं ८ ॥		
चै. शु. १५ सोम		
फं ३ बजि	कु २ ला	प्र १ चेकं
अ १ चि	दं ५ वजभां	म्हं ९ ॥
चै. व. १ अंगार		
क २ × बजि	कु १८ जाके	कु २ × मास
अ २ चि	फं ४ × बजि	फं १ ला दं ३
अ २ चेकं	प्र १ × चेकं	दं १० वजभां
म्हं १६ ॥		
चै. वं २ बुध		
फं १ बजि	फं ८ × जाके	फं १ मास
कु १ - चि	फं ७ बजि	
म्हं १ मेशचा मू मो २		

९६ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

प्र ३ चेकं	म्हं ३० ॥	
चै. व. ३ वृहस्पति		
कु ६ × बजि सुथा	फं ११ - जाके सुव	कु ५ मास
प्र ५ चि	फं ९ × बजि	प्र १ चेकन
प्र २ चेकन	दं १८ वजभां	कु २ चाकु
मो १ चि कु १० ×	म्हं ३९ ॥	
चै. व. ४ शुक्र		
कु ७ बजि	फं १२ जाके	कु ६ मास
प्र २ × चि	फं १२ बजि	प्र ३ × चेकं
म्हं ४१ ॥		
चै. व. ५ शनि		
फं २ बजि	फं १२ × जाके सुव	कु ६ मास
प्र ५ × चि	फ ११ बजि	कु १ अ २ चेकं
म्हं ३८ ॥		
चै. व. ६ आदित्य		
फं २ बजि	फं ११ × जाके	कु ६ मास
प्र ३ चि	फं १० बजि	प्र ३ चेकं
म्हं ४० ॥		
चै. व. ७ सोम		
फं २ बजि	फं ११ × जाके	कु ५ × मास
प्र ४ × चि	कु १ चेकं	फं ९ × बजि
अ २ चेकं	म्ह ४० व्यापारि ॥	
चै. व. ८ मंगर		
फं २ बजि	फं १० × जाके सुव	कु ५ × मास
प्र २ चि	फं ९ बजि	प्र ३ चेकं
म्हं ४१ व्यापारि ॥		
चै. व. ९ बुध		
फं २ बजि	फ १० जाके	कु ४ × मास

प्र २ चि	फं ८ बजि	प्र ४ × चेकं
दं ८ सिधर	दं वजभां	प १ चि
अ २ चेकं	अ २ चेकं हखि	म्हं ४८ ॥
चै. व. १० वृहस्पति		

पत्र संख्या ४३

कु ७ बजि	फं ९ जाके	कु ४ मास
प्र १ × चि	फं ८ बजि	प्र २ चेकन
अ १ चेकंहखि	म्हं ३२ ॥	

चै. व. ११ शुक्र

कु ६ बजि	फं ४ जाके	कु × मास
प्र १ - चि	फं ८ बजि न्हि	कु ३ ला

दं २१ अ १ चेकं म्हं ३३ ॥

नस्ट वै. शु. ७ अंगार

कु २ ला दं १४	अ २ चि	प्र १ × चेकं
फं ३ बजि	दं ६५ हरडि, पालु, मरच हिं जि	

म्हं १२ फं थ्वके ॥

नस्ट वे. शु. ८

कु ३ बजि सुथा	फं ३ × जाके	कु २ मास
प्र १ × चि	फं ४ बजि	अ २ चेकं
फं ४ थ्वके	कु १ चि दं १३	म्ह १६ व्यापारि ॥

नस्ट शु. ९

फं १ बजि	फं ६ × जाके	कु ३ मास
प्र १ चि	फं ५ × बजि	फं ४ थ्वके
प्र १ चेकं च्यावु	म्हं २३ व्यापारि ॥	

नस्ट शु १० शुक्र

कु ४ × बजि	फं ६ × जाके	कु ४ × मास
प्र ३ × चि	म्हं १ मेशचा मू मोव १	प्र २ चेकं

१८ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

फं ८ बजि	फं ४ थ्वके	मो १ चि कु १०
म्हं ३० ॥		
नस्ट शु ११ शनि		
कु ६ बजि	फं ८ × जाके	कु ५ मास
प्र २ चि	फं ७ × बजि न्हि	प्र २ चेकं
दं १८ वजभां	कु २ चाकु	म्हं ३६ ॥
नस्ट वै. शु १२		
कु ७ × बजि	फं १० । जाके	कु ५ मास
कु १ चि	प्र ३ चेकं	फं ६ थ्वके
म्हं ३६ ॥		

नस्ट वै. शु १३ सोम		
कु ९ बजि	फं ११ × जाके	कु ६ मास
प्र ३ चि	फं ९ बजि न्हि	फं ४ थ्वके
प्र २ × चेकं	दं २० पुलू २	म्हं ४० ॥
नस्ट वै. शु १४ अंगार		
कु ९ बजि	फं ११ × जाके	कु ६ कलसु
कु १ चि	अ ३ चेकं	प्र २ × चेकं
दं ७ वजभां	कु १ चाकु	दं १९ पुलु पा २
अ २ चेकं	म्ह ४२ ॥	
नस्ट वै. शु १५ बुध		
कु ९ × बजि	फं १० जाके	कु ५ × कलसु

पत्र संख्या ४४

प्र २ × चेकं	फं ८ × बजि	फं ४ थ्वक
प्र २ × चेकं	म्हं ३९ ॥	

नस्ट वै. व. १ वृहस्पति

कु ९ बजि	फं ११ × जाके सुथा	कु ५ × मास
प्र ३ चि	फं ९ बजि	फं १ ला

अ १२ चेकं	म्हं ४१ ॥	
नस्ट वै. व. २ शुक्र		
फं २ बजि	फं ११ जाके	कु ५ × मास
फं ४ थ्वके	कु १ अ ३ चि	फं ९ बजि
फं १ ला	अ २ चेकं	प्र २ चेकं
म्हं ४४ ॥		
नस्ट वै. व. ३ शनि		
कु ९ बजि	फं ११ × जाके	कु ६ मास
प्र ३ × चि	फं ९ बजि	कु ६ ला दं ३८
प्र ३ × चेकं	दं १२ सिधर	दं १६ वजभा
कु २ चाकु	फं ४ थ्वके	म्हं ४१ व्यापारि ॥
नस्ट वै. व. ४ आदित्य		
कु ९ बजि	फं १२ जाके सुथा	कु ६ मास
प्र ३ चि	फं १० × बजि	म्हं १ मेश्चा मो २
प्र २ चि	कु १ चेकं	म्हं ४७ व्यापारि ॥
नस्ट व ५ सोम		
फं ११ जाके	कु ५ मास	प्र २ चि
फं ९ बजि	प्र ३ चेकं	मो १ चि डाडा
म्हं ४५ व्यापारि ॥		
नस्ट वै व ८ बृहस्पति		
कु ९ बजि	फं ९ जाके	कु ३ × मास
प्र २ × चि	प्र २ × चिकन	फं ९ बजि न्हि
फं ४ थ्वके	म्हं ४७ व्यापारि ॥	
नस्ट वै ९ शुक्र		
कु ७ × बजि सु	फं १० जाके सु	कु ३ × मास
प्र २ × चि	प्र ३ चेकं	फं ९ बजि न्हि
फं ४ थ्वके	म्हं ३९ व्यापारि ॥	
नस्ट वै व. १० शनि		

कु ८ बजि	फं १० × जाके	कु ३ × मास
प्र १ × चि	फं ९ बजि	प्र २ × चेकं
अ २ चेकं	दं २६ वजभां	धा २ कु २ चाकु
म्हं ४० व्यापारी ॥		

नस्ट वै व. ११ आदित्य		
कु ७ × बजि	फं १० × जाके सु	कु ३ मास
प्र ३। चि	प्र ३ चेकन	फं ८ × बजि
फं ४ थ्वके	म्हं ३६ व्यापारि ॥	
नस्ट वै व. १२ सोम		
कु ७ × वजि सु	फं १०। जाके सु	

पत्र संख्या ४५

कु ३ मास	प्र १ × चि	दं २० डा
अ २ चि	अ २ चेकं	फं ९ × बजि
दं ८ वजभां	कु २ चाकु	प्र २ × चेकं
फं ४ थ्वके	म्हं ३८ व्यापारि ॥	

नस्ट वै.व. १३ अंगार		
कु ८ बजि	फं १० जाके	कु ३ × मास
प्र ३ × चि	दं ४८ डा कु ६	कु १ चेकं
फं ९ × बजि न्हि	म्हं ३६ व्यापारि ॥	

नस्ट वै.व. १४ बुधवार		
फं ६ × जाके सु	कु २ × मास	प्र १ × चि
फं १ ला दं २६	प्र १ × चेकं	फं ६ बजि
म्हं २६ व्यापारि ॥		

नस्ट वै.व. १५ वृहस्पति		
कु ३ × बजि	फं ५ × जाके	कु २ मास
प्र १ चि	फं १ ला	प्र १ × चेकं
फं ३ × बजि	म्हं २० व्यापारि	

वै. शु. १ शुक्र		
कु ३ × बजि	फं ६ जाके	कु १ मास
प्र १ × चि	प्र १ चेकं	फं ४ × बजि
फं ४ थ्वके	म्हं १७ व्यापारि ॥	
वै. शु. २ शनिश्चर		
कु ३ × बजि	फं ५ × जाके सुया	कु २ मास
प्र १ × चि	फं १ ला	प्र १ × चेकं
फं ३ × बजि न्हि	म्हं व्यापारि ॥	
वै. शु. ३ आदित्य		
कु ३ × बजि सु	कु ६ जाके सु	प्र ५ मास
प्र १ चि	कु २ ला दं १३	दं १२ कु २ हरडि
अ १ चि	प्र ५ चेकं	फं ४ थ्वके
म्हं १७ ॥		
वै. शु. ४ सोम		
कु ४ बजि	फं ५ जाकि	कु २ × कयगुल
प्र १ चि	फं १ ला दं २६	प्र १ चेकं
फं ४ × बजि न्हि	म्हं १८ व्यापारि ॥	
वै. शु. ५ अंगार		
फ १ बजि	फं ६ जाके	कु २ × मास
फं १ ला	दं २६ अ ५ चि	प्र १ × चेकं
फं ४ × बजि	फं ४ थ्वके	म्हं १९ व्यापारि ॥
वै. शु. ६ बुधवार		
कु ४ × बजि	फं ७ × जाके	कु २ मास
फं १ ला	दं २६ प्र १ × चि	प्र २ चेकं
दं १२ सिधल	दं ३२ वजभां	धा ४ कु ४ चाकु
म्हं ३१ व्यापारि ॥		
वै. शु. ७ वृहस्पति		
कु ६ बजि	फं ९ जाके	कु २ × मास

पत्र संख्या ४६

कु २ ला

प्र २ × चेकन

म्हं ३४ व्यापारि ॥

वै. शु. ९ शुक्र

कु ८ बजि

फं २ ला दं ५१

प्र ३ चेकं

वै. शु. १० शनि

कु ८ । बजि

म्हं १ मेशचा

प्र ३ । चेकं

वै. शु. ११ आदित्य

फं २ बजि

प्र १ चि

प्र ३ चेकं

वै. शु. १२ सोम

कु १० बजि

प्र २ चि

म्हं ४६ व्यापारि ॥

वै. शु. १३ मंगल

कु ९ × बजि

कु १ चि प्र ३ ×

दं १२ वजभां

म्हं ४३ व्यापारि ॥

वै. शु. १४ बुध

फं २ बजि

प्र १ - चि

कु १ × डा

फं ८ बजि

फं १० × जाके

दं १ सलान

फं ९ बजि

फ १२ । जाके

प्र ३ चि

फं ४ थ्वके

फं १२ जाके

फं १० बजि

म्हं ४९ व्यापारि ॥

फं १० × जाके

फं ११ बजि

फं १० × जाके

फं १० × बजि

धा २ × कु २ × चाकु

फं ९ जाके

फं ११ बजि

प्र २ चि

फं ४ थ्वके

कु ३ × मास

प्र २ चि

म्हं ३८ व्यापारि ॥

कु ३ × मास

फं ९ × बजि

म्हं ४० व्यापारि ॥

कु ३ × मास

फं ४ थ्वके

कु ४ मास

प्र ३ × चेकं ॥

कु ४ × मास

फं ४ थ्वके

मो १ चि कु १०

कु ४ मास

फं ४ थ्वके

प्र २ चेकं च्यावु	म्हं ४१ व्यापारि ॥	
वै. शु. १५ वृहस्पति		
कु ५ × बजि	फं ९ जाके	कु ३ मास
प्र १ - चि	कु २ ला	दं १३ प्र २- चेकं
फं १० × बजि	म्हं ३५ व्यापारि ॥	
वै. व. १ शुक्र		
कु ६ × बजि	फं १० जाके	कु ३ × मास
प्र १ × चि	कु ५ ला	दं ३२ × प्र २ ×
चेकं		
फं १० × बजिन्हि	फं ४ थ्वके	म्हं ४० व्यापारि ॥
वै. व. २ सोम		
कु ६ बजि	फं ७ जाकि	कु ३ × कुशु
प्र २ × चि	अ ३ चेकं	फं ८ बजि
फं ४ थ्वके	प्र २ चेकं च्यावु	दं १२ वजभां
म्हं ३३ व्यापारि ॥		
वै. व. ३ अंगार		
कु ५ × बजि	फं ८ × जाके	कु ३ × कुशु
प्र १ चि		
पत्र संख्या ४७		
प्र ७ बजि	प्र २ चेकं	म्हं व्यापारि ॥
वै. व. ४ वुध		
कु ७ × बजि	फं ११ जाकि	कु ४ कुशु
प्र २ - चि	कु ७ ला दं ४४ ×	प्र २ × चेकं
फं १० थ्वके	म्हं ३५ ॥	
वै. व. ५		
कु ५ × बजि	फं ८ × जाके	कु ३ × कलसु
प्र १ चि	फं ७ बजि	म्हं २६ ॥

वै. व. ६ बुध

कु ५ बजि

अ ३ चि

फं ८ × बजि न्हि

वै. व. ७ वृहस्पति

कु ६ × बजि

अ ३ चि

प्र २ चेकं

वै. व. ८

कु ७। बजि

प्र १ चि

म्हं ३३ ॥

वै. व. ८ शनि

कु ७ × बजि

प्र २ चि

फं ९ × बजि

वै. व. ९ आदित्य

कु ७ बजि

प्र २ चि

फं ४ थ्वके

दं १८ वजभां

म्हं ३९ व्यापारि ॥

वै. व. १० सोम

कु ९ बजि

प्र २ चि

फं ११ बजि

वै. व. ११ अंगार

कु ९। बजि

फं ८ × जाके

अ १० चिला

म्हं ३१ व्यापारि ॥

फं ९ × जाके

दं १२ वजभां

म्हं ३० ॥

फं ९ × जाके

फं ९ × बजि

फं ९ × जाके

कु ६ ला दं २६

म्हं ३७ व्यापारि

कु १० जाके

कु ७ ला दं ४४ ×

फ १० बजि

धा ३ कु ३ चाकु

फं १२ × जाके सुथा

फं २ ला दं ५२

म्हं ४१ व्यापालि ॥

फं १२ जाके सुथा

कु ३ × कलसु

प्र ३ चेक

कु ३ कलसु

फं ९ बजि

कु ३ × कलसु

फं ४ थ्वके

कु ४ कयगुल

प्र ३ चेकं

कु ४ कलसु

अ २ चेकं

प्र २ × चेकन

दं १२ सिधल अ २

कु ४ × कलसु

प्र ३ × चेकन

कु ५ कलसु

प्र ३ चि	फं २ ला दं ५२	प्र ३ × चेकं
फं १० बजि	म्हं ४२ व्यापारि ॥	
वै. व. १२ वृधव		
कु ८ × फं ११ × जाके सुथा	कु ४ मास	प्र २। चि
म्हं १ मेशचा	प्र ३ चेकं	फं १० बजि
म्हं ३९ व्यापारि ॥		
वै. व. १३ वृहस्पति		
कु ७ × बजि	फं ९ जाके	कु ३ × मास
प्र २ × चि	अ ३ चेकं	फं ८ बजि न्हि
पत्र संख्या ४८		
दं ३ पालु प्र २	फं ४ थ्वके	३२ व्यापारि
वै. व. १४ शुक्र		
कु ६ बजि	फं ८ × जाके सुथा	कु ३ × कलसु
प्र १ × चि	अ २ चेकं	फं ८ बजि
म्हं २८ व्यापारि ॥		
वै. व. १५ शनि		
कु ६ बजि	फं ९ जाके	कु ३ कलसु
अ ३ चि	फं ७ × बजि	प्र १ × चेकन
म्हं ३० ॥		
ज्ये. शु. १ आदित्य		
कु ६ बजि	फं ७ जाके	कु ३ कलसु
प्र १ × चि	प्र २ चेकं	फं ७ बजि
दं १८ वजभां	धा ३ कु ३ चाकु	म्हं २६ व्यापारि ॥
ज्ये. शु. ३ सोम		
कु ५ × बजि	फं ८ × जाके	कु ४ मास
कु ५ × बजि	फं ८ × जाके	कु ४ मास
प्र ३ चि	प्र १ चेकं	फं ८ बजि

१०६ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

महं २९ व्यापारि ॥

ज्ये. शु. ४ अंगाल

कु ६ बजि

कु ३ × मो

प्र १ × चेकं

ज्ये. शु. ५ वृध

कु ६ बजि

अ ४ चि

फं ५ बजि न्हि

ज्या. शु. ६ वृहस्पति

कु १० बजि

अ ३ चेकन

महं ९ व्यापारि ॥

ज्येष्ठ शु. ७ शनिश्चर

कु २ × बजि

अ ३ चि

अ ३ चेकं

मो १ चि कु ९

महं १५ व्यापारि ॥

आ. शु. ८ आदित्य

कु २ × बजि

अ २ चि

महं १६ व्यापारि ॥

आ. शु. ९ सोम

कु २ × बजि

प्र १ × चि

प्र १ × चेकं

आ. शु. १० अंगार

फं ८ × जाके

प्र १ चि

महं २५ व्यापारि ॥

फं ५ जाके सुथा

क ३ ला

महं २५ व्यापारि ॥

कु १ ला

दं १ वजभां

फं ५ जाके

कु ५ ला

फं ४ बजि

अ ३ चेकं

फं ४ जाके

फं ४ बजि

फं ४ × जाके

कु ७ ला दं ४९

फं ४ थ्वके

फं ८ × जाके

फं ७ × बजि न्हि

कु ३ मास

अ २ चेकं

अ १ चि

फं ८ × थ्वके

कु २ × मास

अ ३ चि

फं ४ थ्वके

दं ७ वजभां

कु १ × मास

अ ३ चेकन

कु २ × मास

दं ४ पालु

१७ व्यापारि ॥

कु २ बजि
अ ५ चेकन

फं ४ × जाके

अ २ चि के

पत्र संख्या ४९

फं ४ बजि

दं ३ वजभां

धा १ कु १ चाकु दं ९

फं ४ थ्वके

म्हं १५ व्यापारि ॥

आ. शु. ११ बुध

कु २ × बजि

फं ४ × जाके

कु १ × मास

अ ४ चि

फं १ ला दं २८

दं अ २ चेकं

फं ४२ बजि

अ ३ चेकं

म्हं १७ व्यापारि ॥

आषा. शु. १२ बृहस्पति

कु २ × बजि

कु ५ जा

कु २ मास

अ ५ चि

फं १ ला दं २८

अ ५ चेकं

फं ४ × बजि ॥

म्हं २८ व्यापारि ॥

आ. शु. १३ शुक्र

कु २ × बजि

फं ३ × जाके

कु २ कलसु

अ ५ चि

कु १ × डा दं १३

अ ५ चेकं

फं ४ बजि

म्हं १५ व्यापारि ॥

आषा. शु. १४ शनि

कु २ × बजि

फं ४ जाके सुथा

कु १ × कलसु

अ ५ चि

कु २ × डा दं २१

अ ३ चेकं

फं ४ × बजि न्हि

म्हं १७ व्यापारि ॥

आषा. शु. १५ आदित्य

कु २ × बजि

फं ३ । जाके सुथा

कु १ × कलसु

प्र १ × चि

कु ६ ला दं ४२

प्र १ चेकं

फं ४ बजि न्हि

दं ३ वजभां

धा. कु १ कु १ चाकु

दं १८ चाकु

अ ३ चेकं

म्हं १६ व्यापारि ॥

१०८ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

आषा. वदि १ सोम

कु २ × बजि

अ २ चि

म्हं १६ व्यापारि ॥

आषा. व २ अंगार

कु ३ । बजि

अ ५ चि

फं ४ × बजि न्हि

आषा. व ३ बुध

कु ३ बजि

चि अ १

आ व ४ वृहस्पति

कु ४ बजि

अ २ चि

कु २ चाकू दं १८

धां १ कु १ चाकु

आ व ५ शुक्र

कु २ × बजि

फं ४ जाके

फं ४ बजि न्हि

फं ४ । जाके

कु ३ ला दं २१

म्हं १५ व्यापालि ॥

फ २ जाके

म्हं १४ व्यापारि ॥

फं २ × जाके सुथा

कु १ डा दं ८

फं २ × बजि

म्हं १७ व्यापारि ॥

फं २ जाके

कु २ कलसु

अ ३ चेकन

कु २ कलसु

अ ५ चेकं

कु १ कलसु

कु १ कलसु

प्र १ चेकं

दं ३ वजभां

कु १ डा दं ८

फं ४ थ्वके

कु १ × कलसु

दं ४ सिधल

पत्र संख्या ५०

कु १ कलसु

फं २ × बजि न्हि

दं ४ कतिवय

आषा. व. ६ शनि

कु १ × बजि सुथा

अ ३ × चि

म्हं १४ व्यापारि ॥

आषा. व. ७ आदित्य

अ २ चि

अ ४ चेकं

म्हं ११ व्यापारि ॥

फं ३ × जाके सुथा

अ २ चेकं

कु २ × बजि अ ३ चि फं ४ ध्वके आषा. व. ८ सोम	फं ५ जाके सु प्र २ चेकं म्हं २१ व्यापारि ॥	कु १ मास फं ५ × बजि न्हि
कु ४ बजि अ ५ चि दं ६० चाकु अ २ चेकं हखि आ. व. ९ अंगार	फं ६ जाके कु ६ ला दं ४८ फं ७ × बजि न्हि म्हं २९ व्यापारि ॥	कु २ × मास प्र २ × चेकं फं २ ध्वके
कु ६ बजि फं १ बजि अ ३ चि म्हं ३२ व्यापारि ॥ आ. व. १० वुध	फं ८ × जाके प्र १ चि प्र ३ चेकं	कु ३ × मास म्हं १ चोलस फं १० बजि
कु ६ बजि प्र १ × चि म्हं ३० व्यापारि ॥ आ. व. ११	फं ८ जाके सुथा प्र ३ चेकं	कु ३ मास फं ९ बजि
कु ६ बजि प्र २ चि म्हं ३० व्यापारि ॥ आ. व. १२	फं ८ जाके अ ३ चेकं	कु ३ × मास फं ८ × बजि
कु ६ बजि प्र १ चि दं ४ सलै चाकु प्र २ चेकं म्हं ३ पनाति कल्मि	फं ८ × जाके फं ७ × बजि दं ३ वजभां म्हं २१ सिकर्मि म्हं ४ सुवाल, लुकाल, पुन चेपकाव,	कु ३ × मास दं ३३ धलि धा १ कु १ प्र ५ म्हं २ मोचा

आ. वदि १३ शनिश्चर

कु ४ × बजि

प्र १ × चि

फं ६ बजि

म्हं १५ सिकमि

म्हं १ भायराम सु

म्हं १ चेपकाव

फं ४ जाके

कु ३ ला दं २१

कु ४ के

म्हं २ मोचा

म्हं १ रुकाल

कु २ × मास

अ २ चेकन

कु ४ बजि

म्हं ४ पनाति कर्मि

म्हं १ पुन

पत्र संख्या ५१

म्हं १ चेपकाव ॥ ॥

धरोटया पौ

Short Title *Vyaya lekha pustakam*

NEPAL-GERMAN MANUSCRIPT PRESERVATION PROJECT

NATIONAL ARCHIVES, KATHMANDU, NEPAL

Manuscript No. 1-1683 . लिपि d. Dharmma : Vividha

Catalogue (पुस्तक शिर्षक सूचिका) vol. No. 131

TITLE :

No. of leaves : 717 + 51 + 21

Size in cm : 29.2 x 15.3

Reel No.

A 610/28

Date of Binding : 17. Alij. 1973 Script :- Devnag - Newari

Remarks : paper - M. Paper

१

१ श्री श्री जय हरणीन्द्र मसुद वसनयना तिया ख हा का ० दाटा व बिहा दायाधना
 ग ॥ सम्वत् ८२८ कार्तिक वदि ८ कर्मि कु टा दिने ॥ विष्णु सिंहा २६४ मा १११ द
 ग ॥ हा का कु २२१ मा ११४ द २३ ॥ मर्तु सिंहा १२८ मा २४ द २० ॥ नाम धव का १
 ८८ मा २४ द २० ॥ जय नाम मा कु १२३ मा ८ द १८ ॥ जय ह वि अ कु १०३ मा ८
 ४ द २३ ॥ यद्य सिंहा १३० मा ८ द ८ ॥ क्य सिंहा १७० मा ८ द ८ ॥ लघु कु १३
 ग मा १५४ द १८ ॥ ह कु १३१ मा १४ द १३ ॥ ले कु १४१ मा ११ द १३ ॥ ह
 वि सिंहा १३३ मा १४ द ११ ॥ ग्या पि ना थ कु १३१ मा १४ द १३ ॥ हा का कु १३२

मा १४ द १० ॥ सुद धव कु १४३ मा ११ द २३ ॥ ह ल सिंहा १२१ मा १० द १० ॥ दव
 नाम कु १४८ मा १४ द २५ ॥ धर्म सिंहा १४० मा ११ द १० ॥ द सिंहा १४१ मा ११ द १० ॥ ध
 न नाम कु १४१ मा १४ द १० ॥ धमादव मा कु १०२ मा ३४ द १२ ॥ द विनाम कु १११ मा
 ८४ द २० ॥ न कु १५८ मा ११ द २५ ॥ चन्द्र सिंहा १३१ मा १५ द १८ ॥ यना सिंहा
 १३२ मा १५ द १८ ॥ द विनिव कु १३० मा ८ द ८ ॥ य कु १२८ मा ११ द १० ॥ ना
 स य कु १२१ मा ११ द १० ॥ जय दव मा कु ८४ मा २४ द १० ॥ नाम द वि कु १०१
 मा ३४ द ११ ॥ धन दव कु ३० मा ११ द १० ॥ कर्मि कु ४५५ उ स्थी क मा मा मा ३३

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

संज्ञा ॥ धन ॥ १० जजम काय २० वंकां ३० तां ४० योदम ५० स ६० स ७० य ८० स
 ९० स १०० स ११० स १२० स १३० स १४० स १५० स १६० स १७० स १८० स १९० स २०० स
 २१० स २२० स २३० स २४० स २५० स २६० स २७० स २८० स २९० स ३०० स
 ३१० स ३२० स ३३० स ३४० स ३५० स ३६० स ३७० स ३८० स ३९० स ४०० स
 ४१० स ४२० स ४३० स ४४० स ४५० स ४६० स ४७० स ४८० स ४९० स ५०० स
 ५१० स ५२० स ५३० स ५४० स ५५० स ५६० स ५७० स ५८० स ५९० स ६०० स
 ६१० स ६२० स ६३० स ६४० स ६५० स ६६० स ६७० स ६८० स ६९० स ७०० स
 ७१० स ७२० स ७३० स ७४० स ७५० स ७६० स ७७० स ७८० स ७९० स ८०० स
 ८१० स ८२० स ८३० स ८४० स ८५० स ८६० स ८७० स ८८० स ८९० स ९०० स
 ९१० स ९२० स ९३० स ९४० स ९५० स ९६० स ९७० स ९८० स ९९० स १००० स

कायावक्त्रं च त्रुष्टमवगतासंते । यच्च चन्द्रनवासंतीत्यसन्नाकाद्य । आलंभात् ।
 मर्द्वचन्द्रं विभिर । मिश्रललापो दन्द । नडग । अर्द्धयोरु । माव । सकृन्नेयश्चाथान्न
 भ्रात्रा । चन्द्रमा । भङ्ग । शब्दमा । भङ्ग । ध्यास्यता । ॥ यत्ताता । का । क । र । ख । ग्वा । ० । गान् ।
 वना । ससा । ना । वल । वन । ख । ला । ॥ क्षेम । जाल । नू । य । आ । इ । आ । व । म । ग । पा । ४० । मा । स । स्त्रि
 य । सि । सो । मि । ग । ल । आ । र । मि । म । ता । सि । म । ता । का । ॥ अ । द । द । न । म । मि । ध । ध । य । ता । उ । स । स । मि । भ । य । २
 ज । न । म । ग । सि । भ । र्ज । न । ग । रु । ल । सु । पा । मा । म । ल । आ । य । म । ला । उ । म । ल । भ । य । ६० । नि । व । भ । कि । ग्वा । श्य । क ।
 श्री । य । ३ । ब्री । द । म्मी । ग्वा । २ । ना । घ । १ । न । भ । अ । न । गो । न । ह । प्र । भ । न । म्वा । ॥ द्वा । छि । मान । य । १ । ग । ना । व । य । १ ।
 म । प । ल । का । १ । की । तु । ल । १ । ० । ३ । ध । ल । १ । ० । य । व । प । न्न । व । १ । ० । य । व । प । न्न । व । म्वा । टा । की । स्म । ल । लि । म ।

तत्रा० दिनगमिष्ठि० अवाकोल० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 सली० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 माल० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 १ मा० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 वलि० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 का० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 कु० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 क० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००

दि० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 सा० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 स० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 शि० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 सु० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 सु० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 सु० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००
 सु० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १०० अमक० १००

रत्नसमये । न्यान भया । न्यान घडि । छवि । १२ । कहु पाकास १ पय पाकास २
 अइ वानपा १४ । ननि का नय । नाकास १ । ताव सग १० । अ न क पात सि १ । स्वय
 लसि ता १० । अयासाग १० । दव सि ता १० । अने गत सि ता १० । सनि के थ सि ता १० । यु
 ने गा य १० । क न य १० । अत सि ता १० । क न वी न ता १० । क न य १० । अने गत सि ता १
 गे भ १० । दष दो ले सि ता १ । य वा १ ॥ क य यु १ । अ न क पात सि ता १ । रा य
 म न य १ । र य न सि ता १ । को ल त प १ । अने गत सि ता १ । म ग य १ । इ द सि ता १ । य ल
 प १ । मा सि न सि ता १ । आ न वा १ । अत सि ता १ । मा स य १ । क न य १ । न को य १ । सा दा
 सि ता १ । य का य १ । ना हा सि ता १ । नि सि ये १ । नि सि ता १ । का न य १ । स्व य न सि ता १ ।

[illegible]

[illegible][illegible]

नमः २ सावाहवर्ग १ सधर्म २ ॥ ॥ यत्रानर्थनाशः ॥ साकृत् १० यत्नात् ॥ यत्नात् ॥
 नावलयेन सगत् ॥ इत्यर्थः ॥ ॥ द्रववाले यानि यमाङ्गा गामस्य ॥ यमाङ्गा
 ले १ धनये ४ अत्रमेकाष्ट २ अर्थः ॥ ०० गालुध ॥ सुवनये १० ॥ कासने १ सवनासे ॥
 तानभना ॥ यानस्य १ कोत्वा पाय ॥ सताभर्त ॥ भताके सो ॥ भय ॥ इति ॥ १ न ॥ यमा
 साङ्गा १ पयय ग काङ्गा १ अ इ योपा ॥ द्रववाले साशि ॥ वलि सत्य वरु मा ॥ यमा
 इ या २ धयापा ॥ ससा नलि भन ॥ द्रववाले सा ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥
 पाङ्गा माव ॥ ॥ ॥ कमेवलि यानि यमाङ्गा ॥ गाय यमाङ्गा ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥
 यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥ यत्ना ॥

ना। नानघडि१ छट्टिरु१ कर्षयताका१ यवयताका१ अद्वात१ मताका१ माक
माधरु१ वनि१ उधं२३४ नउग३६ मलीनउग२७ मनेडा२ येयम१ धरु१ उव
तारस१ धया२ सवानसिखल१ कावापप१ पुत्रया१ कीमस्वलाग्ग१ इन्नुगू१ दलि
वा१ अर्घियाण१ मोच१ अर्घ्याणि१ साव१ ॥ ऊंचलियार्कपूजा१ ताथपात्तय
सने१ धनपू२० अजमेकाय१०० चर्कपूरु१ तालथ२ सर्वयेवा१ कासेते१ रक्त
सेले१ नानधेद्रा१ न्यानघडिवा१ सिधैर्य१ धेयासम्ब१ छट्टिरु१ कर्षयताकोडा
२ र्वीवयताकाहु१ अद्वालया२ कलमताकाहृय१ भावय१ क्रळ्ळनया१ सि
धर्मग१ अर्घ्यामाब१ अर्घयोण१ आव१ म१ मनरु१ स१ गमनवेसा१ गवसंगथा

१०

खानसिंभालमगाकठे। मगाकसाधरु। वलि। ४६ दृ ४० नउग ४० मला निवग २५
 लजा २१ गगसउ। ककलउ। वरुमीधरु। १७ चतामीधपा २ कीनजा ३२ न फ
 कोठ ३२ ब्रावति २ चनपति २ कोनग किन २ उवदन किन १० कामि कथिये।
 कनव। कसाया १८ कठाल। उक्कससी। यक्कससी। उक्कसानससी। उलमाथे।
 सासयिसेली। अककससी। मगाळा। गालवा। ४० नायदलेथे। उक्कोवासली। पः
 लोवासली। मकोठमसी। मृतघा। खलपा। उधन। जासि। कनि। खक्षसात्त
 दावा। सधध १ धपा। लसि १८ प्रन। युवाक। छठे। उमन। गालया। उका
 दासा। वाळध १ कयथ १ दृ ३० १ दृ ३० ॥ कीमात्रीजागयात ॥ धृजा

श। गायपागायधनय २ कजमकाय २ अकीम १ ०० माथ १ कर्षप्रगाकागा
 येवयगाकाश १ दृ ३३ १ कर्षवालेया १ सर्वये १ ओ १ दाससी १ सलभा १
 ले १ ग्यानधना १ ककलेउजा १ वरुमीधरु १ चसुर्मा १ धयरे १ धपासपा १
 रसमी १ दक्षिण १ दृ २ ॥ १ ॥ येवाकयवापा १ योडागा १ मगाका १ दालः
 योग १ सुवातागा १ मलगा १ धलिख १ दृ ३३ १ यो १ वखिठ १ यता
 मा १ धक १ माधेगा १ ले १ खलि १ का ॥ १ ॥ मगादि १ का १ दवर्क १ मगादि १ दा १
 दासमी १ दक्षिण १ दृ २ ॥ १ ॥ दिसुयगा १ वकाय १ धरु १ युगा १ मगाय १ ॥ १ ॥
 धन १ १ ॥ मगासका १ वरु १ अकीम १ १ ॥ सिध १ १ ॥ युयासपा १ सर्व १ पव्या

दासले ॥ स्वस्ती सते ॥ नान भ ना ॥ यान द्यो ॥ इति ॥ १ ॥ बर्धना का ॥
१ ॥ यद्येता का ॥ अ इ वा न पा ॥ इति पा ॥ इति ॥ १ ॥ न उ त ॥ १ ॥ इति पा ॥ १ ॥
लान उ ॥ १ ॥ वरु म ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥
१ ॥ इति ॥ १ ॥ पय ॥ १ ॥ पय ॥ १ ॥ पय ॥ १ ॥ पय ॥ १ ॥ पय ॥ १ ॥ पय ॥ १ ॥ पय ॥ १ ॥
॥ ॥ सदा दव या ना यू जा ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥
१ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥
॥ ॥ यो तो य स ते ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥ ध ॥ १ ॥

महाकर्मधरा१ ध्यासपा१ सिधद्वघा१ दक्षि१ कर्कयताका३१ यवपताका
३१३ अमोदालपा१ मन्त्रयेथा१ सखलासले१ दासले१ न्यानेधया१ न्यानघ
शिवा१ भवगवनिपा१ रुववावलि३३ सलेवलि३३ छद१२ नउग१२ मः
लानिबगे१ धमनआ१ चकर्मधन्ना१ चतामेदपा१ सखानसिधलकात्यापा
या३३ सुद्धा१ चकिना॥ ॥ अभानयवयार्थयुआ३१ ताससले१ पातायसने
भनये१ भुजगमका३३ ३३ र्कय१ ३३ तले१ ३३ थासपा१ सिधनपा१ दक्षि
३३ कसुपुपाका३३ भनयताका३३ ३३ अ३३ बालेपा१ सवधये१ हासले३३
३३ हासले१ न्यानेधना१ न्यानघ३३ उवा१ रुवववनि१ ३३ वया३३ सिमा३३ सने

[illegible]

यागुयजाहअगायसलेअगायसलेअभनयअ२जजमकायअ२वकयअ०
 तालेधअसिधमेवाधयाव्वाअमताकएअमपाकसाधइअसर्वयक्षत्रडासे
 लेअमस्वलोसदेअबानेभावाअधान्युडियाअदृष्टिअशकल्पिताकारअयव
 यताकारा१५अइवानपाअकारपायअभवतवनिषाअसलेवलिया३७अ
 इ०उ०न०प०र०खनेमाअमलाअउअवेदम०धरअउतासाधया१०सीसानहि
 भानइनुकअदकिण॥ ॥वक्रशात्रयार्थज्ञातचक्राद्यासातोद्घात
 यागाइस्वात्तागर्मन्ना४साधनता२साधना२माकसिलता४धेलसाध
 नवत्रिसुक०धनिइ०इरदायाससावत्खडिकावातागोहाय॥ ॥ममस

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

वसिष्ठाभीनामजनः ॥ ४४ ॥ महादेवसहासिजनः ॥ ४५ ॥ रुतजयसिजनः ॥ ४६ ॥ जगत्सि
 जनः ॥ ४७ ॥ धर्मसिजनः ॥ ४८ ॥ मानसिजनः ॥ ४९ ॥ दक्षसिजनः ॥ ५० ॥ अश्वमेधसिजनः ॥ ५१ ॥
 धवजनः ॥ ५२ ॥ सप्तसिजनः ॥ ५३ ॥ वलिकसिजनः ॥ ५४ ॥ वैश्वसिजनः ॥ ५५ ॥
 कसिजनः ॥ ५६ ॥ गवेषकसिजनः ॥ ५७ ॥ नद्यन्तसिजनः ॥ ५८ ॥ वयलसिजनः ॥ ५९ ॥
 ६० ॥ वागिनिर्गन्तुसिजनः ॥ ६१ ॥ देवसिजनः ॥ ६२ ॥ शीघ्रसिजनः ॥ ६३ ॥ श्रुतसिजनः ॥ ६४ ॥
 शक्तिसिजनः ॥ ६५ ॥ स्वप्नसिजनः ॥ ६६ ॥ नासदसिजनः ॥ ६७ ॥ निवृत्तसिजनः ॥ ६८ ॥
 भिक्षुसिजनः ॥ ६९ ॥ स्वात्मसिजनः ॥ ७० ॥ बावर्तसिजनः ॥ ७१ ॥ कालसिजनः ॥ ७२ ॥
 मातापतेः ॥ सुखसिजनः ॥ ७३ ॥ मरुसिजनः ॥ ७४ ॥ गवांसिजनः ॥ ७५ ॥ गोमयसिजनः ॥ ७६ ॥

१७

दक्षिणाक्षरसिद्धिः ॥ ७७ ॥ जगत्सिद्धिः ॥ ७८ ॥ महादेवसिद्धिः ॥ ७९ ॥ वासुदेवसिद्धिः ॥
 ८० ॥ धर्मसिद्धिः ॥ ८१ ॥ मानसिद्धिः ॥ ८२ ॥ दक्षसिद्धिः ॥ ८३ ॥ अश्वमेधसिद्धिः ॥ ८४ ॥
 धवसिद्धिः ॥ ८५ ॥ सप्तसिद्धिः ॥ ८६ ॥ वलिकसिद्धिः ॥ ८७ ॥ वैश्वसिद्धिः ॥ ८८ ॥
 कसिद्धिः ॥ ८९ ॥ गवेषकसिद्धिः ॥ ९० ॥ नद्यन्तसिद्धिः ॥ ९१ ॥ वयलसिद्धिः ॥ ९२ ॥
 ९३ ॥ वागिनिर्गन्तुसिद्धिः ॥ ९४ ॥ देवसिद्धिः ॥ ९५ ॥ शीघ्रसिद्धिः ॥ ९६ ॥ श्रुतसिद्धिः ॥ ९७ ॥
 शक्तिसिद्धिः ॥ ९८ ॥ स्वप्नसिद्धिः ॥ ९९ ॥ नासदसिद्धिः ॥ १०० ॥ निवृत्तसिद्धिः ॥ १०१ ॥
 भिक्षुसिद्धिः ॥ १०२ ॥ स्वात्मसिद्धिः ॥ १०३ ॥ बावर्तसिद्धिः ॥ १०४ ॥ कालसिद्धिः ॥ १०५ ॥
 मातापतेः ॥ सुखसिद्धिः ॥ १०६ ॥ मरुसिद्धिः ॥ १०७ ॥ गवांसिद्धिः ॥ १०८ ॥ गोमयसिद्धिः ॥ १०९ ॥

८४ क० साखलसियवर्दी ६ द० २ कागधलि ॥ क० १ चर्कचोक्करीडि ल्याककाया ॥ ता० ०
साथागा १०० अ० नि चगसाविविया ॥ चोक्करीडि विया ग० मोधमकुदाम ग० ३ मा
भनय लुयागा ता० २० साथागा २० अ० नि सताके ॥ थिकसाध० ६१ ॥ धिनि सयलिया
त्याव ॥ ॥ १ कथथडया त्याख आ ३ डयाकका अ० ४ स गकका ३ अ० स गधजिआ
अयनावजिदि रिवजिदि यवाके ६ यलानके ६ ३ मासदि १ डल ३ दी
नामास क० १० कलसुन ६ ३० चर्क ६ ६ विदि १ कनेसेलवजक १ मकावजक १ ३ डिनि
वजक २ मासवज अ० दि क० श्रीले क० १० याल ६ १ कनेडि २ २ यकायन क० १
दामलवन क० १ ३ उमलवन क० ३ रायमलवन ६ ३ सुषायन ग० १० खज

[illegible]

यवक्यायू की ४ यथाकर्मि की २ मावा की १ सुवाल की १ नूकान की १ थपकाव ॥ ॥ का
 किवे २ ७ के प्र ॥ यजि सुभा १४ आक सुभा क २ जाक नूकान थ प ५ ३ मास अ ४
 वि १२ वजि क्रिवा सो १ नो सुठाल ४ य २ वि ५ १ थ की २ जाक व ५ ३ मास अ १
 वि ५ १४ वक्याव द ३ वज की भा १ सुवा क १ चक की ३ स या क मि की २ मावा
 की १ सुवाल की १ नूकाल की १ थपकाव ॥ ॥ के १० नि ध्वन क २ वजि सुभा १०
 ४ जाक सुव क २ जाक नूकाल थ य २ मास अ ३ वि १४ वजि क्रि ५ २ वक्याव की
 १ यथाकर्मि की २ मावा की ३ यना वि कर्मि १ सुवाल की १ नूकाल की १ थपकाव ॥
 काव १ १ ॥ अदि स २ वजि सुभा १४ जाक सुभा ३ मास अ १४ वि १४ १४ वजि क्रि

[illegible]

[illegible]

धा. र्क ११ जाक सुभाब कु ७ मास य ३ । विहं ८ धप पन विया य १५ चिला अ ३ र्क
 मा ६ र व नि । प्रो य २५ र्क य क अ २ र्क के द वि अ २ र्क द्या सा ग । र्क २१ स मा
 स नि र्क ३ मा य र्क ४ प ना जि क नि र्क २ स वा न का न च प का व ॥ मा ५३ मा दि
 र्क ४ र व नि सु भा र्क ४ मा क स भा र्क २ मा स १ वि । वि क मा य जा वि य र्क २२ व
 नि र्क १ स व न य २ हा क २ मा ग क २ य १ वि क २ र्क र्क २ य न दि र्क २ प न का जी र
 र्क २ हा म ले र्क २ स या च न र्क १५ भा ग ल द ८ र्क १ स य स मा १५ र्क ३ उ ध लि र्क ३
 ग ध नि र्क ६ ८ ४ द व क नि र्क ३ र्क २३ स यो क सि र्क ३ मा य र्क ३ प न नि क सि
 र्क २ स वा ल व का ल व य का व ॥ मा ५४ मा स क १ वा जि सु भा र्क २४ स भा व ३

२०

कः कुः मासयुः वि० ८४ वजि कि यु ३ चर्क्याव मा १ विक ११ मायं की ३४ स्वधा
 कमि की ४ येनातिकमि की ३ सुवालेन कोल की चयेकाव ॥ माग ७३ अ की ११ न
 कु ग व जि सु० ४० अ जा के स्व के ४ मा स यु १४ वि० ४ जा के पुन वियो ४
 ४ व जि कि यु २४ चर्क्याव मा १ ना ४ ४ स ३ वि० ४ चर्क्याव कोल की ३ मा
 चर्क्या येनातिकमि की १ सुवाल की १ न्काने की १ य काव की ३ सुवाल कु ४ व
 जि ॥ माग ७३ व कु १४ व जि ४ २४ जा के सु० ४ कु ४ मा स यु ३ वि० ४
 ४ व जि कि स २ चर्क्याव के ४ जा के पुन के ४ वजर्न के ४ जा के पुन वय के १२ की १२ अ
 पाव जि की २ मा चर्क्या ४ येनातिकमि की ३ सुवाल की २ सुवाल न्काने चयकाव की १२ व

॥ मायु १० वृहस्पति मिसाकाव कु ४४ सुभा व जि ४ १४ जा के सुव कु ३ मा स यु ४
 वि० ४ व जि कि ४ जा के पुन विया यु ३ चर्क्याव के ३ वजर्न मा १ यु ३ या कु मा १२
 सीमा काया ४ व क मि ४ द यथा क मि की ३ मा यो की ३ येनातिकमि की ३ सुवाल की ३
 सुवाल न्काने पुन के पकाव ॥ माग ७३ व कु ४ यु १ कि सुभा के १०४ जा के सु
 व कु ३ मा स यु ३ वि० १०४ व जि कि म २ चर्क्याव यु ३ चर्क्याव के ३ सुवाल के ३
 १४ वि० १४ चर्क्याव के ३ जा के पुन विया की ३ सुवाल की ३ मा यो की ३ येनाति
 कमि की ३ सुवाल की ३ सुवाल न्काल पुन के पकाव ॥ माग ७३ अ निधन
 के १० व जि सुभा के १०४ जा के सुव कु ३ मा स यु ३ वि० ४ जा के पुन के १० व जि कि

५२४ यर्क जाव मा १ म ३ म ५ २ वि ५ १ यर्क की २२ ख घ क मि की ३ मा वा की ४
 पना निक मि की ३ आ वा न की २ स वा ल की ३ न का न पु ने च प को व ॥ ॥ मा ग ५ १०
 भा नि ख क ८ व जि सु थ ६ १४ जा के सु व का ६ १ मा स पु २ ४ वि ६ १० व जि क्रि पु ३ ४
 यर्क जाव ६ ४ यर्क ठ खि अ २ यर्क ६ ४ व ज सु की २२ ख पा क ला की ४ मा वा की
 अप ना नि के मि की ६ आ वा ल की २ स वा ल क ७ जा क ६ व वा म स वा न क १२ की ३ २
 का न पु न च प का व ॥ ॥ मा ग ५ ११ सो स क १ व जि सु थ ६ १० ४ जा क सु थ व क
 ५ मा स पु २ १ वि ६ ११ जा क पु न वि या ६ ४ जा के कि न अ २ यर्क ठ खि पु २ ४ वि पु १
 यर्क नो दी न व ज री भा १ क १ वा क की १२ ख घ क मि की ४ मा वा की ३ प ना नि का सिः

श्री ७ आवाल श्री ४ सुवाल नूकाल, यन व यकाव ॥ ॥ मागलु १३ अगन कएवजि
 सुअ, दे ११ जाक सुव, क ७ मास, स २१ वि अश्वकी हस्विद २ मेनचसाख हाक
 दे १२ वजि क्रिये ३४ अर्कबाव श्री १८ खच कर्मि श्री ४ भावा श्री ४ पनालि कर्मि
 ३ आवाल श्री ४ सुवान नूकान यन व यकाव ॥ ॥ मागलु १४ वृद्ध २३ अकस
 क ११ वजि सु क २४ मास, य १ वि दे ८ वजि क्रि, श्री ११ खच कर्मि श्री ४ भावा श्री ३
 पनालि कर्मि श्री ७ आवाल श्री ४ सुवान नूकान यन व यकाव ॥ ॥ मागलु १५ निध
 न दे ४ जाक यन वियो, स १४ अर्क अश्वकी ला, दे वजि वक्रि अ २ अर्क बाव दीव
 नूकान दे ३२ ताख वासुन बावा श्री १२ अकर्मि श्री ४ सुवान नूकान यन व यका

२२

व ॥ ॥ गगन २ अक्षि स ॥ वज्रि स क १०५ जाक सव मा ॥ वि क १०५ की १ म वा म मा १५ क
 १५ मा स अ २ वि क २ जा क य ना ति या त्व दा अ क य १ अ की या व १० व जि कि १५ ४ जा क
 य न की १ त्व दा क मि की ३ अ व क मि की २ मा दा की १ सु वा ले की १ न का न की १ प न की
 १ व प का व की २ त्व दा स क ॥ ॥ मा व ३ मा म क २ व जि सु १५ ३५ जा क स व २ ३
 मा म य ॥ वि क १० व जि कि १० ४ जा क ये न १० व ज री १० २ क २ वा क य २ वि अ २
 व की ला य २ व की या व की १५ स्व पा क मि की २ मा दा की ४ य ना ति क मि की ४ स्व दा क २
 मि की ४ मा वा की ४ सु वा न, न का न, पु न, व प का व ॥ ॥ मा व ४ श्री ग न क ४ व जि स
 १० ८ जा क सु व, क ४५ मा स य २५ वि क १० स्व जि कि १० दि मा १० ४५ जा क य न य

२ व की या व की ११ स्व पा क मि की १५ य ना ती क मि की ४ स्व दा क मि की १५ आ वा व की २ ल
 हो स क की २ सु वा न की २ व का न य न, व प का व ॥ ॥ मा व १० व जि कि १० ४ जा क य न क ४ व जि
 सु १५ १० ४ जा क सु व क १५ मा स य २५ वि य २ दि ला, सु ३५ व की ला १० व जि कि १०
 ४ जा क य न वि या य ३५ व की या व क ३ जा क द व से वा ल क ३ मा १० से क मि की
 २ व मा की १५ य ना ति क मि की ४ स्व दा क मि की १५ आ वा ल की २ त्व दा क मि की २ सु
 वा ल की २ न का ल य न, व प का व ॥ ॥ मा ग व १५ व जि कि १० ४ जा क य न य १ वि अ १ व क
 जा क सु व क १५ मा स य २५ वि क १० ४ जा क य न य १ वि अ १ व क
 ए मा ग व १५ व की या व १५ व जि कि १० ४ जा क य न य १ वि अ १ व क

नागिकविम्वी ४ त्वदाकमिमी ३ आवाले की १ त्वदासक की ४ सुवाल नकान पुनव
 पकावा ॥ मागव १ पुकवाव को १४ वोजिस्थ की १५ जाकस्थ की १५ मासे स
 २४ विदी १५ वोजिदिदी ४ जाक पुनविया मा १५ लाई ३ य २ विनायाग १२
 वकीना २२ वरीठ थिक १ वकी याव ॥ की २२ खपक निमी ४ माया की ३ पनाति
 कविमी ४ त्वदाकमिमी ३ आवाल की १२ वघाग की १ मावा की २ त्वदासक की ४
 सुवाल नकान पुनव यकाव ॥ मागव १ पुकवाव को १४ वोजिस्थ की १५ जाकस्थ की १५ मासे स
 जाकस्थ की १५ मास २४ विदी १५ वोजिदिदी ४ जाक पुनविया मा १५ लाई ३ य २ विनायाग १२
 को १ याने देन को १ वकी याव २२ वकी हलि की २२ सि कालि की ४ मावा की ३ य

२३

नागिकमिमी ४ त्वदाकमिमी ३ आवाल की १२ वघाग की १ मावा की १ त्वदासक की
 ४ सुवाल नकाल पुनव यकाव ॥ मागव १ पुकवाव को १४ वोजिस्थ की १५ जाकस्थ की १५ मासे स
 कसूव को १५ मास २४ विदी १५ वोजिदिदी ४ जाक पुनविया मा १५ लाई ३ य २ विनायाग १२
 य १ वकी याव २२ वकी हलि की २२ सि कालि की ४ मावा की ३ य
 पुन को १५ मास २४ विदी १५ वोजिदिदी ४ जाक पुनविया मा १५ लाई ३ य २ विनायाग १२
 मावाल की १२ वघाग की १ त्वदासक की १ सुवाल की १ नकान की १ पुन की १ य
 काव ॥ मागव १ पुकवाव को १४ वोजिस्थ की १५ जाकस्थ की १५ मासे स
 २४ वोजिदिदी ४ जाक पुनविया मा १५ लाई ३ य २ विनायाग १२

२४

वर्कलायाग म् २२ वर्कद्विर्क २० खद्यकलिर्क ४ भावाकर्क ३ यनातिकर्मिर्क २
त्वहाकर्मिर्क ३ आवान्कर्क ४ ७ द्यातर्क १ त्वहाकर्क १ सुवालर्क १ नकान
कर्क १ पुनर्क १ चपकाव ॥ ॥ मार्गव ॥ ११ म् ११ च ११ वजिर्क १ १३ ४ जाकस्येका
२ मासयु २ विर्क १ १४ वजिर्क १ क्रिर्क ४ जाकयूनविया क् १ २ ४ व्यावृ १ ४ विना
२ २ वर्कत्वर्क २ २ स्वपाकर्मिर्क ३ भावाकर्क ३ यनातिकर्मिर्क २ त्वहाकर्क ३ मिर्क ३
आयालर्क १ २ ७ द्यातर्क १ भावाकर्क २ त्वहाकर्क १ ३ जाकस्येका ३ मासयु २
काव ॥ ॥ मार्गव १ २ ४ वजिर्क १ २ ४ ४ जाकस्येका १ ३ जाकस्येका ३ मासयु २
विर्क १ ८ वजिर्क १ ४ जाकयूनविया १ ४ विना म् २ २ वर्कला २ २ वर्कद्विर्क

दगवजर्ग क ४ क १ वाक्य अर्थ याव क २३ सिकमिर्मी १ मावा क ४ य
 नातिकमिर्मी ४ ख हाकमिर्मी २ मावा क ३ आवाले क १२ घाग क १ मावा क ४
 २ ख हाक क २ सुवाले क ३ न काय पुन थपकावे ॥ मागव १३ व दयाति
 क ११ व जिस्थ ४ ३ जाक सुब क ३ मास २ वि ४ १ अ व जि ४ ४ ४
 क पुन विक १४ जाक ता सहल सुवाल क १० क ३ चि ला अ १ चर्क ला क १
 क याव क २२ सिकमिर्मी १ मावा क ३ यनातिकमिर्मी ४ ख हाकमिर्मी २ मा
 वा क १२ घाग क १ मावा क २ ख हाक क ३ सुवाल क ३ न काय पुन थपका
 वे ॥ मागव १४ क १२ व जि स्थ ४ ४ जाक सुब क ३ केलम लख

15

२ विहं ११ वाजि क्रिय २ दिनाय १ धर्कला की १ मथानू मा ७ य ३ वि की याव की २
४ सिक मि की ३ भावा की ३ यनाजि क मि की ४ स्वक्ष क मि की १ भावा की ३ भावा
की १० न घाग की १ भावा की २ स्वक्ष म क की ४ सुवाल नू का व य न य प का व ॥
मार्ग व दि १ ३ न नि क १ २ व जि सु थ की १ ७ ४ जा क सु व क ४ ४ क ल सु य २ वि हं
१ ७ ४ व जि क्रि द ३ व ज ल धा १ क १ वा क य २ वि ना म २ धर्क सा ख ३ धर्क या व अ २
धर्क न सि द ४ स य जि की २ २ स्व घ क मि की ३ भावा की ३ य ना प क मि की ४ स्व क्ष
क मि की २ भावा की ३ आवाल की ८ २ घाग की १ भावा की ३ पा क मि की १ वा व
की २ स्व क्ष म क की ४ सुवाल नू का व य न य प का व ॥ १ यो ७ १ आदि य का ॥

वजिस्रथा ६३३ जाकस्व कु ६ कनस्य २४ विछ १११ वजि ६४ जाक यनवि
या ६१०४ जनी मा ६ कु २ यो कृ यज २ के यो व श्री १ यिक मि श्री ३ मा वा श्री ३
पनाति क मि श्री २ ले को कु मि श्री २ मा वा श्री ६ श्री वा न श्री १ मा वा श्री २ न या न
श्री १ मा वा श्री ३ इया क मि श्री या कृ व श्री २ ल हा अ कु श्री १ म् या ग श्री १ न या ग
श्री १ पु न श्री १ य प का व ॥ १ पो ष २ मा म् कु १ व डि स्र था ६३३ जाक स्र व क
ज मा स्र प २ वि छ १०८ वजि क्रि पु नि ज ना श्री १ अ क ना कु १ अ क या व मा १ वि
कु १० श्री २० र व स्र क मि श्री ३ मो वा श्री ४ य नी ति क मि श्री २ ल हा क मि श्री २
मा वा श्री ३ या वा न श्री १ मा वा श्री १ र अ द्या न श्री १ मा वा श्री २ उ या व मि श्री २ ल

दासक की २ वा क व की ४ स्वासे नुका न पुन चप काव ॥ ॥ यो ३ ३ श्रीमान् यच न
 के सिया ने ला क १ धन याव क १४ हा क की १६ सि के मि की २ मा या की ३ यना निक
 मि की ४ त्व दा का मि की २ मा या की १३ यात की मा या की ३ आ वा न की १ मा या की २ पु या क
 मि की २ ते हा से क की २ वा क व की ४ सु वा न नु का न पु ने च प का व ॥ ॥ यो ४ ४ व ड हा व
 की या व क १२ जो क की १२ वे नु क मि की ४ मा या की ३ य ना निक मि की ४ हा क मि की १ मा
 या की ३ मा को स की १ मा या की १० यात की न मा या की २ उ या के मि की २ वा को स की २
 जा के व की ४ स्वासे नु का न पु न चप काव ॥ ॥ यो ३ ३ व ड हा मि की १ धन याव को १४
 जा के की ३ ३ ये ध क मि की २ मा या की ३ य ना निक मि की ४ हा को सि की २ मा या की ३ या

बाल की १ मा या की १०४ यात की १ मा या की २ उ या क मि की २ व ड हा मि की २ वा
 क व की ४ स्वासे नु का न पु न चप काव ॥ ॥ यो ४ ४ व ड हा मि की २ वा व क
 १२ जो क की १३ सि के मि की २ मा या की ४ य ना निक मि की ४ वे हा क मि की ३ मा
 या की ३ आ वाल की २ मा या की २ उ या त की २ उ या क मि की २ के हा मि की ४
 सु वाल नु का न पु न चप काव ॥ ॥ यो ४ ४ व ड हा मि की २ जो क की १ च के या व
 की १३ को सि की ३ मा या की ३ य ना ति सि के मि की ४ व ड हा के मि की २ मा या की ३ आ वा
 ल की २ मा या की १३ यात की २ मा या की २ उ या क मि की २ व ड हा मि की २ स्वासे नु
 का न की १ पु न की १ चप काव ॥ ॥ यो ४ ४ आ दि स क १२ जो क य न च के या व

२१

कृत्वा कर्त्तव्यं गन्ताथ सुवाल की १२ की १९ खच कर्त्तव्य की ३ मावा की ३ पनाति कर्त्तव्य की ४ ख
 हो कर्त्तव्य की २ मावा की ८ आवाले की २ मावा की १० धाग की २ मावा की २ ख हो सक की २
 सुवाल की १ न्काल थपका वयन ॥ की १२ सास म्खान युजा की १४ जा के सु था की १२
 पु की १४ वज्र ससज क १ सवने पु १४ वि अ नु वे के तो मा १२ २२ का या क ला प ज्ञाय जे
 चर्क चाव की २२ ख घ क म की ८ मावा की ४ पुनाति कर्त्तव्य की ४ ख हा क म की २ मावा
 की ८ आवात की २ मावा की १२ धाग की २ मावा की २ ख हो सक की ४ सुवाल दु का व
 पुन थपका दे ॥ की १२ १४ म न की १४ जा के यु जे अ के चाव की ११ सि के म की ८ मा
 वा की ४ ख हो क म की २ मावा की ४ पुनाति कर्त्तव्य की २ मावा की २ मावा की १२ धाग

त की २ मावा की २ उपा कर्त्तव्य की २ ख हो सक की ४ सुवाल दु का व पुन थपका व ॥ की १२ ११
 क १४ जा के सु य अ र्थ का व की १८ सि के म की १ मावा की ३ पनाति कर्त्तव्य की ४ ख हा क म की ३
 की ४ आवाले की २ मावा की ११ धाग की ३ मावा की २ उपा कर्त्तव्य की २ ख हो सक की ४ सुवा
 ल न्काल पुन थपका व ॥ की १२ १२ व द सा नि क १४ जा के यु जे अ के चाव की २ य ज्ञाय
 १४ धाग की २ साख ल की ४ पि पि न स न वे की २३ सि के म की १ मावा की ४ पनाति कर्त्तव्य
 की ४ ख हा क म की २ मावा की ३ आवात की २ मावा की १२ धाग की ३ मावा की २ उपा
 कर्त्तव्य की ४ ख हो क म की ४ सुवाल पुन थपका व ॥ की १२ १३ उ क क म की १
 मावा की १८ सि के म की २ मावा की ३ पनाति कर्त्तव्य की १४ मावा की १२ धाग की २

३८

सावाकी २३ पाकमि की ४ सुवासा न कल यन च पकाव ॥ यो ७१४ नने पत्र घ ३ व
 क चावु दे जई गो भा १ क १ वा क की २३ सि क मि की २ मो वा की ४ पनातिक मि की ॥
 आवाल की १७ घात की १ भा वा की २३ पाक मि की ४ सुवाल ने का म पुन च प काव
 ॥ ॥ यो व ३ आदि स पु अ ध की चाव की २० से क मि की २ सा वा की ३ पनाति क मि की
 २ आवाल की १७ घात की २ सा वा की २३ पाक मि की ४ सुवा न नू का न पु न च प का
 व ॥ ॥ यो व २ सी म पु अ ध की चा व की १२ व ज ली अ २४ क २४ वा क की २० सि क
 मि की ३ सा वा की ३ यनाति क मि की २ आवाल की १७ घात की १ भा वा की २४ पा
 क मि की ४ नू का न सुवाल यन च पकाव ॥ ॥ यो व ३ अ म न वा न र्छ ३ व जि स

अ पु अ य ल क २४ वा क पु २ याल र्छ १० जा क स थ क ३ हा म ल क ३ मा स र्छ १ क ल
 सु ल क १ वि र्छ १७ व जि कि पु २४ चि सो प १ च की ला पु अ ध क चाव की २० सि क
 मि की ३ सा वा की ३ यनाति क मि की १७ घात की १ भा वा की २३ पाक मि की २ सु वा
 ल की ३ नू का न पु न च पकाव ॥ ॥ यो व ४ व ध वा न पु अ ध क चाव की २० सि क
 मि की ४ प ना ति के मि की २ आवाल की १७ घात की १ भा वा की ३३ पा क मि की ४
 सुवा ल नू का न पु न च पकाव ॥ ॥ यो व ३ व द स्य ति क २ व जि सु थ पु अ ध की चा
 व की २० सि क मि की ३ य ना ति क मि की २ आवाल की १७ घात की १ भा वा की २
 ३ पा क मि की ४ सुवाल नू का न पु न च पकाव ॥ ॥ यो व ३ पु अ ध क चाव

दी३सन्वर्द्ध२०सिकमिर्द्ध३भावाद्ध३यनातिकमिर्द्ध२भावालद्ध२४धात
 की१भावाद्ध२४योकमिर्द्ध४सवालद्धन२कान२वकाव॥ ॥प्रीव॥मनिश्च
 नकु१चर्क्यावेद१२वजरा१मे२कु२वाक्की२३सिकमिर्द्ध३भावाद्ध३प्र
 नातिकमिर्द्ध११भावालद्ध२४धातकी१भावाद्ध४सवालद्धन२कान२वकाव
 काव॥ ॥प्रीव॥प्रीदिहकु१चर्क्यावेदकी२१सिकमिर्द्ध३भावाद्ध३यनाति
 कमिर्द्ध२भावालद्ध२४धातकी१भावाद्ध४सवालद्धन२कान२वकावयने॥
 ॥ ॥प्रीव॥साम्कु१चर्क्यावेदकी२३सिकमिर्द्ध३भावाद्ध३यनातिकमि
 र्द्ध२भावालद्ध१०००भावाद्ध१०००पाकमिर्द्ध४सवालद्धन२कान२व

२२

पकाव॥ ॥प्रीव१०कु१चर्क्यावेदकी१३कमिर्द्ध३भावाद्ध३यनातिकमिर्द्ध
 २भावालद्ध१०००भावाद्ध१३पाकमिर्द्ध२सवालद्ध१०००कान२वकाव
 कानकी१यनकी१चयकाव॥ ॥प्रीव११कु१चर्क्यावेदकी२४सिकमिर्द्ध३भावाद्ध
 की१भावालद्ध२४धातकी१भावाद्ध२४पाकमिर्द्ध२सवालद्ध३०००कान२व
 वपकाव॥ ॥प्रीव१२दी१८वजरा१मे२कु२वाक्की१चर्क्यावेदकी२३सिक
 मिर्द्ध१भावाद्ध३यनातिकमिर्द्ध२भावालद्ध२४धातकी१भावाद्ध२सवाल
 की३०००कान२वकाव॥ ॥प्रीव१३प्रीदिहकु१चर्क्यावेदकी२३सिकमिर्द्ध
 ३भावाद्ध३यनातिकमिर्द्ध२भावालद्ध१०००भावाद्ध१०००पाकमिर्द्ध४सवालद्धन२कान२व

क० धर्कं याव् कीं २८ सि क नि कीं ११ म ना नि का म कीं ८ या वा तु कीं ११ या न कीं २
 उ फ क मि कीं २ स वा न कीं २ य का स घ न य का व ॥ १ सा २४ र द स पि छि २ व
 र्क या व् कीं २२ सि क मि कीं १ सो बा ल कीं १ अ घा त कीं २ उ या क मि कीं २ अ वा न
 कीं २ न का न कीं ॥ १ स २४ दि गं २ उ क स २ व की या व् कीं २ अ या क नि ॥ १ स २४
 ७ म नि २ न य २ व् क या व् कीं २ व क र्ता १ १ १ वा क ई २ सि ध ल २ र्क २ व क ट
 सि कीं २ २ व् या पा नि ॥ १ ॥ सा २४ १० म दि ह य २ व् क या व् कीं २ २ या पा नि
 ॥ १ सा २४ ८ सा म स २ व् क या व् कीं २ ३ या पा नि ॥ १ सा २४ २ य २ व क व
 व् कीं २ व न र्क १ वा क कीं १ ता र्क २ व की स २ वि द ८ सि म न कीं २ ३ या पा नि

13

[illegible]

दक २ की २१ कलि की २ माच की ३० याया नि ॥ माद्यय वि । र्ग म न क ट व नि स की १
 ३४ मा क स्व क ३ मा स छ २४ वि १३ र्ग नि क्षि ३ २ य की या व की आ च की आ थ ॥ ३३ सु ३४
 बा क की ४ ध क की ३३ सि का स की २० या या नि ॥ मा च व म व क र्ग नि स क ३ मा स की ३४
 मा क स्व क ३ मा स की १३ नि क्षि ३ ४ ध क य न की १३ मि क र्ग नि २ मा र्ग मा वान की स्थि या
 की १ मा य की ३ य न नि क नि की २ स वा न की २ न का न प न व प का व ॥ मा द य ३ द ३
 रा ति २ व नि स की १४ ४ मा क स्व क ३ मा स य ३ वि ११ व नि क्षि ३ ३४ र्ग की १ स न व
 की ४ ध क य न की १८ सि क पि की १ मा र्ग की ३३ या या नि ॥ ३४ व क लि या त यु ग म र्ग की ११ ग त

गोकसककु७५ मासपुत्र विही३५ वजि क्रिकोचकवारही ३२ ॥ माघव१४ मासक
 १० वजिसु३१ गजाकसुवकु०५ मासपुत्र विहय२५ विलाप१ वकनोप३ वकनोवाव३
 १३ वजिकि३६ धनकी१ गायपानि ॥ माव१ गरीभनका१ वाजिसु५३ १ गजाकसु
 कु७५ मासपुत्र विही१४ वजिक्रिक१ वकनोवाव३६ धनकी३२ वकनोवाव३१ गजाका
 वि ॥ ॥ लघु१ वक्रकु१ वजिसु३१ गजाकसुवकु७५ मासपुत्र३५ विककी१ मयी
 पु२५ विलाप१ वकनोवाव३१ गजाकसुवकु३६ धनकी३६ वकनोवाव३१ गजा
 कुभाकुही७३ ॥ लघु२ वक्रपानिक१२ वजिसु३१ गजाकसुवकु०५ मास
 पु३५ वही१३ वजिक्रिक१ गरीभनका१ वकनोवाव३१ गजाकसुवकु३६ धनकी३६ वकनोवाव३१ गजा

[illegible]

वज्रि क्रियु ३ यर्क याव र्क भवज र्क १ वाक र्क ४४ यापानि ॥ खाव ३ युक् कर् ४
 वज्रि स्र्भा र्क १३ जाक स्र्वा क ३ मासय २ वि र्क ११ वज्रि क्रि र्क ४४ क य ३ य र्क याव
 श्री ३० यापानि ॥ खाव ४ न निधन क ७ वज्रि स्र्भा र्क १२ जाक स्र्वा क ३ मास क १४
 वि लाक र्क १२ वज्रि क्रिय ३४ विन याव रु शि ॥ श्री १२ यापानि ॥ खाव ३ मादि
 य क १४ वज्रि स्र्भा र्क १० जाक स्र्भा क ३ मासय ३ वि र्क ४४ वज्रि क्रिय ३ य र्क
 र्क याव र्क १० वज्रि श्री ४१ वाक क १ श्री ४० यापानि ॥ खाव ३ मास र्क २२ वज्रि स्र्भा
 र्क १४ जाक स्र्वा क ३ मासय ३ वि लाक र्क ४४ याव रु शि ॥ श्री ४३ यापानि ॥ खाव १
 क्रि मा वि खा रु क ११ दी र्क ४४ याव रु शि ॥ श्री ४३ यापानि ॥ खाव १

[illegible]

चर्कला क० ला स्यादून क० ४ काग म ले दं २ जी ल १४ व जि कि क० थर्क ला स क० ५
 या नि ॥ हा व १२ ओ दि ख ॥ सि क० ले यु जा दं ५४ जा क र्द १२ व जि क० २ मा ग स १ दा क १
 दि क० च र्क की १ इ गु मा १ इ गु स गा न मा २ जो व व य वि या क० १० सि क० लि ॥ ॥ प नो
 गि या क० ले यार्त पु जा वि या क० जा क र्द १२ व जि स २ मा ग स २ मा न स १ वि य १
 य र्क १ उ कि २ वा दा स क० १ प नो ति क० लि ॥ ॥ आ वा ल या ग यु जा वि या क० ५ मा
 क र्द ३ व जि स २ मा ग स २ वि स २ य क न क० १ इ गु वा र्द २४ इ गु वा स गा न
 मा १ जा व या द य वि या क० २ आ वा ल ॥ ॥ प द्या ग या ग यु जा वि या क० १ जा क र्द ३४
 स २ मा ग स २ दा स २ वि स २ य र्क क० १ आ ल वा स १ दा ग मा १ जा व व य क० १२ प द्या

नः॥ १ वनाति सा नि युजा वि या र्द २ जा क र्द ८ वा ऊ कु १ बा न य २ वि य १ च क न क्रो १
 वा ल वा स नु का ३ र्क १ २ सा जि ॥ ॥ नु का स य न यु जा वि या र्द १ जा क र्द २ व जि
 अ २ वि अ २ र्क अ १ य ग ने द ८ म ल र्क ३ ॥ १ आव १ २ अ दि ले य ल र्क य अ ॥
 कु १ १ ४ व जि म र्द १ ४ र्द २ ता स मा १ उ का ग म र्क य अ सा ह्य या क जा य ४ वि म २ वि ल
 य १ ४ र्क र्क २ ला र्द १ २ व जि कि कु १ य र्क या व र्क ३ ग ॥ द्वा व १ २ सा म य ल र्क १ ४
 व जि म र्क र्क ३ का क र्क ३ ४ सा स यु १ ४ वि र्क ४ १ ॥ य १ २ ग नि ये न कु ४ व जि व कि
 अ २ र्क य न र्द ४ र्क र्क २ १ य १ ३ म र्दि बु कु १ व क्रि स भु र्क ३ १ सा र्क य व क
 य म म म २ वि र्क १ ४ सा ह्य १ ४ वि म र्क य र्क र्क ४ व जि अ २ य र्क २ ८ सि ध न र्द २

[illegible]

वजि क्रिय ३४ यर्क चावर् ३० वजि १०५३ याकू ३३ २३ काले की १०५३ नजिया
की ४५ सतान नूकाल पनव पकाया ॥ ३७२० निबन्धन क १४५ वजि क्रि ३० १४५
क सव क ३३ मास २२ विक्रय २२ ता म ३३ ता म २२ यर्क ६ दि की ३३ मय ३० ७५ वजि
३३ ३३ क ३३ यर्क चावर् ३३ ३३ या पा नि ॥ ३७३० या दि हा क १४ वजि स ३० १४
जा क सव क ३३ मास २३ वि १४ वि ल म २३ यर्क ३० ७५ वजि क्रिय ३३ यर्क चावर् ३३ ४
५ क की ३३ या पा नि ॥ ३७४१ मा म क १४ वजि स ३० १४ सव क ३३ मास २३ वि
ना क म २३ यर्क ना ३३ ३३ यर्क चावर् ३० ७५ वजि क्रि की ३३ या पा नि ॥ ३७५३ म १५
क १४ वजि क्रि स ३० १२ जा क सव क ३३ मास २३ वि ना क म ३३ यर्क ना ३३ ३३ यर्क चावर् ३०

१५२ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

Prof. Madhav Prasad Lamichhane Collection, Kathmandu, Nepal

३२
 प्र १ च की ई २ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ १ न नि च न क १ व जि ई १ ० जा क
 क ४ १ मा स क ५ वि ई ४ ला क १ व र ई ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ २
 ई ८ व जि ई ४ ला क की ४ १ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ ३
 की ३ १ बा पा नि ॥ वे ३ ४ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ ४
 वि ई २ ला क १ च की ४ १ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ ५
 क ३ ४ व जि ई ४ ला क की ४ १ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ ६
 की १ १ बा पा नि ॥ वे ३ ७ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ ७
 आ ३ च की की १ ३ ॥ वे ३ ८ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ ८

ई ३ व जि ई १ ० ॥ वे ३ ९ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ ९
 वे ३ ९ न नि च न क १ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ ९ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १
 जि कि ई १ ० वि बा दा के १ ० ४ की ४ ४ ॥ वे ३ १० मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ १०
 प्र ३ ४ वि ई २ ४ ला क की ४ १ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ ११
 व जि ई १ १ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ १२ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १
 ग व जि ई ८ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ १३ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १
 की २ १ बा पा नि ॥ वे ३ १४ मा स दे १ ८ व जि ई ४ ध क की ४ १ बा पा नि ॥ वे ३ १४

चर्क्याचुर्की ३०॥ विवट न निरुद्ध बजिर्द १५॥ जाक कू गामास २५॥ विवट ला १५॥
 विवट चर्क १५॥ विवटि ५५॥ चर्क ६५॥ जाक पून विवट २५॥ विवटि ३०॥ विवट २५॥
 आदिबर्क १५॥ विवटि २५॥ जाक कू ५५॥ कलस ३५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 चर्क ३०॥ विवटि २५॥ जाक कू १०॥ मास कू ३५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 जादी ३०॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥
 विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥

१५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥
 विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥ जाक कू १५॥ विवटि २५॥

४२
 १२३४५६७८९१०१११२१३१४१५१६१७१८१९२०२१२२२३२४२५२६२७२८२९३०३१३२३३३४३५३६३७३८३९४०४१४२४३४४४५४६४७४८४९५०५१५२५३५४५५५६५७५८५९६०६१६२६३६४६५६६६७६८६९७०७१७२७३७४७५७६७७७८७९८०८१८२८३८४८५८६८७८८८९९०९१९२९३९४९५९६९७९८९९१००१०१०२१०३१०४१०५१०६१०७१०८१०९११०११११२११३११४११५११६११७११८११९१२०१२१२२१२३१२४१२५१२६१२७१२८१२९१३०१३१३२१३३१३४१३५१३६१३७१३८१३९१४०१४१४२१४३१४४१४५१४६१४७१४८१४९१५०१५१५२१५३१५४१५५१५६१५७१५८१५९१६०१६१६२१६३१६४१६५१६६१६७१६८१६९१७०१७१७२१७३१७४१७५१७६१७७१७८१७९१८०१८१८२१८३१८४१८५१८६१८७१८८१८९१९०१९१९२१९३१९४१९५१९६१९७१९८१९९२००

१२३४५६७८९१०१११२१३१४१५१६१७१८१९२०२१२२२३२४२५२६२७२८२९३०३१३२३३३४३५३६३७३८३९४०४१४२४३४४४५४६४७४८४९५०५१५२५३५४५५५६५७५८५९६०६१६२६३६४६५६६६७६८६९७०७१७२७३७४७५७६७७७८७९८०८१८२८३८४८५८६८७८८८९९०९१९२९३९४९५९६९७९८९९१००१०१०२१०३१०४१०५१०६१०७१०८१०९११०११११२११३११४११५११६११७११८११९१२०१२१२२१२३१२४१२५१२६१२७१२८१२९१३०१३१३२१३३१३४१३५१३६१३७१३८१३९१४०१४१४२१४३१४४१४५१४६१४७१४८१४९१५०१५१५२१५३१५४१५५१५६१५७१५८१५९१६०१६१६२१६३१६४१६५१६६१६७१६८१६९१७०१७१७२१७३१७४१७५१७६१७७१७८१७९१८०१८१८२१८३१८४१८५१८६१८७१८८१८९१९०१९१९२१९३१९४१९५१९६१९७१९८१९९२००

[illegible][illegible]

पु२५ वि० व० जि० ५५ ध० क० पु० २५ य० र्क० की० ३५ ॥ न० ह० वे० व० १५ ह० ह० य० ति० क० २५ जि०
 ० १० ५० जा० क० सु० ध० क० ग० ५० मा० स० य० ३५ वि० ह० व० जि० १० ला० म० १२५ य० र्क० की० ४० ॥ न० ह० वे०
 व० २५ जि० १० जा० क० सु० ध० क० ग० ५० मा० स० ५५ ध० क० क० १५ ३५ वि० ह० व० जि० १० ला० म० २५
 य० र्क० पु० २५ य० र्क० की० ४० ॥ न० ह० वे० व० ३५ जि० क० २५ य० जि० १० ५० मा० स० य० ३५ वि० ह०
 २५ जि० क० ५० ना० र्क० ३५ पु० २५ य० र्क० की० १० २५ सि० ध० न० १५ व० ज० रा० क० २५ वा० क० ४० ५० ध० क०
 की० ४० ५० या० या० वि० ॥ न० ह० वे० व० ५० मा० दि० सु० क० २५ जि० १० ५० जा० क० सु० ध० क० ५० मा० स० य० ३५ वि० ह०
 १० ५० व० जि० की० १० ५० मा० २५ य० ३५ वि० क० १५ य० र्क० की० ४० ५० या० या० वि० ॥ न० ह० वे० व० ५० मा० म० ४० ५० जा० क०

क० मासय २ वि० व० जि० प्र० य० क० मा० वि० बा० म० ४ ग्या पा० नि॥ नख वै व० वृ० ह०
 मि० क० २ व० जि० ल० ज० क० क० २५ मासय २५ वि० प्र० २५ वि० क० न० ल० व० जि० कि० ल० व० जि०
 क० म० ४ ग्या पा० नि॥ नख वै व० ल० ज० क० १५ वि० जि० ल० १० ज० क० म० क० २५ मासय २५ वि०
 प्र० य० क० २ व० जि० कि० ल० व० जि० ४ ध० क० म० ३५ ग्या पा० नि॥ नख वै व० १० म० नि० क० ८ व० जि० १० म० ज०
 क० क० २५ मासय १५ वि० ल० व० जि० प्र० य० क० २५ म० म० २५ व० क० १५ म० म० ३५ व० क० १५ म० म० ४०
 ग्या पा० नि॥ नख वै व० १० म० दि० क० १५ म० जि० ल० व० जि० क० म० क० २५ मासय ३५ वि० प्र० य० क०
 ल० ८५ वि० जि० ४ ध० क० म० ३५ ग्या पा० नि॥ नख वै व० १२ मा० क० १५ म० जि० ल० १० ज० क० म०

मासक २ नाक १५ दास २ विप्र २५ चकन ८८ वंजि ८४ धर्म ३४ बापावि ॥
 वे ८८ पुत्रक ८८ वंजि ८१० जाक ३५ मास २२ तादे ११ द १ सलन ३२ विप्र
 ३५ र्क ८८ वंजि ८१३ बापावि ॥ वे ८१० मनि कूट वंजि ८१२ जाक ३५ मास
 ८१ मथाय ३२ वि ८२५ वंजि ३२ ५ र्क ८४ धर्म ८० बापावि ॥ वे ८११ आदि
 ए ८२ वंजि ८१२ जाक ३५ मास ३१ वि ८१० वंजि ८४ धर्म ३५ र्क ८१२ बा
 पावि ॥ वे ८१२ मास १० वंजि ८१०५ जाक ३५ मास ३२ वि ८११ वंजि ३५ र्क ८४
 ८१ ८५ बापावि ॥ वे ८११ ३५ मल ८२ वंजि ८१०५ जाक ३५ मास ८१ विप्र ३५

[illegible]

यत्तत्र जिय २२ वकी श्री २३ या पा नि ॥ वेव ४ व ध कु ११ व जि ६ ॥ जा क कु ४ कु ३
 पु २ ॥ वि कु १ ला ६ ४ ४ ४ पु २ ४ व की ६ १० ध के श्री ३३ ॥ वेव ३ कु ३ ४ व जि ६
 ८ ४ जा क कु ३ ४ कु ल स पु १ वि ६ १० व जि ६ २ ३ ॥ वेव ४ व ध कु ३ ४ व जि ६
 ४ जा क कु ३ ४ कु ल स पु ३ वि ४ १० वि ला य ३ व की ६ ८ ४ व जि ६ ३ १ या पाः
 नि ॥ वेव १ ४ ४ ४ ४ जि ६ ४ ४ जा क कु ३ कु ल स पु ३ वि ६ १२ व
 ज रा ६ ४ व जि ६ २ व की ६ ३० ॥ वेव ६ कु १ ४ व जि ६ २ ४ ४ जा क कु ३ ४
 ल स पु १ वि ६ ४ ४ व जि ६ ४ ध के श्री ३३ ॥ वेव ८ म नि कु १ ४ व जि ६ ४ ४ जा
 क कु ४ क य गु ल स पु वि कु ३ ला ६ २ ३ पु ३ व की ६ ४ ४ व जि ६ ३ १ या पा नि

४१

वेव ४ या दि रा कु १ व जि कु १० ४ जा क कु ४ कु ल स पु २ वि कु १ ला ६ ४ ४ ४
 ४ व की ६ ४ ध के ६ १० व जि पु २ ४ व क ने दी ८ व ज रा ६ ४ ३ कु ३ वा क द १ २ वि
 ध ल स पु २ ४ श्री ३ ४ या पा नि ॥ वेव १० मा स कु ४ व जि ६ १ २ ४ जा क सु ध कु ४
 कु ल स पु २ ४ वि ६ २ ला ६ ४ ४ ४ ४ ४ ४ व के न ६ १० व जि ६ ४ १ या पा नि ॥ वे
 व १ ४ मा न कु ४ व जि ६ १२ जा क सु ध कु ४ कु ल स पु ३ वि ६ २ ला ६ ३ २
 पु ३ ४ व की ६ १० व जि ६ ४ ४ या पा नि ॥ वेव १२ व ध कु ६ ४ ४ १ ४ जा क सु
 ध कु ४ मा स पु २ ४ वि ६ १ मा स पु ३ व की ६ १० व जि ६ ३ ४ या पा नि ॥ वेव १
 ३ ४ ४ या पा नि कु १ ४ व जि ६ ४ ४ जा क कु ३ ४ मा स पु २ ४ वि ६ ३ व की ६ ४ व जि

[illegible]

सूय १४ चिक १ लाद ४२ य १ चर्क ४४ व जि क्रि दी ३ व ज र्ग १ धा १ वा क १ द
११ वा क १ व अ ३ च र्क १ १३ या पा नि ॥ आ या व दि १ सो म क २ ४ व जि ४४
जा क क २ क ल स अ २ च र्क ४ व जि क्रि अ ३ च न र्ग १ १३ या पा नि ॥ आ या
व २ अ ग न क ३ च र्क ४ १ जा क क २ क ल स अ ३ चि क ३ ला द २ १ अ
३ च र्क ४ ४ ४ व जि क्रि र्ग १ ३ या पा नि ॥ आ या व ३ च क ३ ४ व जि ४२ १ आ
क क १ क ल स वि अ १ र्ग १ ४ या पा नि ॥ आ च ४ क र स नि क ४ व जि ४२ १ आ
क स १ आ क १ क ल स अ २ चि क १ ला द २ १ ४ च र्क २ च क २ १ ४ ४ २ ४ व जि
दी ३ व ज र्ग १ धा १ वा क १ १ १ १ या पा नि ॥ आ व ३ अ क क २ ४ व जि ४२ १

दा३१ वजिर्छं ८४ जाक सधाक उमासय १४ विपु २२ यर्कं छं १२ यजिर्झं ३०
 बापा नि ॥ आव ११ क३३ वजिर्छं ८४ जाक कु ३४ मासय २ विपु ३२
 कीर्छं ८४ वजिर्झं ३० बापा नि ॥ आव १२ क३३ वजिर्छं ८४ जाक कु ३४ मा
 सय १ विर्छं १४ वजिर्झं ३० धलिर्दं ४४ सेलेर्दं ३२ वजिर्झं ४१ क१ घावा
 क३२ यर्कं कीर्झं २१ सिकमिर्झं २४ मा या कीर्झं ३२ पना गि सिर्झं ४४ स्वात न
 कोत यन यपकाव ॥ आव दि १३ लनि न्यर्कं ४४ वजिर्छं ८४ जाक कु २४
 मास ४१ विर्कु ३ लादं २१ अ२ यु कन छं ३३ वजिर्झं ४४ क४ वजिर्झं १ ग
 सिकमिर्झं २४ व कीर्छं ४४ पना गि कीर्झं १ राय नमस् कीर्झं १ न्काल कीर्झं १ यन झा

अपकाव ॥

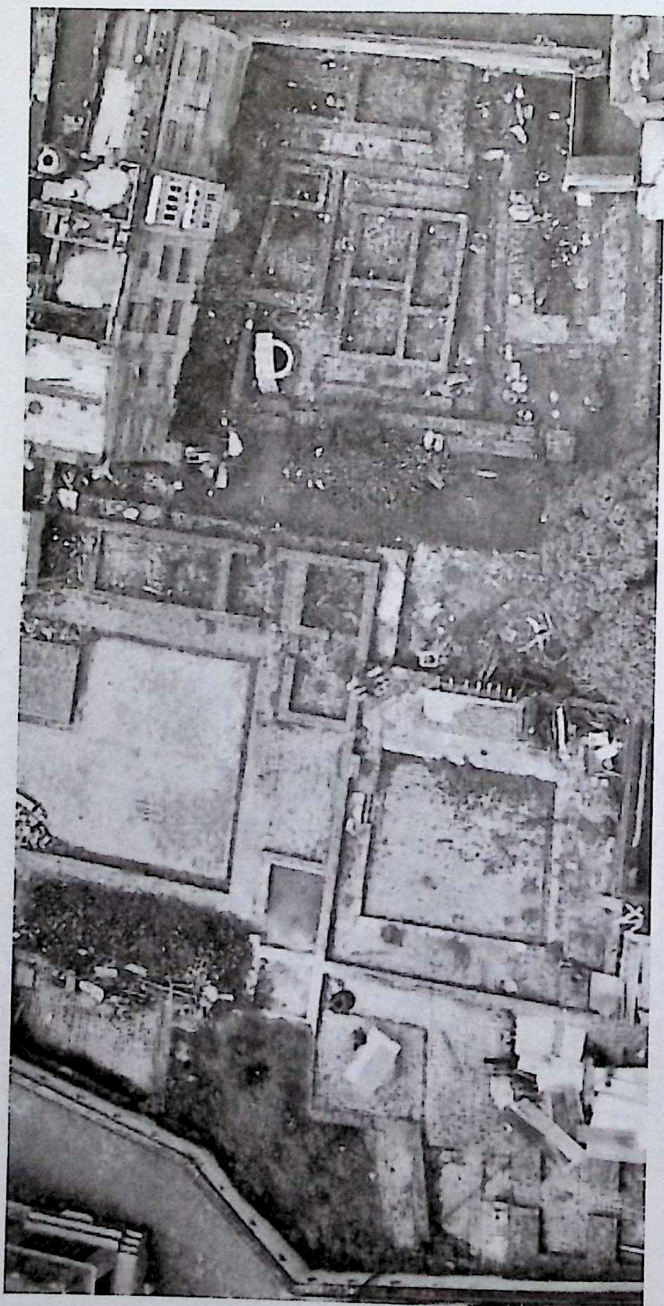

३१

एतेष्वगेष्ववदितमशु
 विष्णुयामासमदादा ॥
 आरनति सुखमालोदयका
 मांरुद्रां नीमासयोमदावनि
 दीपु सामायियातायवदिया
 दीपु रेवियायातायवदिया
 मागादिमसालेखाहायसिकरुविया ॥

मा १ इत्यवासाहाक्रो वरुनयाकपा
 मा १ इत्यवासाहाक्रो वरुनयाकपा
 मा १ इत्यवासाहाक्रो वरुनयाकपा
 मा १ इत्यवासाहाक्रो वरुनयाकपा
 मा १ इत्यवासाहाक्रो वरुनयाकपा
 उक्तिरुत्यवासाहाक्रो वरुनयाकपा
 उक्तिरुत्यवासाहाक्रो वरुनयाकपा

श्रीगणेश
 सायनमः
 राम राम

पनातिको ख्वहो क्वाठ भएको ठाउँ

१६६ :: श्रीश्री जयभूपतीन्द्र मल्ल देव

प्रा.डा.चुन्दा बज्राचार्य

जन्म स्थान	: ७/८४१ मरु ख्यः क्यब, काठमाडौं
शिक्षा	: एम. ए. (अर्थशास्त्र र नेपालभाषा) नेपालको प्रथम महिला विद्यावारिधि (नेपालभाषा)
पेशा	: प्राध्यापन, नेपालभाषा केन्द्रीय शिक्षण समिति, पाटन संयुक्त क्याम्पस, पाटनढोका
आभूषण र पुरस्कार	: महेंद्र विद्याभूषण शिक्षा पुरस्कार (वि.सं. २०५१)
पेशागत अनुभव	: सहायक प्राध्यापक (वि.सं. २०३५-२०४२), भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पस उपप्राध्यापक (वि.सं. २०४२ देखि नेपालभाषा केन्द्रीय शिक्षण विभाग), पाटन संयुक्त क्याम्पस

प्रकाशित कृति :-

१) मल्लकालीया छु संस्कृति	(ने.सं. ११०५)
२) मध्यकालीन छु घटनावली	(ने.सं. ११०७)
३) मोतीलक्ष्मी उपासिकाया जीवनी	(ने.सं. ११०८)
४) रणजीत मल्लया विवाहया लागि भन्दा काःवंगु धरःपौ	(ने.सं. ११०९)
५) जितामित्र मल्लकालीन धरःपौ	(वि.सं. २०५३)
६) नेपालभाषाया आधुनिक नाटकयु मिसा समस्या	(ने.सं. १११८)
७) भिक्षु सुदर्शनया नाटक छगु विवेचना	(ने.सं. १११८)
८) नेवाः तजिलजिइ नखःचखः	(ने.सं. ११२१)
९) नेवाः तजिलजिया च्वर्खे मुना	(ने.सं. ११२१)
१०) थक्काः देशया आदिनारायण	(ने.सं. ११२५)
११) समालोचना च्वसु मुना	(ने.सं. ११२५)
१२) नेपालभाषाया नाटक साहित्यया इतिहास ने.सं. ११०८ दँ तक्क छगु परिचय	
१३) नेपालमण्डल व नेवाः	(ने.सं. ११३२)

प्रकाशक : नसंवा पुचः, वलाछँ त्वाः, पलाँति